

Upravnstvo: Ljubljana, Knafjeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelak: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 104241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafjeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisni se ne vračajo.

Novo razdobje v nacionalni politiki

Kongres Jugoslovenske nacionalne stranke je ves teden predmet splošnega zanimanja jugoslovenske javnosti. Visoko je dvignil samozavest in borbenost ne samo pristašev stranke, temveč vseh odločno jugoslovensko usmerjenih, politično zrelih ljudi. V tem pogledu pomenja kongres začetek novega razdobja z mogočnim zamahom. Programsko in organizatorno ustvarja osnovo za zbiranje in združitev onih elementov v našem narodu, ki so globoko prežeti resnice, da je državno in narodno edinstvo v pravilni razlagi in dosledni izvedbi na vseh poljih nacionalnega življenja ne le pogoj srečnejšega, harmoničnega razvoja vseh delov naroda in vseh pokrajin države, dočim vsako popuščanje od te osnovne misli opasno slabi našo svobodo in neodvisnost ter našo odporno moč in obrambno moralo v težkih časih splošne mednarodne negotovosti.

Na kongresu zbrani delegati iz vse države so v tem smislu dobro čutili zgodovinski pomen svojega sestanka. Neuspeh kongresa bi bil fatalna pomena za našo nacionalno politiko na znotraj in na zunanje. Zato se je njihovo zadovoljenje nad notranjim in zunanjim uspehom kongresa manifestiralo na tako edinstven in veličasten način, da mu v domači strankarsko-politični zgodovini ne najdemo primera. Mogoče manifestacije so bile izraz navdušenja, da je jugoslovenska misel zopet enkrat v težkih trenutkih pokazala svojo znatno moč in silo.

Opozorili smo že na dejstvo, da sta sam sestanek in obisk kongresa do temeljev poročila lažljivo bajko o notranji slabosti stranke. Ker je bila JNS ustanovljena v času, ko so nekateri njeni vodilni možje bili na oblasti, se ji je očitalo, da je stvorjena od zgoraj. Ko je skoraj leto in pol stala v rezervi, so rekli, da je mrtva; kdorkoli se je oglašal v njenem imenu, je bil general brez vojske. 30. junij pomeni konec teh izmišljotin, za katere v polni meri velja znana prislovica, da je želja mati misli. JNS je sklicala zaupnike svojih organizacij v dobi, ko je v opoziciji in ko razmere najtežje pritiskajo ravno na njo in na njene pristaše. Prišli so z največjimi žrtvami, njihova borbenost in njihova odločnost pa sta najboljši dokaz, kako globoko je v ljudstvu zakoreninjena ideja, ki jo stranka nosi, in z njo tudi stranka sama. Še več! Kdor je bil na ustanovnem kongresu JNS leta 1933 in na letošnjem kongresu, je videl, da je stranka danes notranje mnogo bolj enotna in čvrsta, kakor je bila ob ustanovitvi. Zgrajena na demokratičnih temeljih solidarnega sodelovanja vseh slojev našega naroda, se je stranka tudi v svoji organizaciji odrekla voditeljskih fraz, s katerimi tako radi operirajo razni njeni nasprotniki, in to v trenutku, ko je z izvolitvijo novega vodstva postavljena sedaj na čelo stranke politična in moralna avtoriteta, ki jo priznava vsa država.

Enak ali celo še večji od zunanjega je notranji uspeh kongresa. Kajti pokazal je, da je stranka v sedanjem kritičnem času imela pogum, pogledati v obraz tudi najbolj koščljiv problem našega naroda in spregovoriti o njih iskreno in jasno besedo. V zunanji in notranji, v gospodarski, socialni in kulturni politiki je kongres točno odredil stališče stranke. Daleč od vsake demagogije, ki tako rada zapeljuje politične ljudi, kadar ne nosijo neposredne odgovornosti za državno oblast, je kongres označil smernice in obeležil pota, po katerih smatra JNS rešitev perečih problemov za najlažjo in najboljšo. Vsi referati so bili prežeti onega realnega jugoslovenstva, ki si v vroči ljubezni do naroda in države prizadeva, da bi našlo kar najbolj koristne oblike za dejansko izvedbo narodnega in državnega edinstva v duhu ene jugoslovenske misli, katere življenjska vsebina je zadovoljstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev ne le v njihovih skupnih interesih, temveč tudi v njihovih posebnih interesih, ne le v njihovih funkcijah kot nacionalna, nego tudi v njihovem svojstvu kot gospodarska in socialna edinstva.

Kongres JNS je zavzel stališče na pram hrvatskemu vprašanju, ne s praznimi frazami, temveč z jasnim in konkretnim programom, katerega bistvo je, da jugoslovenska politika ne sme več odlašati z notranjimi reformami, ki bodo vse dobro misleče Hrvate prepričale, da so ravno tako gospodari naše države, kakor katerikoli drugi del našega naroda. Tu ne gre samo za vprašanje dalekosežne osamosvojitve posameznih pokrajin po širokih samoupravah, nego tudi za problem finančne samostojnosti, pravične razdelitve gospodarsko-financijske moči v državi in tudi za nič manj važno vprašanje skupne udeležbe v državni upravi vsepovsod tam, kjer se država na zunanji in na znotraj pojavlja kot nositeljica oblasti in moči.

BOJNA GLASOVANJA V ŽENEVI Zaključek izrednega zasedanja DN — Abesinija je izgubila zadnje nade — Formalno sklepanje o sankcijah prepuščeno odboru

Ženeva, 4. julija. r. Proti vsakemu pričakovanju so se pojavile velike težave pri sestavi resolucije, ki naj bi se sprejela ob zaključku izrednega zasedanja skupščine Društva narodov in ki naj bi predstavljala likvidacijo sankcij proti Italiji, obenem pa pričetek akcije za reformo Društva narodov. Čeravno se je večina delegatov v teku debate izjavila za ukinitve sankcij, je sestava tega dela resolucije naletela na težave, ker žele zlasti male države, med njimi blok nevturalnih držav ter Mala antanta in Balkanska zveza, da se to zgodi na način, ki ne bo predstavljal preudela za bodočnost in ki v nobenem pogledu ne sme pomeniti priznanja izvršenega dejstva. Zastopniki malih držav so na konferencah, ki so trajale globoko v noč, poudarjali da mora ostati na vsak način nedotaknjeno načelo teritorialne nedotakljivosti in politične samostojnosti vseh članic Društva narodov. V tem delu resolucije je naposled prišlo do kompromisa, po katerem se predlaga sklicanje koordinacijskega odbora ki naj priporoči državam članicam DN, da ukinejo sankcije. Ukinitve sankcij je torej prepuščena svobodni volji vsake posamezne države in skupščina Društva narodov v tem pogledu ne bo sprejela nobenega obveznega sklepa.

Drugi del resolucije, ki se nanaša na aneksijo Abesinije, je sestavljen zelo zamotan in se priznava aneksije odklanja v zelo megle obliki. Resolucija se omejuje na to, da zagotavlja nedotakljivost ozemlja in neodvisnost držav članic Društva narodov, za bodočnost.

Najhujiši spori so nastali glede tretjega dela resolucije, ki govori o reformi Društva narodov. Francoski zunanji minister Delbos, ki so ga podpirali zastopniki Male antante, Balkanske zveze in nekaterih nevturalnih držav je vztrajal na tem, da se reforma pakta Društva narodov omeji zgolj na tolačenje člena 11 in 16 pakta DN. Proti vsakemu pričakovanju je angleški zunanji minister Eden temu naziranjem nasprotoval in, podprt od Švice in Madžarske, zahteval da se prepusti vsaki članici možnost, da stavi predloge za reformo v najširšem obsegu. Pogajanja so se zavlekla globoko v noč in so se danes nadaljevala vse dopoldne, tako da se je skupščina DN sklicana prvotno za 10. uro, sestala šele opoldne. Na seji je predsednik Van Zeeland prečital predlog resolucije. Ker pa so številni delegati ugovarjali in zahtevali, da se jim da prilika za podrobnejšo proučitev predlagane resolucije, je bila seja zopet odročena.

Sele ob 18. se je seja nadaljevala. Takoj v začetku je povzel besedo abesinski delegat, ki je vložil oster protest proti predlagani resoluciji, češ da pomeni ta resolucija smrtno obsodbo Abesinije, katere se žrtvuje na milost in nemilost napadalcu. Abesinija zahteva, naj se skupščina jasno in s poimenskimi glasovanjem izjavi:

1. ali je Italija izvršila napad na Abesinijo, 2. ali Društvo narodov prepušča Abesinijo njeni usodi in jo žrtvuje napadalcu in 3. ali hoče Društvo narodov nuditi Abesiniji finančno podporo da nadaljuje borbo za svojo neodvisnost.

Razvila se je kratka debata, v kateri so južno-ameriški delegati izjavili, da se bodo glasovanja vzdržali. Pred prehodom na glasovanje je abesinski delegat zahteval naj se najprvo glasuje o abesinskih predlogih. Van Zeeland pa je odredil najprvo glasovanje o predlogu predsedstva. Pri poimenskem glasovanju je glasovalo 44 delegatov za resolucijo, le abesinski delegat je glasoval proti, dočim so se štirje delegati glasovanja vzdržali.

Pri nato sledečem glasovanju o abesinskih predlogih so delegati Male antante in Balkanske zveze zapustili dvorano, 25 drugih delegatov pa se je glasovanja vzdržalo. Abesinski predlogi so bili odklonjeni s 25 proti abesinskemu glasu.

Predsednik Van Zeeland je ob zaključku seje sporočil, da se bo v ponedeljek sestal koordinacijski odbor, ki bo sprejel končne sklepe glede ukinitve sankcij. Ob 20. je bila seja končana in s tem zaključeno zasedanje skupščine Društva narodov.

Vprašanje Gdanska pred svetom DN

Ženeva, 4. julija. r. Svet Društva narodov je danes na javni seji razpravljal o gdanskem vprašanju. Seji sta prisostvo-

Kar velja za hrvatski, to velja seveda tudi za vse ostale dele našega naroda. Hrvatsko in druga vprašanja niso rešljiva s strankarsko-plemenskimi ali državno-pravnimi nagodbami, temveč s tem, da se zagotovi in v zajedni pravično sodelovanje Hrvatov, kakor Slovencev in Srbov. v jugoslovenski državi. Vedno in povsod se mora tudi v praksi pokazati, da smo Srbi, Hrvati in Slovenci enakovredni nositelji naše nacionalne suverenosti in enakopravni voditelji naše države. Referati, ki so bili od kongresa odobreni, so te temeljne ideje tudi v podrobnejših razvili in s tem ob enem dokazali, da ima Jugoslovenska nacionalna stranka resnično pozitiven in realen program za rešitev naših notranje političnih vprašanj.

V gospodarsko-socialnem pogledu pomeni kongres znaten preokret stranke v smislu novih razvojnih tendenc v gospodarskih in socialnih pogledih. Seveda stranka vztraja na svojem programskem načelu narodne solidarnosti, a baš iz tega načela črpa pogum, da išče nova

vala tudi komisar Društva narodov v Gdanskem Lester in hitlerjevski predsednik gdanskega senata Greiser. Prvi je govoril poljski zunanji minister Beck, ki je v imenu svoje vlade dal pristanek na posredovalno akcijo Društva narodov. Greiser je izjavil svoje začudenje, da se svet Društva narodov sploh peča s to zadevo. Poljska je dobila izhod na morje. Zato ni potrebna odcepitev Gdanskega od Nemčije. Društvo

Taktična poteza neguša v Ženevi

Ženeva, 4. julija. o. Pred zaključkom zasedanja skupščine Društva narodov je neguš po rasu Nasibu izročil tajništvo Društva narodov še eno noto. V njej svečano izjavlja, da v zapadni Abesiniji posluje začasna abesinska vlada s sedežem v Gori. Na čelu vlade je bivši predsednik abesinskega senata. Reorganizacijo abesinske vlade je izvršil ras Imru po cesarjevem nalogu. Nova vlada je že stopila v zvezo z abesinskim poslanštvom v Londonu. Neguš nadalje zahteva, naj Društvo narodov ne prizna aneksije Abesinije po Italiji in naj nakaže Abesiniji večjo denarno podporo, da nadaljuje borbo za svojo

Nova vlada v Bolgariji

Poskusi za koncentracijo niso uspeli — KJuseivanov je zato sestavil vlado strokovnjakov

Sofija, 4. julija. r. Danes so se naposled uresničile vesti o spremembah v bolgarski vladi, ki so že več tednov krožile v poučnih političnih krogih. Predsednik vlade KJuseivanov je danes dopoldne izročil kralju Borisu ostavko svoje vlade. Kralj je takoj nato poveril KJuseivanovu mandat za sestavo nove vlade. Ker so se že več tednov vodila pogajanja, je imel KJuseivanov danes le še kratkotrajna pogajanja ter je že čez eno uro predložil kralju listo nove vlade, ki jo je kralj takoj potrdil. Nova vlada je sestavljena tako le:

predsednik vlade in zunanji minister: KJuseivanov;
notranji minister: Ivan Krasnovski, šef glavne kontrole;
pravosodni minister: Andjel Karadžozov, predsednik kasacijskega sodišča;
prosvetni minister: prof. Dimitar Mišajkov;
minister vojske: general Lukov;
finančni minister: Kiril Gunev;
trgovinski minister: Dimitar Velez;

Kralj Boris za zbližanje z Jugoslavijo

Izjava inozemskemu novinarju — V odnosajih med obema državama naj se začne pisati nov list zgodovine

Sofija, 4. julija. r. Veliko pozornost v vseh političnih krogih je zbudila izjava, ki jo je dal kralj Boris nekemu inozemskemu novinarju. Kralj Boris se zavzema za čim tesnejše zbližanje Bolgarije in Jugoslavije. Bolgarski in jugoslovenski narod, je dejal kralj Boris med drugim, sta kmečka naroda, ki hočeta predvsem mir. Ne smeta se več ozirati v preteklost, marveč morata gledati v bodočnost. Prične naj se pisati nov list zgodovine v odnosajih med bolgarskim in jugoslovenskim narodom. Novo razmerje med Bolgarijo in Jugoslavijo ne sme biti samo izraz čustvovanja, ker to je obstajalo že v preteklosti, a ni moglo preprečiti bratovorne borbe. Odnosaji med obema narodoma se morajo razvijati tako, kakor to narekuje zdrav razum. Veliki kralj Aleksander je poka-

z pota. Kongres je postavil v ospredje vprašanje načrtnega gospodarstva in socialne pravičnosti. Vztrajajoče pri edini zdravi osnovi zasebne svojine in svobodne osebnosti podjetnosti je stranka odločno poudarila, da je treba v bodoče bolj kakor dosedaj povsod izvesti pravično narodne celote kot gospodarskega in socialnega organizma. V tem pogledu je kongres sprejel ne samo načelna, temveč tudi konkretna naziranja, ki bodo v bodoče merodajna za celokupno gospodarsko in socialno politiko stranke.

Poudarili smo že na tem mestu, da so bili na beograjskem kongresu navzoči zastopniki vseh pokrajin države ter vseh slojev in stanov prebivalstva, torej predstavniki teženj in interesov, ki se na videz čisto močno križajo. Kljub temu so bile smernice za strankino udejstvovanje na vseh področjih odobrene soglasno, kar je dokaz, kako zelo se je realno pojmovanje jugoslovenstva že poglobilo. In v tem je morda največji pomen in najlepši uspeh kongresa Jugoslovenske nacionalne stranke.

narodov ni nudilo Gdanskemu nobene podpore in je zato tudi neupravičeno vmešavati se v njegove zadeve. Pravice poljske manjšine so zajamčene. Komisar Društva narodov ni več potreben. Po kratkem odgovoru poljskega zunanjega ministra, ki je govoril o raznih incidentih, je bila seja prekinjena in se bo nadaljevala ponoči po končani seji skupščine Društva narodov.

neodvisnost. Skupščini Društva narodov je bilo hkratu s to noto predloženo tudi posebno poročilo, ki pravi, da se že v predloženi resoluciji določa, naj se aneksija ne prizna. Kar pa se tiče finančne podpore Abesiniji, je bila ta zahteva proučena že pred nekaj meseci in je bilo takrat sklenjeno, da se podpora odkloni. Glede na najnovejšo noto abesinskega cesarja so si delegacije nekaterih držav pridržale pravico, da se posvetujejo s svojimi vladami, predno bodo o abesinskih zahtevah izrazile svoje mnenje.

Politični krogi presojaajo poslednjo noto abesinskega cesarja zgolj kot nekakšno

taktično potezo, s katero je skušal preprečiti, da bi se italijanske trditve, po katerih ni več nobene abesinske vlade, ne izrabljale kot argument za kakršnokoli sklep, ki bi bil v škodo Abesinije. Če Društvo narodov prizna, da v Abesiniji dejansko še obstaja abesinska vlada, v bodoče vseskor ne bo moglo ignorirati eventualnih nadaljnjih abesinskih pritožb in prošenj.

Zakaj je izvršil Lux samomor

Ženeva, 4. julija. A.A. Novinar Stefan Lux, ki se je včeraj ustretil na seji DN, je smrti umrl. Do zadnjega časa se je zavedal. Ponovno je izjavil, da umre brez obžalovanja in da hoče opozoriti ves svet na preganjanje Židov v vseh državah. Včeraj popoldne so ugotovili z rentgenom, da ima še eno kroglo v pljučih. Toda to kroglo je nosil v telesu že iz svetovne vojne, ko se je kot vojak boril v avstrijski armadi. Lux je bil 48 let star. Zapustil je več pisem, sestavljenih v obliki spomence, ki se pričneta z besedami: »Ko se je človek po zrelom razmišljanju odločil, da umre in se zadnjič obrača na ljudi, meni, da ima pravico, da ga vsi pozorno poslušajo.« V nadaljevanju piše Lux zelo gostobesedno, da se Nemčija trdovratno pripravlja na vojno. Ob koncu pravi, da bi želel, da bi njegova smrt popolnoma neznane časnikažja in pisatelja, neke vrste neznanega junaka mira, pokažala v pravi luči resničen mednarodni položaj. Pisma so naslovljena na angleškega kralja Edvarda VIII., na angleškega zunanjega ministra Edena na uredništvo »Manchester Guardian«, na Avenola in na več osebnih prijateljev.

Profesorski kongres v Varaždinu

Varaždin, 4. julija. o. V Varaždinu je že vse pripravljeno za kongres jugoslovenskih profesorjev. Danes so prispejali v Varaždin člani glavne uprave profsorskega društva in delegati posameznih sekcij iz Ljubljane, Zagreba, Splita, Skoplja, Niša in Sarajeva. Na kolodvoru so članom glavne uprave društva priredili poseben sprejem. Na kongresu bo Nj. Vel. kralja zastopal general Ilić, komandant Varaždina.

Kraljev namestnik dr. Perović v Zagrebu

Zagreb, 4. julija. o. Danes dopoldne se je vršila v Zagrebu pomembna prosvetna svečanost. Kraljev namestnik dr. Perović je položil temeljni kamen za novo trgovsko akademijo in žensko obrtno šolo na Krešimirovem trgu. K svečanosti se je zbralo mnogo ljudi, od zastopnikov oblasti pa trgovinski minister dr. Vrbanić, ban dr. Ružić, komandant armije general Jurišić, nadškof koadjutor Štepinac itd.

Zahteva po izročitvi dr. Bodija

Beograd, 4. julija. p. Sodišče je po posredovanju ministrstva pravde od francoskih oblasti zahtevalo izročitev dr. Aleksandra Bodija, ki se baje nahaja v Franciji. Po mnenju preiskovalnega sodnika Avramovića pa je dr. Bodi zbežal v Avstrijo.

Carinske oblasti so med tem zaključile preiskavo in so vse zbrano gradivo izročile finančni direkciji, ki ima sedaj določiti kazni. V finančnem ministertvu sodijo, da bo ta denarna kazen znašala okrog 15 milijonov dinarjev.

Nova pravila JUU potrjena

Beograd, 4. julija. A.A. Prosvetni minister je potrdil nova pravila Jugoslovenskega učiteljskega združenja. Napram dosedanjim se nova razlikujejo v glavnem v tem, da se bodo odslej vršile volitve s tajnim glasovanjem in po proporcionalnem sistemu.

Nemčija pristala na povratek Habsburžanov?

Angleške senzacije o pogajanjih med Schuschniggom in Papenom — Baje je v mnogih vprašanjih sporazum že dosežen

London, 4. julija. r. »Manchester Guardian« zatrjuje, da se je klub obojestranskih demantij nadaljevalo jezibo važna pogajanja med avstrijskim kancelarjem dr. Schuschniggom in nemškim poslanikom na Dunaju Papenom. Pogajanja so že zelo napredovala ter se sučejo že okrog konkretnih vprašanj. Med drugim je Schuschnigg zahteval, naj pristane nemška vlada na povratek Habsburžanov na avstrijski prestol. Na Papenovo vprašanje, ali je računati že s skorajšnjimi odločitvami v tem pogledu, je Schuschnigg odgovoril, da

Vrednost oglasov v dnevnikih najboljše presodite po številu malih oglasov. Današnje »Jutro« ima

malih oglasov. Enkratni polizkus z malim oglasom v »Jutru« Vas pouči, da ima oglas dvojno vrednost, če se javi dvojno število interesentov.

370

Volitve na Finskem
Helsingfors, 4. julija. A.A. Po doslej znanih rezultatih so pri parlamentarnih volitvah na Finskem dobili: socialisti 83 mandator (prej so jih imeli 38) poljedelci 54 (53), švedski 22, (21), konservativci 19 (17), nacionalna patrijotična fronta 13 (15), naprednjaki 8 (11), mali posamezniki 0 (3).

Objavljen je ukaz o prevedbi generala Petra Živkovića v rezervo

Beograd, 4. julija. p. Današnji službeni »Vojni list« je objavil ukaz o prevedbi armijskega generala Petra Živkovića v rezervo. Ukaz se glasi:

»V imenu Nj. Vel. kralja Petra II., po božji milosti in volji naroda kralja Jugoslavije, so kraljevski namestniki na predlog ministra vojske in mornarice

sklenili in odredili, da se po lastni prošnji prevede v rezervo armijski general in častni adjutant Nj. Vel. kralja, minister vojske in mornarice na razpoložnjo, Živković R. Peter. — Minister vojske in mornarice naj izvrši ta ukaz. — Pavle, dr. Stanković, dr. Perović; minister vojske in mornarice general Marić.

Nadaljnje prekomasacije občin

Beograd, 4. julija. p. Notranji minister dr. Korošec je na osnovi §§ 3, 5 in 139 zakona o občinah podpisal dne 13. junija devet novih uredb o teritorialnih spremembah občin v dravski banovini.

Po prvi uredbi se ime občine Predosije (srez Kranj) spremeni v ime Primskovo pri Kranju.

Po drugi uredbi se kraja Labor in Poblečina (del kat. občine Prihoda) izločita iz občine Mozirje-okolica in priključita občini Rečica ob Savinji (srez Gornji grad).

Po tretji uredbi se iz občine Ivanjkevič (srez Ptuj) izločita kraja Lahonci in Zvab, iz občine Velike Nedelje v istem srezu pa kraj Senik in se vsi trije priključijo občini Koračica v istem srezu. Občina Koračica pa se prekrsti v občino Sv. Tomaž pri Ormožu.

Po četrti uredbi se izloči iz občine Rogaska Slatina v šmarnem srezu bivša občina Kostivnica, ki se osamosvoji.

Po peti uredbi se iz občine Pristava v šmarnem srezu izloči bivša občina Sv. Peter ne Medvedjem selu in se osamosvoji. Nadalje se iz občine Pristava izloči bivša občina Zibika s kraji Pustika, Zibiska vas ter Peskovica (bivša občina Rogaska gorica), iz občine Zusem v istem srezu pa bivša občina Tinjsko in iz vseh teh se ustanovi nova občina Zibika. Končno se

iz občine Zusem izloči bivša občina Sv. Stefan, ki se osamosvoji.

Po šesti uredbi se izločijo: 1. iz občine Čatež v krškem srezu kraji Boršt, Dolenje Skubice, Gorenje Skubice, Račja vas in dela krajev Cerklje in Bušča vas, kolikor pripadajo občini Čatež, 2. iz občine Leskovec dela krajev Hrastje in Veliko Mraševo, kolikor pripadajo občini Leskovec, in 3. iz občine Sv. Križ pri Kostanjevici kraji Češnjice, Gazice, Zasip in del krajev Cerklje, Hrastje, Veliko Mraševo in Zupča vas, kolikor pripadajo občini Sv. Križ, ter se iz vseh teh krajev osnuje nova občina Cerklje ob Krki.

Po sedmi uredbi se iz občine Veržej v ljutomerskem srezu izločijo kraji Salinč, Kristanci in Grlava, iz občine Sv. Jurij ob Ščavnici pa del kraja Berbovski Prelog (hišne številke 36 do 48), ki se vsi priključijo občini Križevci v istem srezu.

Po osmi uredbi se iz občine Osluševci v ptujskem srezu izločijo kraji Zamušani in Tibolci ter del kraja Prerad (hišne številke 9, 10, 11, 13, 15, 16 do 19 in 22 do 46), ki se vsi priključijo občini Gorišnica v istem srezu.

Po deveti uredbi se iz občine Smlednik v kranskem srezu izločijo kraji Podreče, Mavčiče, Praše in Jama, iz katerih se ustanovi nova občina Mavčiče.

Blumove socialne reforme

Napačna inozemska sodba o stankah in demonstracijah — Novi socialno-politični zakoni Blumove vlade Okrepitev francoske demokracije

Pariz, 1. julija.

Iz trušča in hršča francoskih delavskih demonstracij in stank je črnilo inozemstvo zaključevalo, da se Francija bliža revoluciji, da val marksizma udarja preko Pirenejev in da ima pri delavskih nemirih svoje prste vmes sam Trocki, ki da se je pomiril s Kominternom in je pravzaprav njen tajni agent. Take in enake napovedi in ugotovitve imajo srečo, da širša francoska javnost nikoli za nje ne zve, sicer bi dobila prav čudno mnenje o informiranosti ostale Evrope. Saj so se čuli celo glasovi, da bo delavska burja pomela z lica zemlje Bluma in njegovo vladu, v resnici pa je bil efekt samo ta, da je stankovni pokret podpril prizadevanja vlade za reformo zastarelega Code du travail.

Pri tem moramo imeti pred očmi, da je francoska delavska zakonodaja tako nesodobna, da je bil marsikdo iznenaden, da mora delavstvo šele sedaj in z vsem hrupnim poudarkom zahtevati take pravice zase, ki so v večini evropskih držav že davno nezakonjene in se tudi izvajajo. Češkoslovaška socialna zakonodaja je n. pr. še danes, po že izvedenih Blumovih reformah neprimerljivo modernejša in za delavstvo boljše od francoske. Le v enem je Blum prekosil Češkoslovaško: uzakonil je 14 dnevni plačani dopust za delavca, ki se ne sme niti za posebno plačo odreči dopusta. Za Francijo pa je Blum uvedel še drugo novost: kodifikacijo kolektivnih pogodb.

Kar je tedaj za Francijo novost, ima večina evropskih držav že davno in svet se mora prav za prav čuditi, kako da se Herriot nikoli ni lotil tega problema. Po vsem tem stoji francoski dogodek pred svetom v čisto drugačni luči, nego so jih običajno slikali v ostali Evropi, kjer so jih čisto označevali za komunistično ali boljševiško revolucijo. Kako »revolucionarni in boljševiški« pa so novi ukrepi francoske vlade, je najlepši primer tam, da je šele Blum z zakonom določil, da se v industrijsko delo ne smejo sprejemati otroci izpod 14 let in da se je šolska dolžnost v Franciji šele sedaj podaljšala do 14 let. Pri tem pravilno poudarja vlada, da ni zakonika nič novega, kajti v večini evropskih držav malotično niso bili zaposleni in v francoskih obratih je bil uveden sistem nekakih okvirnih pogodb, spominjajočih na kolektivne pogodbe. Običaj je postal zakon in francosko delavstvo smatra to dejstvo za veliko pridobitev.

Največji odpor je desnica pokazala v borbi za 40-urni delovni teden in temu odporu je o prvi vrsti veljala hrupna reakcija delavstva. V ostalem se ravno nemški tisk ni mogel dovolj načuditi disciplini in treznosti delavstva, ki je svoje demonstracije izvajalo v imponirajočem miru in redu. Pričakovali so, da bo sproščeni galski južnjaški temperament zdviljal preko vseh ovir in potisnil Francijo v državljansko vojno. To bi bilo morda šlo v račun nemški politiki, toda račun je bil v temelju pogrešen. Prav so pa imeli oni, ki so trdili, da je francoska socialistična stranka v današnjih prilikah izrazita stranka sredine, ki nima revolucionarnih težajev in zato nanje ne more vplivati skrajna levica ali celo španski primer. Saj so socialisti mirno zagotavljali tudi v dnevih, ko je stavkovno gibanje doseglo grozeč videz, da bosta zmagala pamet in zdrav razsodek. In tako se je res zgodilo.

Proti Blumovim reformam je industrija uveljavljala svoje stališče s trditvijo, da se morajo tako globoko segajoče reforme prej skleniti v Ženevi, da bi bile obvezne za industrijo vseh drugih držav in bi s tem ne olo praznato francosko gospodarstvo! Raz-

log je bil tehten in da ga ni vladja pobijala s še tehtnejšimi razlogi, delavstvo pa ga podprlo z grozečo gesto, bi morda Blumova prizadevanja ne dosegla polnega uspeha. Zvenela zlasti v vprašanju 40-urnega delovnega tedna ne pride nikamor in celo sami socialisti v tem pogledu niso edini.

Ako se je Francija postavila na čelo moderne delavske zakonodaje, je s tem tudi močno paralizirala vpliv Rusije na delavske množice, tedaj ravno nasprotno, kar so hoteli nasprotniki potkati Blumovi vladi. Res da sta na Francijo v tem pogledu vplivali tudi Španija in Rusija, toda ta vpliv je bil zelo omejen in je s sprejetimi zakoni v glavnem že zopet izločen. Političnega vpliva pa sploh ni bilo. Francija je in ostane strogo in dosledno demokratična.

Francija bo utrdila tudi švicarsko mejo

Pariz, 4. julija. r. Odbor za narodno obrambo v senatu je sklenil izvesti anketo o možnosti boljše utrditve francoske meje napram Švici. Tudi na tej meji naj bi se zgradile najmodernejše utrdbe po vzorcu tako zvane Maginotove linije vzdolž francosko-nemške meje. Komisija utemeljuje svoj predlog s tem, da obstoja v primeru kakšnega vojnega konflikta možnost, da bi sovražnik kršil nevtralnost Švice in slišno kakor je Nemčija med svetovno vojno napadla Francijo preko Belgije, vkorakal preko švicarskega ozemlja.

Gladovna stavka arabskih voditeljev

Jeruzalem, 4. julija. r. Po poročilih arabskih listov so pričeli arabski voditelji, ki so zaprti v koncentracijskih taboriščih, izvajati gladovno stavko. Tri dne že odklanjajo hrano in vodo. Nekateri so že hudo izžrpani. Gladovno stavko so pričeli zaradi grdega ravnanja z jetniki s strani angleških oblastev. Danes je koncentracijska taborišča pregledal angleški vrhovni komisar in je obljubil, da bo odpravil neupravičene trdote. Vest o gladovni stavki voditeljev je arabske nacionaliste hudo razburila. Zato so še povečali svoj odpor in so sedaj na dnevnem redu napadi na angleške vojake pri belem dnevu. Položaj se je do skrajnosti poostрил.

Napredovanje v poštni službi

Beograd, 4. julija. p. V poštni službi so napredovali višji tajniki poštne direkcije v Ljubljani Tilen Eppich za višjega svetnika IV/2, Karel Doberšek v Ljubljani in Leopold Košenina v Mariboru za višjega kontrolorja; za kontrolorje Anton Ivenko in Jernej Cunta v Mariboru, Gabrijel Maružič in Janko Alič v Ljubljani, Cvetko Kolb v Litiji, Konrad Dvorak in Stanko Gaberščik pri poštni direkciji v Ljubljani, inž. Stane Podboj pri terenski sekciji v Ljubljani, Ivan Kenič na Raketu, Katica Tavčar v Črnomlju, Ivana Bezljaj v Ljubljani, Justina Florjančič v Dobrni, Amalija Negović v Brežicah, Anton Kocelj v Mariboru in Antonija Sterk pri poštni direkciji v Ljubljani.

Iz sodne službe

Beograd, 4. julija. p. V sodni službi so bili premešeni pisarniški uradniki Zdravko Baumgartner iz Radovljice v Tržič, Leopold Mir iz Slovenjgradca v Ptuj, oba po lastni prošnji, po službeni potrebi pa izvršni uradnik Miro Kušar iz Ptuja za pisarniškega uradnika pri sreskem sodišču v Slovenjgradcu.

Beleške

Značilni odmevi

Kongres JNS je vzbudil v jugoslovenskem tisku toliko odmevov, kakor do sedaj še redkokatera slična prireditev. Že to dejstvo samo najbolj priča, koliko važnost pripisuje jugoslovenska javnost kongresu in njegovemu poteku. Najbolj značilno in zanimivo pa je, da o kongresu niso obširno pisali samo listi, ki podpirajo politiko, kakršno je zapisala v svoj program JNS, marveč enako ali pa še bolj obširno tudi listi, ki so stranki nasprotni. Naivnemu čitatelju teh listov se mora tako bombardiranje zdeti kaj čudno, saj je poprej ravno iz istih listov dan za dnem poslušal, da je JNS že mrtva in da je že nikjer več ni. Zdaj pa čita, kako njegovi listi proročujejo, da pomenja potek kongresa šele »začetek likvidacije te stranke«.

Brez zmišljaja bi bilo, ako bi odgovarjali na vse te številne napade in očitke. Saj so ravno oni najboljši dokaz, kako močna je še vedno JNS, zlasti pa dokaz, kako je stranko še na novo okrepil potek kongresa, posebno tudi izvolitev novega strankinega vodstva. Razne izmišljotine, ki jih nekateri listi navajajo, se po večini že same postavljajo na laž. Med njimi je bila tudi ta, da je senator dr. Andjelinič izstopil iz izvršnega odbora stranke. Ker se je ta trditve par dni zaporedoma ponavljala, je dr. Andjelinič objavil v včerajšnji »Politiki« izjavo, v kateri pravi, da so vse te vesti docela izmišljene in da mu niti na misel ne pride se umikati od dela v JNS.

Napadi z leve in desne pričajo, da je JNS na svojem kongresu vrhala pravo pot. Zato smejo pristajati stranke že privržiti nasprotnikom, da dajo duška svoji jezi in svojemu izočarjanju.

„Pomemben datum v našem političnem življenju“

Pod tem naslovom objavlja novosaški »Dan« izpodd peresa senatorja inž. Dake Popovića uvodnik o kongresu JNS, o katerem pravi, da je dokazal vsemu narodu, da je stranka živa in delovalna. »Za jugoslovenski narod je velika sreča, da se JNS kljub vsem naporom nasprotnikov ni dala razbiti. Danes se odkljuje JNS zlasti po tem, da ima jasno stališče napram vsem velikim državnim in narodnim vprašanjem. JNS je postavila kot svojo glavno zahtevo popolno uvedbo najširših banovinskih samouprav ter tudi povedala, kako si te samouprave predstavlja.«

O novem predsedniku in podpredsedniku pravi uvodnik: »Ime g. Petra Živkovića je danes znano po vsej državi. Jugoslovenski narod pričakuje od njega, da bo povedel brezkompromisno borbo za popolno enakopravnost vseh delov naroda, za utrditev pravnega čuta in zakonske odgovornosti in za okrepitev državne avtoritete. Ob tej priliki je potrebno poudariti tudi ime senatorja g. Jovana Benjamina, ki mu pripada levij del zasluge za obnovo in preporod JNS. Njegovi jasni pogledi na naše notranje probleme, njegov puritanski značaj in njegova skromnost ter rodoljubje da po pravici postavljajo v isto vrsto z g. Petrom Živkovičem s sličnimi karakterističnimi lastnostmi. Ravno ta skupnost značajev predstavlja najboljši jamstvo, da bo delalo vodstvo stranke iskreno in požrtvovalno za uresničitev priključitve državi.«

Slika današnjih dni

V beograjski »Ostodžbini«, glavnem glasilu g. Ljotića, čitamo: »V sodobni družbi se godi, kakor v pravljici o puntu človeških organov in o njihovem sporu zaradi prvenstva. Spuntali so se organi naše družbe, vsi so nezadovoljni in vsi poznajo samo svoje nadloge. Obrtniki in trgovci tožijo o svoji bedi in so proti industriji in zadružništvu. Zdravniki in lekarnarjem so napoti zdravstvene zadrage, delavske zavarovalnice, socialno skrbstvo države. Industrijet se pritožujejo, da bodo omagali pod pezo davčnih bremen. Profesorji in učitelji ugovarjajo, da so preslabo plačani. Kmetovalci tožijo zaradi nizkih cen svojih produktov in zaradi dragine potrebščin, ki jih morajo kupovati. Delavci ne more živeti zaradi prenizkih mezd, dočim razpisajo denar nositelji privatnega profita. Skratka, vsi zabavljajo na vse. Nastal je popoln nered v odnosih znotraj človeške družbe. A da bi bil nered še večji, je družba izgubila vsak čut za moralo in odgovornost.«

»Ka« velja za stanove, velja tudi za pokrajine Hrvatska govori samo o sebi in o svojih nadlogah. Že leta in leta se zanima samo za tegobe hrvatskega dela našega naroda. Slovenija dela isto, razlikuje se od Hrvatske samo po metodah. V Vojvodini se tudi čuje glas o neki posebni vojvodinski avtonomiji. A tudi duge pokrajine izražajo slična čustva. Vsa del strmi, da bi se na kak način osvobodilo in zaplankalo od celote, a nihče ne pomisli na to. Kaj se bo zgodilo z organizmom, če se razbije celota. Posledice — težko stanje današnjice — se ne izvajajo iz svojega pravega izvora, marveč se napada ono, kar bi se moralo očuvati za vsako ceno, ako nečemo tujca za gospodarja na svojih tleh...«

Iz združene opozicije

Kakor smo že včeraj poročali, se je vrnil v Beograd odposlanec in zaupnik Ljube Davidovića g. Božidar Vlačić, ki je bil v Kupcinu obiskal dr. Mačka. Včeraj so se v Beogradu na Davidovičevem stanovanju zbrali šefi srbijanskih opozicijskih strank g. Davidović, Joca Jovanović in Miša Trifunović, katerim je g. Vlačić poročal o svojem obisku pri dr. Mačku. Njihovo posvetovanje je trajalo več ur, vendar pa novinarjem niso hoteli dati nikakih pojasnili. Zatrjevali so jim le, da gre stvar dobiti, in jim še povedali, da se bodo v ponedeljek zopet sestali.

Španski prestolonaslednik v Dalmaciji

Sušak, 4. julija. o. Z Reke sta davi pripela z avtomobilom bivši španski prestolonaslednik Alfonso in infantka Beatrice. S Sušaka sta se takoj odpeljala dalje po Hrvatskem Primorju. S posebnim hidroplanom bosta nato potovala v južno Dalmacijo.

Razpored javnih del

Beograd, 4. julija. AA. Ministrski svet je na seji dne 3. julija t. l. potrdil tale dela: 1. gradnjo mostu čez prekop kralja Aleksandra I. na državni cesti št. 3 v Novem Sadu za znesek 2.582.500 Din; 2. gradnjo gospodarskega poslopja na posestvu državne bolnice za duševne bolne v Kovinu za znesek 172.580,32 Din; delo bo izvrševal režijski odbor treh članov. 3. gradnjo ceste Sarajevo - Iliđa za znesek 2.153.045 Din; 4. gradnja pošte v Splitu za znesek 2.928.804,46 Din.

Revizija zdravniških diplom

Beograd, 4. julija. p. Glede na pogoste primere, da vršijo zdravniško prakso ljudje, ki nimajo pravih diplom, je ministarstvo za socialno politiko in narodno zdravje sklenilo revidirati dokumente vseh zdravnikov, ki vršijo svojo prakso v državi. Zdravniške zbornice bodo v kratkem dobile potrebna navodila, da izvršijo pregled vseh zdravniških diplom. Zdravniški mesto diplom ne bodo smeli predložiti nikakršnih posebnih nadomestnih dokumentov.

Otvoritev obrtniške in umetnostne razstave v Novem mestu

Novo mesto, 4. julija. Danes ob 17. je bila slovesno otvorjena obrtno-gospodarska in umetniška razstava v Novem mestu, na kateri je razstavilo svoje prav lepe izdelke okrog 60 dolenjskih obrtnikov in umetnikov. Razstavo so uredili v osnovni šoli na Seidlovi cesti. Šola je bila okusno ozajšana s cvetjem in narodnimi trobojnicami, ki so se vile na visokih drogih. Okrog 17. ure so se pred osnovno šolo zbrali zastopniki civilnih, vojaških in cerkvenih oblasti, društev in korporacij. Kmalu nato se je z avtomobilom pripeljal ban dr. Natlačen, ki je pokrovitelj razstave. Zvezo obrtnih zadrug je zastopal g. Josip Rebek, obrtniško društvo v Ljubljani pa Fran Igljič.

Pred osnovno šolo so zastopniki razstavnega odbora sprejeli bana z nagovorom in dobrodoščilo. Ban je imel nato kratek otvoritveni govor, nakar so si vsi gostje ogledali razstavo, o kateri je bilo slišati mnogo pohvale. V umetniškem razstavnem oddelku, kjer so razstavili svoja dela slikarji Vavpotič, Jakac, Germ in Mežan, je spregovoril o zgodovini naše slikarske umetnosti konzervator dr. Stele. Častni gostje so se poludru uro zadržali v razstavnih prostorih.

Celjski mestni svet

Gradnja Delavskega azila in poslopja OUZD — Ureditve mestnega zavetišča v Medlogu — Pripojitev delov tebarske občine k mestu Celju — Kanalizacija — Odstranitev občinske hiše v Kapucinski ulici — Določitev glede kopanja v Savinji — Gradnja provizoričnega kopališča ob Savinji — Personalne zadeve

Celje, 4. julija

Celjski mestni svet je imel v petek zvečer zadnjo redno sejo pred počitnicami, ki je trajala nad tri ure. Župan je sporočil, da je zadeva tlakovanja banovinske ceste v Zavodni izročena finančnemu odboru in da bo v kratkem izdelan kanalizacijski načrt za okoliš pri »Skalni kleti«.

Občina ne bi prispevala k stroškom za otvoritev kemičnega oddelka v Zdravstvenem domu. Najemna pogodba z drž. dvorazredno trgovsko šolo je podaljšana. Članstvo Sokolskega društva v Celju je priznana za plavanje v kopališču »Diani« znižana vstopnina pod istimi pogoji kakor doslej. Načrti za gradnjo Delavskega azila na Vrazovem trgu so gotovi. Ker se je zadevni proračun zvišal za 500.000 Din na 2 milijona dinarjev, bo občina najela še dodatno brezobzorno posojilo pri Borzi dela v znesku 500.000 Din za dobo 25 let. Občina bo odstopila svoje stavbišče na Vrazovem trgu za gradnjo poslopja OUZD brezplačno le pod pogojem, da zgradi OUZD poslopje najpozneje v letu 1937. Po tem terminu bo zahtevala občina 150 Din za kvadratni meter. Občina tudi jamči, da bo OUZD prodal svoji sedanji poslopi v Vodnikovi ulici za 430.000 Din. Občina bo izvršila nekatere preureditve v mestnem zavetišču v Medlogu in nabavila opremo za 50 oseb; v to svrhu bo najela kratkoročno posojilo v znesku 300.000 Din za dobo 5 let. Mestni svet je odobril nameravano pripojitev nekaterih delov tebarske občine k mestni občini Celjski; v posev prid predvsem Čret. Finančni, gospodarski, gradbeni odbor mestnega sveta in gradbeni odbor mestne občine so pooblaščen, da ukrepejo vse potrebno za izvedbo pripojitve.

Pri regulaciji Sušnice so pridobili gg. Kukovec in Kirbiš ter mestna občina po eno parcelo. Kupna cena za prvi dve parceli znaša 40 Din za kvadratni meter, za občinsko parcelo pa 60 Din. Razpoložljive občinske parcele v Novi vasi stanejo 25 do 30 Din, na Sp. Lanovžu pa 50 do 60 Din kvadratni meter. Občina bo nabavila po 19 bluz, plašev, čepice in čevlje za eksekutivno polje mestne policije. Občina bo popravila poštop ob stari strugi Koprivnice proti Ostrožnemu, poštop v Zagradu, ki vodi h grajskim razvalinom, porušeno kamnito škarp pri Domovem posestvu pod Starim gradom in poštop v Zagradu severno od Pristove, napravila hodnik ob Sokolskem domu v Guberju in ograjo iz bodeče žice okrog bivšega Rajerjevega posestva, renovirala občinsko poslopje Na okopih, izvršila drenažo na delu mestnega kopališča, obnovila brv čez potok Pirešico v smeri proti Drešnji vasi ter izvršila popravila v prostorih predstanja mestne policije. Znesek za renoviranje fasade muzejskega poslopja bo vnešen v prihodnji proračun. Porušeni podporni zid ob cesti Belaj-Božič v Polulah bo občina obnovila jeseni z brezposelnimi. Zaradi bodeče regulacije Savinje občina ne bo podaljšala glavnega kanala ob Savinji pred prvim železniškim mostom, pač pa bo zadevni znesek porabila za kanalizacijo Guberja. Novo vasi in hriba sv. Jožefa. Ker se obrtniki in trgovci pritožujejo, da se pri občinskih dobavah in delih upoštevajo vedno samo isti ljudje, bo občina odslej vsa dela in dobave javno razpisovala. Razpisi do zneska 3000 Din bodo objavljeni samo na uradni deski.

Izročene drogeve na električnem vodu Celje - Ostrožno morajo izmenjati prizadejni posestniki sami, instalacijo pa bo izvršila zadruga.

6., 7. in 9. julija 1936 RAZSTAVA PREPROG TKALNICE

MUHE
ZASTRUPLJAJO HRANO
FLIT
JIH UNIČI

FLIT izdelan po znamenitih receptih — učinkovito in varno.

ZAHTEVAJTE IZREČNO FLIT
V PLOMBIRANIH, ORIGINALNIH ROČKAH

stopal g. Josip Rebek, obrtniško društvo v Ljubljani pa Fran Igljič.

Pred osnovno šolo so zastopniki razstavnega odbora sprejeli bana z nagovorom in dobrodoščilo. Ban je imel nato kratek otvoritveni govor, nakar so si vsi gostje ogledali razstavo, o kateri je bilo slišati mnogo pohvale. V umetniškem razstavnem oddelku, kjer so razstavili svoja dela slikarji Vavpotič, Jakac, Germ in Mežan, je spregovoril o zgodovini naše slikarske umetnosti konzervator dr. Stele. Častni gostje so se poludru uro zadržali v razstavnih prostorih.

šila mestna elektrarna brezplačno. Ker je občinska hiša v Kapucinski ulici v tako slabem stanju, da se temeljito popravilo ne izplača, bo mestna občina v kratkem času podrla to hišo ter prostor spjalirala in ogradila. Mestni svet je sprejel določbe glede kopanja ljudi in živali v Savinji. Mestni tehnični oddelk mora do novembra staviti mestnemu svetu predlog glede gradnje provizoričnega kopališča na desnem bregu Savinje pri »Savinjskem dvoru«. Posebna komisija bo pregledala na ozemlju bivše lokalne občine, ki je sedaj v ožjem mestnem rajonu, stanovanja, jarko, greznice, žive meje itd. in stavila primerne predloge za odpravo nedostatkov.

Banska uprava je nakazala za gradnjo poslopja za trgovsko šolo 100.000 Din, ki jih je občina naložila. Vprašanje premetitve muzeja v prostore sedanje mestne ubožnice bo rešeno šele po zadevni izjavi konservatorja dr. Steleta. Občina bo proslila banko upravo za dovoljenje, da sme porabiti ustanovo Maksa Korošca v znesku 12.000 Din za mestno zavetišče. Mestno poglavarstvo mora do 1. septembra predložiti osnutek kopališkega reda za vsa mestna kopališča. V odbor za postavitev spomenika blagopokojnemu kralju v Celju se delegirajo člani mestnega sveta gg. Prelog, dr. Voršič in Lukman. V članstvo mestne občine sta bila sprejeta kleparski pomočnik Viktor Apnar in tkalec Franc Kajtna.

V tajni seji je bilo mesto konceptnega uradnika pri predstanju mestne policije podeljeno g. Vilku Korenu iz Celja. Gradbeni tehnik g. Drago Hojkar je bil stalno nameščen, dnevnika Anton Spes je nameščen kot mestni sluga, Jakob Inkert pa je nameščen za časnega strojnika v mestnem parnem in kadnem kopališču.

Srednjeevropski pokal

Praga, 4. julija. g. Danes se je vršila nogometna tekma med praško Sparto in Romo. Zmagala je Sparta s 3:0 (2:0). Gol so zabili Zajicek, Fašinek in Nejedlý. Tekmi, na kateri so bili Pražani vedno v premoči, je prisostvovalo okoli 20.000 ljudi. Sodaj je g. Ivančič iz Budimpešte.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: V zadnjih 24 urah je bilo oblačno z dežjem v sredini države in v severnih krajih, jasno pa na gornjem primorju in na skrajnem jugu, deloma oblačno v ostalih pokrajinah. Dež in nevihte so bile v severni polovici države. Temperatura je padla po vsej državi. Minimalna temperatura v Plevlju 6 stopinj, maksimalna v Beogradu 32. — Vremenska napoved za danes: V vzhodnih krajih in na jugu bo prevladovalo oblačno vreme, ponekod bo tudi deževalo. Razvedrilo pa se bo v zapadnih in severozapadnih krajih. Temperatura se ne bo mnogo izpremenila. — Sonce izide ob 3.58 in zaide ob 19.26.

Zagrebška vremenska napoved: Oblačno, bolj na severu, manj na jugu, zmerno toplo, precej stalno.

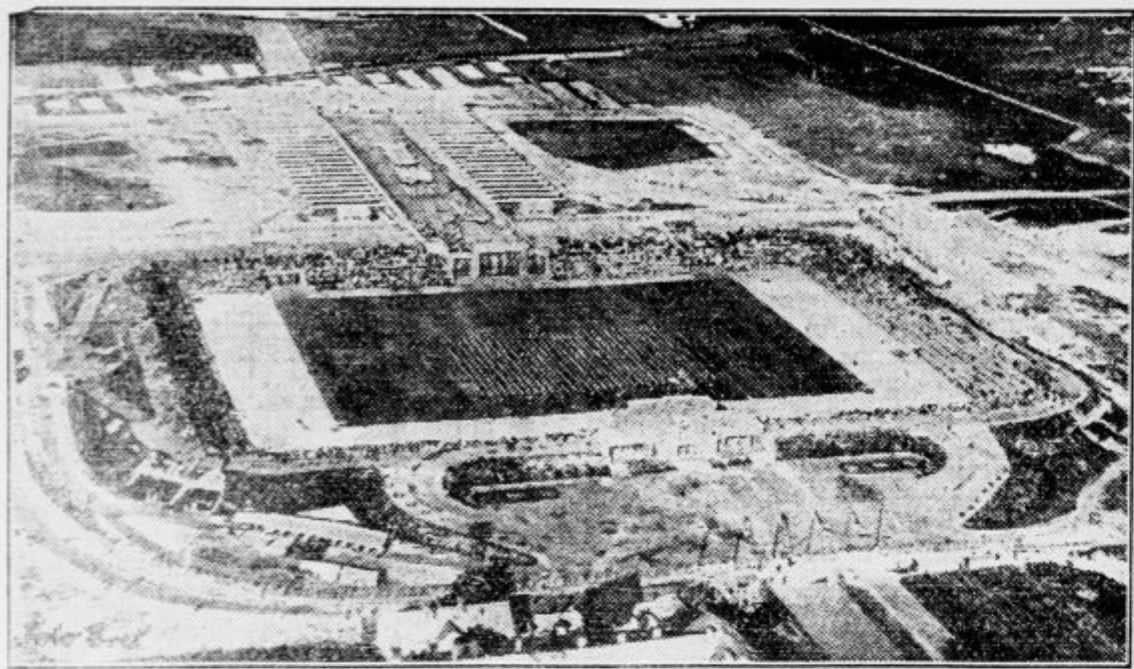
Dunajska vremenska napoved: V južnih Alpah spremenljivo, toda vedno manj oblačno vreme.

MEKKA - SUBOTICA

Aleksandrova cesta 3/I.
Prodaja se vrši tudi na mesečne obroke.
Brez konkurenčne cene.
Izdelava v modernih in perzijskih vzorcih.

Najlepši prizori v Subotici

Zapiski iz mape „Jutrovega“ poročevalca — Trenutki, ki se ne pozabijo

Pogled na ogromni stadion z letala

Subotica, po zletu

Letošnji Vidovdan in Petrovo bosta res z zlatimi črkami zapisana v kroniki žitrodne Vojvodine. Prireditve s tako obširnimi programom, ki bi privabil rdeče srca iz vseh predelov širom naše domovine pa tudi brate iz Češkoslovaske, Bolgarije in Poljske, Subotica še ni doživela. Prišlo je 20.000 gostov. Poleg otvoritve največjega stadiona na Balkanu je povečala slovesnost izročitev župnega prapora, ki ga je novosadski sokolski župi poklonilo 88 društev in čet iz naših pokrajin. Manifestacije so ob predaji prapora in darila Bolgarov, ki so poklonili našemu Sokolstvu srebrni venec s pomembnim napisom, dosegale višev.

Pohod sokolskih legij

Točno na minuto je krenila po asfaltiranih ulicah vojvodinske prestolice sokolska armada k triumfalnemu pohodu. Na tisoče ljudstva se je zbralo na obeh straneh cest, kaka 2 kilometra daleč, koder je bilo določeno, da bo načelnik SKJ br. dr. Alfred Fihler popeljal sokolske legije do novega Sokolskega doma, ki sicer še čaka dovršitve del, tu je pričakovala rdeče srca množica sokolskih in drugih predstavnikov s gosti iz ČSR, Bolgarije in Poljske.

Spreved je otvorila sokolska konjenica, za njo so stopali častni gostje. Zlasti so se odlikovali po močni udeležbi češkoslovaški Sokoli in Sokolice, ki so korakali za svojim lepim praporom, obdanim od straž z golimi meči.

Ruskega Sokolstva še ni bilo nikoli toliko v sprevedu kakor tukaj. Pravi, da število ruskih Sokolov stalno narašča. V nad vse častnem številu so bile udeležene ruske Sokolice, ki so vzbujale s svojo lepoto splošno pozornost. Za gosti pa so se vili sokolski odredi, razvrščeni po župah. Za sokolskimi kroji so se postavili člani sokolskih čet v pestrih narodnih nošah. Banja-luška župa kakor modri poljski cvetovi, dekleta iz Prizrena in okolice s svojimi odli, v katere šivajo zrcala, kar jih napravi ob sončnih dnevih silno blesteče. Četinski stari junaki so se založili s pištolami in njihove stasite postave so se majestetično pomikale dalje. Kragujevac-ke imajo z zlatom vezene modrčke, prav take tudi predpasnike. Izmed naših doma-kih žup se je najbolj odrezala župa Kranj, ki je bila ozaljšana s kakimi 50 gorenski-mi narodnimi nošami (marela, vivčki), de-klata pa so mahala razigrani množiči z be-limi »facanetelčiki«. Za praporom ljublj-an-ke župe so šli sami znani obrazi, močna pa je bila tudi četa obmejnih Sokolov iz Maribora pod vodstvom načelnika br. Ko-mosa iz Ptujja ter načelnice a. Makuceve. Nisko sokolsko župo je vodil br. inž. Cer-ne, Šiškar. Novomeška sokolska župa je ko-rakala pod vodstvom sokolskega veterana načelnika br. Ljudevita Papeža. Dalmatin-ska dekleta in žene so imele značilne če-pice, na katerih so uvezeni srebrni novci. Vsako dekle ima celo doto že na čepici. Učenci so bili odeti v modre jopiče, de-klata pa v modre modrčke, vse z zlatom prešite. Zagrebška župa je korakala za pra-porščakom, kakor gora visokim. Odlično število hrvaškega sokolstva dokazuje, da so tudi tam jugoslovenske legije močne in odločne. Hrvatske ženske narodne noše pa so nudile pogled, kakor da zreš v okusno razporejen cvetličnjak, koder se preliva bela in rdeča barva. Domača, novosadska župa je prikazala obliko narodnih noš, zajetne Bunjevske so pa pričale najzgovorneje o blagostanju teh pokrajin.

Gromko pozdravljanje, ploskanje, vzkli-kanje je spreminjalo ves čas zmagoslavne sokolske armade, ki je šla kakih 18.000 duš. Slavnostni pohod so zaključili spet ko-jeniki, za njimi je šel le še sanitetski avto z odredom rdečih križarjev, ki pa niso ime-li ves čas nikakega posebnega opravka.

„Slovan ima brate“ ...

Pred Sokolskim domom kralja Aleksan-dra blizu kolodvorja je bil stik sokolskih legij. Prvi je spregovoril I. podstarešina SKJ br. Engelbert Gangl, za njim predstavniki sokolske organizacije iz inozemstva in domači župan dr. Ivandekić. Dobro se je seveda opazila navzočnost članov kr. vla-de; ministrskega predsednika dr. Stojadi-novića, vojnega ministra generala Marića in ministra za telesno vzgojo dr. Rogića, ki je bil v sokolskem kroju.

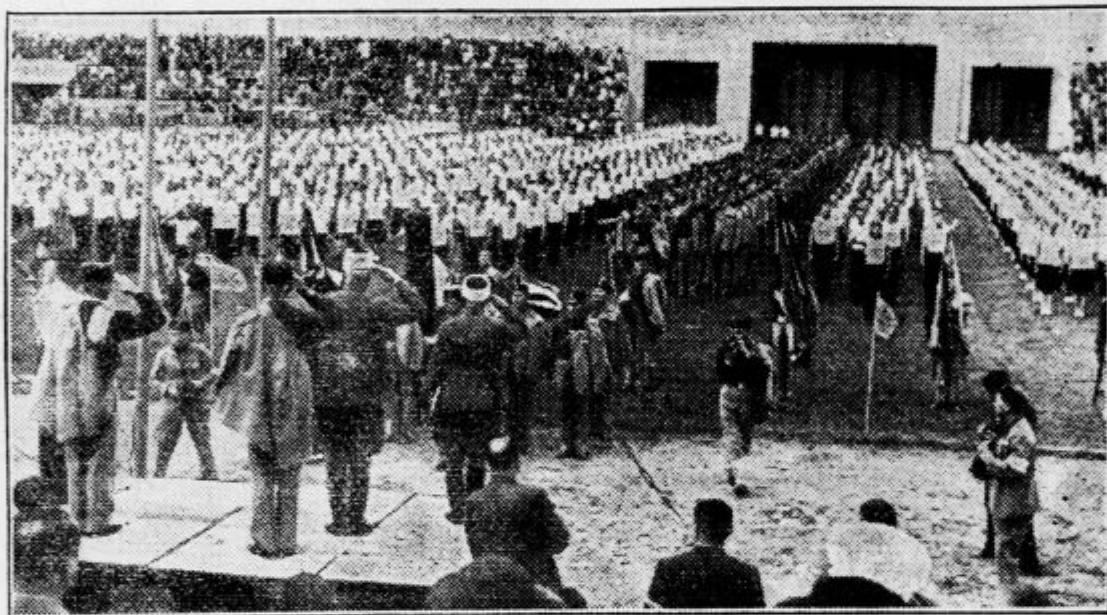
Pozdravi vseh govornikov so razvneli množice do nepopisnega navdušenja; oja-čevalci so strnili v enotno telo vse mesto. Ovacije, ki jih je bil deležen bolgarski po-dstarešina br. dr. Minev, so zlasti potrjevale, da je naše sokolstvo most, ki veže oba naroda.

Stadion — ponos Sokolstva

Subotitski stadion bo gotovo še dolgo imel prvenstvo na Balkanu. Do prave veljave in podobe je prišel stoprav ob zletu. Nastopi članov in članice so zaradi dobrega izjavja-nya in z veliko udeležbo nudili nepozabne prizore. Priznanja številnih udeležencev — bilo jih je v tem ogromnem amfiteatru 25.000 — so se čula kakor grmenje. In ko-lik je bil sponder! Nastopili so tudi člani sokolskih čet, pri orodni telovadbi pa so sodelovali tudi češkoslovaški Sokoli, takisto je nastopila savezna vzorna vrsta, ki jo je

vodil br. Milan Košnik iz Litije, nastopil pa je v njej še drugi naš ožji rojak br. Malnerić Janez iz Ljubljane.

Češkoslovaške Sokolice so pokazale učin-kovite proste vaje in raznovrstne igre z žogo. Njihova izvedba je bila podobna va-jam, kakor smo jih že več videli v sestavah br. dr. Murnika. Vihar priznanja so želi naši vojaki in mornarji, ki so izvajali sim-bolične vežbe br. Kovača: »Hej, junaki! Domače sokolsko društvo je dokazalo upra-vičenost do stadiona, potrdilo je svoj slo-ves z izletno sceno, ki je bila epopeja so-kolske ideje. Člani, članice, naraščaj, deca in vojaštvo — vseh je bilo 3200 — so sim-bolično prikazali razvoj sokolske misli od

Sokolske legije zbrane k pozdravu

Kongresisti JNS na Oplencu

Kakor smo poročali, so se udeleženci kongresa Jugoslovenske nacionalne stranke po zaključku odpeljali skupno na Oplenac. Položili so na grob Viteškega kralja težak venec s svilenim trobojnim trakom in le-pim posvetilom. Na večji sliki je del dele-gatov, zbranih na stopnišču topolske cerk-ve; v prvi vrsti so: dr. Slavko Sečarov, univ. prof. dr. Kosta Kumanudi, podpred-sednika JNS senator Jovan Banjanin in dr. Juraj Demetrović in senator Milutin Dra-gović.

Pred kongresom nacionalnih železničarjev

Ljubljana, 4. julija.

V dnevih od 10. do 15. julija se bodo v Ljubljani zbrali delegatje železničarskih strokovnih organizacij iz vse države k 18. kongresu Zdrženja jugoslovenskih nacio-nalnih železničarjev in brodarjev. Kongres bo v zgodovini združenja toliko večjega pomena, ker mu bo spričo obstoječih raz-mer v državi pripadla naloga, da dá se po-sebnega poudarka organizacijski enotnosti nacionalnih železničarjev nasproti vsem poizkusom, ki so jih doživeli v največjem času, da se njih vrste razbijejo. Na dnevnem redu kongresa bo volitev nove uprave ter določitev smernic in taktike za bodoče delovanje, ki bo moralo iti za tem, da se izločijo razni politični vplivi, ki se vsiljuje-jo organizaciji. Združenje jugoslovenskih nacionalnih železničarjev bo slej ko prej ostala neodvisna nacionalna strokovna zve-za, ki se ne more podrediti interesom no-bene politične stranke. Združenje šteje trenutno okrog 35.000 članov — vseh žele-zničarjev v državi je okrog 70.000 — in predstavlja torej najmočnejšo strokovno organizacijo v Jugoslaviji.

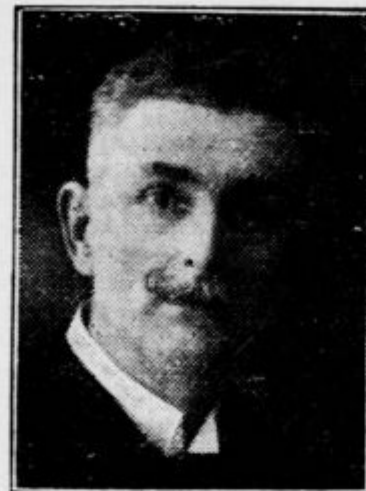
Izmed strokovnih vprašanj, ki jih bo obravnaval kongres, so najvažnejše točke o proučitvi položaja železniških delavcev, o spremembi zakona o prometnem osebju in vprašanje železničarskih popustov. Strokovnemu delu dnevnega reda bo sledil precej obširen in pester kulturni program, ki obsega pevske in godbene koncerte, ša-hovske prireditve in sportne tekme, pri ka-terih se bodo železničarski sportniki borili za pokal prometnega ministra, ki ga je bil svoj čas poklonil minister inž. Vujić. Za-sedal bo kongres v dvorani na Taboru, a pristostovalo mu bo okrog 300 delegatov iz vse države in še približno toliko gostov. Stanovski manifestaciji naših železničarjev, ki jih je bil blagopokojni viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj v svojem iskrenem spoštovanju do njihovega težavnega dela nazval svojo peto armado, želimo najlep-šega uspeha v tih dneh, ko so mnogi za-radi svoje odkrite privrženosti nacionalni misli preganjani, čeprav je njihovo združe-nje v resnici edina organizacija, ki je ši-roko množice železniškega delavstva in namesčenstva združila h konstruktivnemu

stanovskemu delu in jih otela razdiralnemu vplivu, kakršna je zajel marsikatero drugo delovno panogo.

Od četrtka dalje bo na glavnem kolodvo-ru poslovala kongresna pisarna, ki bo vsem interesentom na razpolago za informacije in navodila.

Slovo šolskega upravitelja Pertla

V teh dneh se je poslovil od svojega službenega mesta šolski upravitelj g. Kvi-ring Pertl. Nad 35 let je služboval kot šolski upravitelj na Kapeli, poslednjem obronku Slovenskih gor, ki jih ljubi in katerim posvečuje z vsem srcem vse svo-je moči. Kjer koli je bilo potrebno, je ra-

de volje sodeloval z največjo požrtvoval-nostjo. Njegovo delo je bilo tiho, a vztraj-no. Vzgojil je dva rodova, katerima je bil kot učitelj bolj tovariš kakor pa strog šolnik. Prav posebno pa se odlikuje kot glasbenik in kot takega so ga cenili tudi strokovnjaki. Na učiteljsku je bil ljubljec pokojnega prof. g. Foersterja, ki mu je bil vzor v vsem njegovem snovanju.

Želel je ostati tudi v pokoju na Kapeli, a zunanji vzroki mu to onemogočajo. Za-to se je umaknil v sosednjo Gornjo Radgo-no, da ostane v bližini kraja, kjer je pu-stil svojo mladost in svoje srce. Pred do-brim letom je v polnem zdravju obhajal 60.letnico rojstva. Ob tej priliki so se ga spomnili številni prijatelji in bivši učen-ci. V teh dneh pa mu stiskamo roko v slovo, kot dobremu prijatelju, a vsi želi-mo da za vedno ostane naš.

Ali je divji lov tatvina?

O tem zanimivem vprašanju piše v prav-kar izišli julijski številki »Lovca« predse-dnik lovske zveze dr. Krejči zanimivo raz-pravo, v kateri pobija pravno naziranje, da je divji lov kazniv le kot protipravno pris-vojitve po § 322 k. z. Stal sedmorice v Zagrebu se je namreč postavil na stališče, da pridobi lovski upravičenec lastnino na divjačini šele tedaj, ko jo ustrelj o dno-sno vjame in da zato neupravičena prilastitev divjačine ni tatvina. V uvodu omenjeni članek pa zastopa drugo naziranje in navaja argumente, ki govorijo za to, da je divji lov navadna tatvina. Pisec pa tudi opozarja, da je kazen za protipravno prisvojitve po § 322 k. z. strožja, kakor za male tatvine, med katere je pristižati divji lov in da je kazenski postopek za storila dosti neprijetnejši.

Male tatvine kaznujejo le sreska sodišča in le na predlog oškodovanca; za tatvine življenjskih potrebščin, h katerim pripada tudi divjačina, so predvidene le male za-porne ali denarne kazni, v lahkih primerih je možna celo oprostitve. Protipravne pris-vojitve pa sodijo okrožna sodišča ne glede na to, ali oškodovanec zahteva kaznovanje ali ne. Predvidena je le zaporna kazen in v težjih primerih celo robija do 5 let, stroški postopanja pa so pri okrožnih sodiščih mnogo večji, kakor pri sreskih sodiščih. Vi-deti je torej, da divji lovci ne bodo nič na boljšem, če jih bodo sodišča preganjala za-radi protipravne prisvojitve in da imajo pričakovati mnogo težje kazni in izdatno večje stroške. Kakor čujemo, je bil stavljen ministrstvu predlog, naj bi se to vprašanje uredilo s posebno zakonsko novelo, po ka-terbi naj bi bil divji lov kazniv kot poseben delikt, kakor je to vpeljano v drugih drža-vah.

Poklicni padalec Jože je prišel iz Pariza

Ljubljana, 4. julija.

Pred dnevi je prispel iz Pariza v Ljublja-no Josip Sušteršič, po rodu iz Litije. Pred osemnajstimi leti je bil s starejši, ki so šli s trebuchom za kruhom, zapustil kot dva-najstletnik domovino. Rodbina se je nase-lila v Parizu. Mladi Jože je kazal veliko zan-jevanje za letalstvo in je najrajši hodil na pariško vojaško letališče Villacoublay, kjer je opazoval smelosti vojaških in ci-vilnih letalcev. Seznanil se je z nekim pilo-tom, ki je odkril, da ima fant nevsakdanji talent in precejšen delež drznosti. S privo-ljenjem staršev ga je pregovoril, da je vstopil v znano tovarno za izdelavo padal in platna za aeroplan »Aviorex«. Postal je »parachutier«, poklic, ki ga pri nas ne po-znamo: izdelovalec letalskih padal. Tovar-na »Aviorex« je znana tudi v Jugoslaviji in večina naših padal izvira iz te tovarne.

Ker je bil Sušteršič zelo pogumen, ga je ravnatelj podjetja nagovarjal, da bi se po-izkusil kot skakalec s padalom. Jožetu ni bilo treba dvakrat reči, postal je poklicni skakalec s padalom, ali kakor pravijo na Francoskem temu poklicu: »parachutiste«. Leta 1931 je na aerodromu Villacoublay prvič skočil s padalom. Od tedaj se je še večkrat poizkušal in je kmalu postal moj-ster v tej stroki. Ni manj kakor šestnajst-krat je javno nastopil pred ogromno mno-žico gledalcev v večini na Villacoublay, pa tudi v Vincennesu. Zaradi vratolomnih akrobacij, ki jih je izvajal med padanjem z višave, je dobil priimek »roi de parachute« — kralj padala.

Sušteršič je zdaj v Ljubljani in je pri-pravljen, da tudi pri nas pokaže svojo umetnost. Najprej namerava nastopiti v Ljubljani, nato pa bo obiskal še druga podvig primanjkuje denarja in išče podjet-nega človeka, ki bi bil pripravljen prevzeti izvedbo letalskega mitinga, na katerem bi

Prijetno sveže —
lepo dišeče
po vsakem pranju

Vedno z

GAZELA

67.3.33

TERPENTINOVIM MILOM

Pere res belo!

Sušteršič skakal s padalom. Prepričan je, da bi bil tak miting za Ljubljano atrakcija. Sušteršič je simpatičen, precej izobražen 30-letnik. Govori in piše poleg materinščine še srbohrvaško, nemško in francosko. Kdor misli, da se da z rečjo kaj narediti, naj se kar obrne na Sušteršiča. Našel ga bo v stanovanju na Poljanskem nasipu 22, kjer ga je islešlil tudi vsiljivi reporter, da mu je povedal svojo zgodbo.

Veličasten pogreb Emila Stalowskega

Sevnica, 4. julija.

V mračnem deževnem popoldnevu so se zbirale množice pogrebcev pred sevniškim Sokolskim domom, kjer je počivalo truplo idealnega kulturnega delavca, železniškega uradnika Emila Stalowskega. Številno so bili zastopani poleg domačinov stanov-ski tovariši z Zidanega mosta in sosednjih postaj, zlasti pa z direktije državnih želez-nic. Sokoli v krajih so stražili krsto, ki je bila vsa v cvetju. Po cerkvenem opravilu so dvignili krsto domači železničarji ter jo v spremstvu Sokolov s prapori ponesli na pokopališče. Pred krsto so stopali jadrans-ki stražarji, sokolska deca in naraščaj s prapori. Do 40 vencev in šopkov je krasilo veličastni žalni spreved, kakršnega že dol-go ni bilo v Sevnici. Gasilci v krajih so pod vodstvom sokolskega upravitelja g. Hlad-nika igrali žalostinke. Dolga vrsta pogre-bcev iz vseh slojev je spremljala neurečnega pokojnika.

Pri grobu se je lepo poslovil šef g. Milost. Orisal je v srce segajočih besedah nje-govo trnjevo pot, ko mu je nemila usoda že v rani mladosti ugrabila ljubljeno mamo in kasneje očeta. V imenu Sokolskega dru-štva je spregovoril brat učitelj Železnik, ki je povečeval njegovo bohemsko življenje, blago srce do trpečih bratov in zasluge do nacionalnih društev. Ko je padala prvirkat gruda na krsto, ni ostalo suho nobeno oko. Turobnih misli se je polagoma razšla mno-žica pogrebcev, ki nikakor ne more doume-ti, da je usoda tako hitro pretrgala nit živ-ljenja nad vse priljubljenemu Emilu.

Delavci pri cesti na Slačniku stavkajo na terenu

Zagorje, 4. julija.

V četrtek ob 11. dopoldne so delavci iz Zagorja in Trbovelj, zaposleni na cesti Slačnik - Trbovlje, pričeli stavkati na kraju dela. Ob najhujšem nalivu so vztrajali na svojih mestih, mokri in premrazeni. Doma-čini so jim nosili hrano. Vzroki stavke so naslednji: mezne znašajo na uro samo 2.50 Din, po 14dnevni zaposlitvi se vrši menja-va; delo je težavno, ker je na eni strani kamenit, na drugi pa popolnoma zamočvir-jen, blaten teren. Stavkajoči zahtevajo, da mora biti zaslužek stalen in to po 3 Din na uro. Posebno so ogorčeni na tiste pripad-nike, ki so prej vedno podpirali brezpo-selne, naj ne delajo izpod 3 do 3.50 Din na uro, zdaj jim pa ne privoščiijo izboljšanja, marveč jim kršijo zaslužek. Izmed 116 stav-kujočih je bil izvoljen štiriclanški odbor, ki ima nalogo, posredovati na pristojnih mestih, da se upravičeni zahtevi ugodijo. S stavkajočimi simpatizira prebivalstvo, ki dobro pozna težavno delo v težkem terenu in uvidi, da je zaslužek premajhen.

Peronospora v Halozah

Ptuj, 4. julija.

Vinogradniki v Halozah in v velikem de-lu Slovenskih goric tožijo, da se je na tra-ju razpasla peronospora. Zadnja leta o tej bolezni ni bilo mnogo slišati, letos pa je njeno razmnožitev povzročalo obilo dežev-je. Vinogradniki so prepoznali ukrenili proti-sredstva, ker denarnih sredstev ni na raz-polago, da bi se lahko uspešno borili proti bolezni trsa. Zaloga lanskega vina je po vinskih kleteh zelo obilna, ker ni izvoza. Na vinogradnike apelirajo prizadeti tova-riši, naj se držijo cen, ker se bodo prej ali slej našle prilike za ugodno prodajo. Tem bolj, ker letos ostraža bolezen trsa cele okolice vinogradov. Vinogradniki pro-sijo tudi državo za pomoč, da se pravočas-no storijo ukrepi za izboljšanje stanja vi-nogradov in vinogradnikov.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Gospodarstvo

Zadruga zahtevajo prvenstvo pri konverziji kmečkih dolgov

V večeršnjih številkah smo poročali o pravih za končno ureditev in konverzijo kmečkih meničnih dolgov pri privatnih bankah. To vprašanje za Slovenijo ni posebna važnost, ker imajo slovenske banke (razen Zadruga gospodarske) le malo zaščitenih kmečkih terjatev. Za ureditev kreditnih dolgov je v dravski banovini pa je važno predvsem vprašanje kmečkih dolgov pri zadrugah in hranilnicah, ki pa naj bi ostalo po načrtih Narodne banke nadalje odprto.

V tej zvezi je znatno stališče, ki so ga zavzeli zastopniki zadrug in zvez iz vse države, ki so se zbrali 3. t. m. h. konferenci v kmetijskem ministrstvu in so proučili sedanje stanja našega zadrugstva in po razpravi o ukrepih, ki jih je treba izdati za zboljšanje tega stanja, prišli do tehle sklerpov:

Splošna kriza, ki se nekaj let širi v vseh gospodarskih potečih drugod in pri nas, je potisnila naše kmetijstvo, to najvažnejšo vejo našega narodnega gospodarstva, v zelo hudo položaj. Posebna značilnost tega stanja v naši državi je precejšnje nesoglasje med nizkimi cenami kmetijskih pridelkov in visokimi cenami industrijskih izdelkov. Kmetijsko pridelovanje je zaradi tega postalo nerentabilno in ograženo obstoj kmečkega gospodarstva sploh. Naš kmetovalec se je čedalje bolj pogrezal v dolgove in ne more več v celoti ustreči svojim obveznostim. To je pogubno vplivalo na naše kreditno gospodarstvo, zlasti na zadrugstvo. Nefunkcionalnost našega kreditnega zadrugstva ki se ji je pridružilo naglo odzemanje hranilnih vlog, je zavrla delovanje tudi ostalih zadrug in oblik in onemogočilo nove kredite v potrebnih zneskih in z ustrežajočimi obrestnimi merami. Vse to ogražala nadaljnje delovanje zadrugstva, če se pravočasno ne izdajo potrebni ukrepi. Glede na te ugotovitve smatra konferenca, da je treba izdati potrebne ukrepe v teh smerih:

1. Pravilna rešitev vprašanja kmečkih dolgov je v najtesnejši zvezi z vprašanjem likvidnosti denarnih ustanov v državi, h katerim spada tudi kreditno zadrugstvo. Dosedanji ukrepi v tem vprašanju so bili samo začasni in niso vpoštevati likvidnosti navedenih ustanov, zato tudi niso mogli popraviti razmer. Za naše zadrugstvo je rešitev tega vprašanja posebno važna, ker so v njegovih vrstah zbrani srednji in mali kmetovalci, ki jih je treba v prvi vrsti razdolžiti. Vrh tega so zadrugne ustanove kreditirale samo kmetovalec in so zaradi sedanjega stanja najhujše prizadete v svojih življenjskih interesih. Pravilna in končna rešitev kmečkih dolgov je izredno nujna potreba. Rešitev je mogoča samo s pomočjo fiktivne konverzije, tako da prevzame država ali od nje določena ustanova izplačilo upniških terjatev na način, ki bi se varovala likvidnost denarnih ustanov in kreditnega zadrugstva, na drugi strani pa bi prevzela vnovčenje kmečkih dolgov, dovoljujoč dolžnikom najnižjo možno obrestno mero in najugodnejše plačilne roke. Če tega vprašanja ni mogoče rešiti na ta način in takoj glede vseh kmečkih dolgov, je treba zaradi gori navedenega posebnega položaja zadrugstva urediti predvsem fiktivno del, ki je v zvezi z zadrugstvom. Kra-

ljavska vlada naj zaradi tega pri sestavi nove uredbe o zaščiti kmetovalca sprejme popolno sodelovanje zadrugstva pri končni rešitvi tega vprašanja.

2. Zadrugstvu je treba podeliti takoj nove ugodne kredite, ki jih potrebuje kot obratne glavice tako za kreditiranje kakor za izvrševanje nabavljajnih, potrošniških, proizvodnih in prodajnih poslov, kar bo omogočilo postopno vrnitev zadrugstva k rednemu poslovanju. Za te kredite pridejo v prvi vrsti v poštev Narodna banka in Privilegirana agrarna banka poleg državnih in drugih javnih denarnih ustanov, dokler ne bo dana možnost za ustanovitev močne, zadrugno kreditne centrale, ki bi jo država opremila s brezobrestnim obratnim kapitalom. V to svrhu naj se čimprej skliče skupna konferenca zastopnikov zadrug in predstavnikov Narodne banke, Privilegirane agrarne banke, Državne hipotekarne banke in Poštne hranilnice, na kateri naj razpravljajo o vprašanju kreditov od strani teh ustanov za zadrugstvo.

3. Okrepitev in podpiranje cen kmečkih pridelkov in podpiranje pravičnejšega razmerja med temi cenami in cenami industrijskih izdelkov, spada med najvažnejše naloge naše gospodarske politike, ki se pod silo razmer čedalje bolj razvija v načrtno gospodarstvo. V splošnem državnem in ljudskem interesu je, da država čim bolj izkoristi tesno sodelovanje zadrug in ustanov. Ker je naloga regulativnih ukrepov, ki so namenjeni izvozu kmečkih pridelkov, da zavarujejo pridelovalcem čim ugodnejše vnovčenje njihovih pridelkov, so zadrugne ustanove v prvi vrsti poklicane, da sodelujejo pri tem urejenem izvozu in da ga vodijo, kajti samo potom njih more dobiti pridelovalec polno prodajno ceno, ne da bi plačal komu posredniški zaslužek. Zato zahtevamo, naj se zadrugnim ustanovam pri razdelitvi in podelitvi izvoznih kontingentov dovolijo mnogo večje sodelovanje kakor doslej.

4. Podpora, ki jo je zadrugstvo doslej uživalo od strani države, ni v nobenem razmerju s potrebami službe, ki jo opravlja zadrugstvo na področju strokovnega, gospodarskega, socialnega in kulturnega izobraževanja najširših ljudskih slojev. Zato zahtevamo, naj se zadrugnim ustanovam pri razdelitvi in podelitvi izvoznih kontingentov dovolijo mnogo večje sodelovanje kakor doslej.

5. Ker smatramo, da je za pravilni razvoj zadrugstva nujno potrebno izenačenje sedanje zakonodaje v državi, zahtevamo, naj se to čimprej izvede z zakonom o kmečkih zadrugah.

Konferenca je z zadovoljstvom ugotovila, da je izšla uredba o sanaciji osrednje zveze hrvaških kmečkih zadrug v Zagrebu in da se vprašanje sanacije zveze kmečkih zadrug v Novem Sadu nahaja pred končno rešitvijo. Zato prosimo kraljevska vlada, naj neodvisno od gori predloženih splošnih sanacijskih ukrepov čimprej sprejme sanacijo te zveze v smislu predlogov kmetijskega ministra.

Naše gospodarstvo v aprilu

Narodna banka je izdala svoje običajno statistično poročilo za mesec maj, ki je nekaj mesečnih gospodarskih barometrov. Iz tega poročila posnemamo naslednje:

Gibanje cen

Indeks cen v trgovini na debelo je spričo nazadovanja žitnih cen v maju precej popustil, in sicer za 2.1 točke na 67.0. Pri tem pa je še vedno za 3.0 točke višji nego v lanskem maju. Pri indeksu cen v trgovini na drobno, ki vedno bolj počasi in zmereno sledi fluktuacijam v trgovini na debelo, vidimo le malenkostno znižanje za 0.3 na 70.1 točke in je ta indeks za 0.5 točke višji nego lani.

Promet na borzah

Promet z efekti na jugoslovenskih borzah je letos razmeroma slab in je tudi v maju znašal le 18 milijonov Din nasproti 28 milijonov v lanskem maju. V prvih petih mesecih letos je znašal efektivni promet na borzah le 102 milijona Din nasproti 232 milijonov v istih mesecih lanskega leta.

Nasprotno pa se je spričo razširjenja privatnega klirinskega prometa nadalje dvigal devizni promet, ki je v maju znašal 204 milijone nasproti 122 milijonov v lanskem maju. V prvih petih mesecih letošnjega leta pa 1044 milijonov nasproti 589 milijonov v istem razdobju lanskega leta, 464 milijonov v istem razdobju predlanskega leta in 228 milijonov v istem razdobju leta 1933.

Gibanje hranilnih vlog

Dne 1. maja so znašale hranilne vloge pri vseh bankah in hranilnicah v Jugoslaviji 10.384 milijonov Din, to je za 130 milijonov več, nego 1. maja 1935. Seveda pa odpade vse to povišanje na državne denarne zavode, pri katerih so vloge v primeru z lanskim 1. majem narasle za 187 milijonov, torej za več, nego znaša celotni prirastek. Tempo naraščanja hranilnih vlog pri državnih zavodih pa se je letos nekoliko ustavil. Dne 1. junija so znašale hranilne vloge pri državnih zavodih 2070 milijonov Din, in so narasle od začetka leta le za 50 milijonov, dočim je znašal v istem razdobju prejšnjega leta prirastek 141 milijonov, v istem razdobju predlanskega leta pa 175 milijonov.

Vloge pri 20 največjih privatnih bankah so znašale 1. junija 3053 milijonov Din, to je za 100 milijonov manj nego pred enim letom. Pri tem pa je treba upoštevati, da kažejo te vloge v primeru s prejšnjimi mesece privrati malenkostni prirastek, in sicer od 1. aprila t. l. za 12 milijonov. Posojila pri teh 20 bankah so v primeru z lanskim letom mnogo bolj nazadovale, in sicer za 286 na 4062 milijonov. To je omo-

gočilo bankam, da so povečale svojo likvidnost, kajti gotovinska sredstva pri teh bankah so znašala 1. junija 315 milijonov nasproti 273 milijonov pred enim letom in 261 milijonov pred dvema letoma.

Zirovni promet

Za gospodarski razvoj so značilne tudi številke o zirovnem prometu pri Narodni banki in Poštni hranilnici. Ta je znašal v maju 5.36 milijarde Din nasproti 4.91 milijarde Din v lanskem maju in 4.74 milijarde Din v maju 1934. V prvih petih mesecih letošnjega leta pa je ta zirovni promet dosegel 28.07 milijarde Din nasproti 24.22 milijarde v istih mesecih prejšnjega leta.

Dočim je bil železniški glavni promet v prvem letošnjem četrtletju večji nego lani, je v aprilu in maju za malenkost zaostajal. V maju je bilo natovorenih 114.000 vagonov nasproti 116.000 v lanskem maju in 113.000 t predlanskem maju. Navzile temu pa je rezultat za prvih pet mesecev ugodnejši, kajti v prvih petih mesecih letošnjega leta je bilo natovorenih 518.000 vagonov nasproti 504.000 vagonov v istem razdobju lanskega leta. Naš pomorski promet se nadalje naglo dviga. Tonaža v luke došlih ladij je v maju dosegla 2.01 milijona ton nasproti 1.94, 1.63 in 1.48 milijona ton v istem mesecu zadnjih 3 let.

Povečanje podlage pri Narodni banki

Od lanskega februarja za 336 milijonov

Poslednji izkaz Narodne banke od 30. junija zaznamuje zopet povečanje zlate in devizne podlage, in sicer za 9.4 na 1547.9 milijona Din; zlato v blagajnah je namreč naraslo za 1.8 na 1473.6 milijona Din, devize pa so se povečale za 7.7 na 17.0 milijona Din, medtem ko je zlato v inozemstvu ostalo nespremenjeno na višini 57.1 milijona Din. Skupaj z obojestrano premijo (28.5%) znaša sedanja vrednost zlate in devizne podlage 1589.1 milijona Din. Če upoštevamo, da je lani 22. januarja, ko je bilo izvršeno prečiščenje bilance Narodne banke, znašala vrednost zlate in devizne podlage skupaj z obojestrano premijo le 1653 milijonov, tedaj vidimo, da se je od tedaj podlaga povečala za 336 milijonov Din ali za preko 20%. Pri tem pa se ni upoštevalo povečanje deviz izven podlage. V poslednjem izkazu od konca junija je pri tej postavki zabeleženo povečanje za 13.2 na 422.2 milijona Din, dočim so znašale devize izven podlage dne 22. januarja lanskega leta le 108 milijonov.

Kakor običajno ob koncu meseca, se je zaloga kovane denarja v niklju in srebru ob koncu junija zmanjšala za 35.8 na 404.9 milijona Din tako da je bilo v obliki za 795 milijonov Din kovanih novcev (lani 931).

ZAPOMNITE SI, da so SISTOM PASTE za zobe in SISTOM VODA za usta edini preparati za HIGIENO ust in zob, ki Vam jih priporočajo ZDRAVNIKI - SPECIJALISTI za BOLEZNI UST IN ZOB, ker po svoji sestavi in svoji odličnosti popolnoma odgovarjajo vsem zdravniškim zahtevam.

Meničina in lombardna posojila so se povečala za 15.9 na 1606.1 milijona Din (lani 1786 milijonov), pri čemer so meničina posojila nazadovale za 14.9 na 1353.3 milijona Din, lombardna pa za 1.2 na 252.8 milijona Din. Obkol kovancev se je zaradi ultima povečal za 134.4 na 4334.4 milijona Din in je bil pri tem za 360 milijonov Din večji nego lani in za 691 milijonov večji nego predlanskim. Vzporedno s povečanjem obkolo po so nazadovale obveznosti na pokaz za 138.2 na 1615.5 milijona Din, od tega obveznosti nasproti državi za 5.1 na 13.5, po žirovnih računih za 120.4 na 718.5 in po raznih računih za 12.9 na 883.4 milijona Din. Kritje obkolo bankovcev in obveznosti na pokaz je znašalo ob koncu junija 30.84%, kritje v samem zlatu pa 29.36%.

„The Little Entente Supplement“

(Financial Times od 15. junija 1936)

Narodni svetovnoznana londonskega finančnega dnevnika so dobili v tej prilogi publikacijo, ki daleč presega okvir navadnih propagandnih izdaj. Če prečrtamo njenih 80 strani drobnega četverstopenjskega tiska v knjižno osmerko, dobimo 700—800 strani informativnega branja o naših treh zaveznih državah; in kdor se ob tem branju le količikaj pomudi, ga bo končal z dobičkom, pa naj živi še tako v sredi predmeta.

Prvi, splošni del priloge obsega pod naslovom „The Little Entente“ te-le pripevke: R. J. Barrett (urednik): Koalicija Male antante. — Dr. Milan Stojadinović, sedanjí predsednik MA: Začetne osnove in nadaljnje delo MA. — S. Predić, predsednik gospodarske MA: Gospodarska MA in njen svet. — N. Titulescu: Politični pomen MA. — Capt. Euan Wallace, tanih briselske uada za prekomorsko trgovino: Trgoške zveze med Združenim kraljestvom in MA. — Dr. M. Follick: Manjšinsko vprašanje. — Dr. Kamil Krofta: Rast in razvoj MA. — Dr. J. Ristić: Ustvaritev in zgodovinski razvoj MA. — St. Vinaver: Snidenje Stalne svetla MA v Beogradu. — Koordinacija prome-nih zvez med državami članicami MA. — Dr. Kosta Luković: Tesno sodelovanje tiskovnih organizacij maloantantnih dežel. — P. M. Tomić: Pregled gospodarskih stikov MA z Veliko Britanijo. — Javna dela v območju MA. — S. Dumitriu: Organizacija turizma v MA. — O. M. Smilović: Sodelovanje MA v področju evropske politike.

Temu splošnemu uvodu sledijo II. del: »Romunsko kraljestvo, III. del: »Češkoslovaška, in IV. del: »Kraljevina Jugoslavija, ki vsak zase v vrsti preglednih in dobro podprtih sestavkov izpod najboljših poučenih peres osvetljujejo po eno izmed držav MA in plastično oblikujejo njeno današnjo gospodarsko-politično sliko.

Jugoslovanski del uvaja jo g. min. dr. A. Korosec s člankom o jugoslovanski kraljevski rodbini ter Mr. Ronald Hugh Campbell, britski minister v Beogradu, in dr. Slavko Grujić, jugoslovanski minister v Londonu, s svojima izjavama. Po »Zemljevidu Jugoslavije«, ki zaznamuje pri posameznih pokrajinah njih glavno izvozno blago, se nato vrstijo članki: Vladimir Škerlj: Finančna in gospodarska politika Jugoslavije. — Dr. M. Radosavljević: Gospodarski odnošaji z Veliko Britanijo. — Min. M. Vrbanić: Jugoslovanska trgovina z Veliko Britanijo. — Trgovske zveze z Britanskim imperijem. — Britska kompenzacija Jugoslaviji. — Min. dr. Mehmed Spaho: Razširjenje jugoslovanskih trgovskih zvez. — Pot Britanije v Srednji Evropi vodi skozi Jugoslavijo. — Min. B. Kadudjerić: Pošta, brzojavna in telefonska služba. — Sklad za javna dela. — Električna moč. — Hidroelektrična dela. — M. Marković: Organizacija in izkoriščanje jugoslovanskih državnih monopolov. — Reorganizacija lesnih industrij. — T. Sondermajer: Pomen napredka jugoslovanskega letalstva. — Vladimir Rosenberg: Udeležba britskega kapitala v jugoslovanskih podjetjih. — Posebni dopisnik: Prihodnost angleško-jugoslovanskih gospodarskih odnošajev. — Plaćevanje zasebnih dolgov. — Vlada Ilić, načelnik mesta Beograda: Pomen Beograda. — Britski vpliv na radiofonijo. — Velikašna slikovitost jugoslovanske pokrajine. — Polovanje po solnični Jugoslaviji. — M. P. Spasić: Bančne razmere v Jugoslaviji. — Trgovina z Britanijo in njenim imperijem (statistične razvidnice). — Banac: Jugoslovanska trgovinska mornarica. — Pomorske zveze med Jugoslavijo in Veliko Britanijo. — Posebni dopisnik: Rudninski zakladi in rudniška podjetja v Jugoslaviji.

Ni treba poudarjati, da sta češkoslovaški in romunski del enako bogata z vsebino. Priloga je obilno ilustrirana s slikami vodilnih osebnosti, znamenitih pokrajin, javnih spomenikov ter industrijskih in prometnih naprav.

Ni dvoma, da bo dragocena publikacija dosegla svoj neposredni namen in razširila med Angleži tisto pravilno in stvarno poznanje razmer v državah MA, ki ga je v obojestranskem interesu tolikim želeli. Mimo tega bi pa morala nafti pot med nas, zakaj: podoba je, da utegne tudi najbolj podkovana še kaj naučiti — o nas samih. In, last but not least: naši bodoči gospodarstveniki in politiki ki se danes ukvarjajo s študijem angleškega svetovnega jezika, imajo v tej prilogi idealno čitanko.

Gospodarske vesti

— Mohorjeva tiskarna v Celju oproščena družbenega danka za 20 let. V »Službenih novinah« od 29. junija je objavljen odlok finančnega ministra, po katerem se Mohorjeva tiskarna, r. z. o. z. v Celju na osnovi čl. 79. zakona o neposrednih davkih oprošča plačevanja družbenega danka do vključno 1966. davčnega leta. Dosedaj odmerjeni, toda ne plačani davek se ne bo izterjal, neodmerjeni davek se ne bo odmeril, plačani davek pa se ne bo povrnil. V primeru, da bi pred potekom roka oprostitve postal dobiček zadruga znan v razmerju nasproti sorodnim podjetjem, preneha oprostitve s koncem onega leta, v katerem se tak dobiček doseže. — Člen 79. zakona o neposrednih davkih, na katerega se sklicuje gornji odlok, pravi: »Minister za finance se pooblašča, da sme začasno oprostiti plačevanja tega danka, v celoti ali delno, podjetja, ustanovljena v javne, kulturne in dobrodelne svrhe splošnega pomena, če dajo samo neznatne dobiček, ki v razmerju z drugimi sorodnimi podjetji ni upoštevno. Kakor kaže gornji primer oprostitve, tolmači finančno ministarstvo člen 79.

tako, da od določb tega člena niso izključene zadruga, odnosno, da se ta člen nanaša tudi na one zadruga, ki ne izpolnjujejo pogojev člena 76. zakona za oprostitve od družabnega danka. Po člen 76. so namreč zadruga sploh oproščene družbenega danka, če ne razdeljujejo dobička (razen pri kreditnih zadrugah obresti na deleže do eskontne stopnje Narodne banke), če ne dajejo članom upravnega in nadzorstvenega odbora tanih in če se rezerve nikakor in nikoli ne smejo razdeliti med zadrugnike, če poslujejo samo s člani če ne prodajajo alkoholnih pijač in luksuznega blaga.

— Zakaj ne izvažamo vina v Češkoslovaško. O priliki sestanka gospodarskega sveta Male antante v februarju je Češkoslovaška odobrila Jugoslaviji poseben kontingent za uvoz 20.000 hl vina. Ker je Češkoslovaška zaradi sankcij ustavila uvoz vina iz Italije, je bila dana možnost za izkoriščanje tega kontingenta po ugodnih pogojih in 50% carinskim popustom. Navzile temu pa smo doslej od gornjega kontingenta izkoristili komaj eno štridesetino, to je 500 hl. Po informacijah iz Beograda je ta neuspeh pripisati okoliščinam, da ni bil napravljen sporazum kako se bo to vino izvozilo, odnosno je s tem v zvezi spor glede vprašanja, ali naj bi se ves kontingent prizadu ali pa naj bi se preko določenih ustanov razdelil med izvoznike. Glede na težkoče, ki jih imamo pri plasiranju našega produkcijskega presečka v vinu je res tuja stvar, da takega vprašanja v sedmih mesecih ne moremo rešiti in da smo izgubili najugodnejši čas, ko Češkoslovaška zaradi sankcij vina ni uvažala iz Italije.

— Gradnja ceste Pešnica — St. II. Na račun milijardnega kredita za javna dela v naši državi se bo, kakor znano, sodobno zgradila cesta iz Maribora proti St. Iliji. Banaka uprava dravske banovine razpisuje sedaj licitacijo za rekonstrukcijo državne ceste šte. 50 od Pešnice do St. Ilije, t. j. od km 141.75 do km 154.17. Pročun za ta dela znaša 3.623.000 Din.

— Poravnalno postopanje je uvedeno o fmovni Elze Habenbergerjeve, gostilničarke v Ljubljani, Tavčarjeva ul. 4. (poravnalni upravnik Avguštín Slana, zasebni uradnik v Ljubljani, Suvoborska 24; poravnalni narok 31. julija ob 9, prijavni rok do 27. julija)

Spor zaradi elektrike v šiški

Na naš petkov članek »Kako gospodarijo na magistratu, ki obravnava pogodbo med mestom in električno zadrugo v Šiški« je včerajšnj »Slovenec« objavil odgovor, ki je poln netočnosti in neresničnosti.

Ze v prvi točki trdi, da je zadruga leta 1934, sklenila s mestno občino pogodbo, ki je bila takrat od občine diktirana, in tudi v eni naslednjih točk zatrjuje, da je bila prejšnja pogodba zadrugi vsiljena. Na to neresnično trditve moramo ugotoviti, da je zadruga leta 1934 dejansko dosegla izredno s Česnjevo elektrarno časovno neomejeno ugodno pogodbo le zaradi tega, ker je imela pogodbo za dobavo toka po 0.90 Din za kilovarno uro in je mestna občina s prevzemom Česnjevega omrežja obenem prevzela tudi pogodbeno obveznost, da za neomejen čas dobavlja zadrugi tok po tej nizki ceni. Če je sploh mogoče govoriti o diktatu tedaj je pogodbo prej diktirala zadruga občini, nego občina zadrugi. Tej okoliščini je tudi pripisati, da je občina končno pristala na razmeroma zelo visoko kupnino. Pri tem pa je stremela za tem, da koristi od te pogodbe ne bi imela sama zadruga, temveč da bi imeli koristi vsi prebivalci Šiške, če že mora občina pod pritiskom za njo neugodnih okoliščin pristati še na ugodnosti glede cene električnega toka pri konzumentih. Zato je vztrajala na tem, da naj imajo najemniki in zadrugniki enake ugodnosti, zlasti, ker so eni, kakor drugi prispevali s plačevanjem tokovine za zgraditev električnega omrežja.

Iz sličnih razlogov je tudi postavila v središče doseženega sporazuma zavetišče za onemogle in sirote, ki naj bi bilo namenjeno vsemu prebivalstvu Šiške. Občina se je pri tej priliki tudi odločila, da sama prispeva 2 milijona Din za to zavetišče in da zavetišče tudi stalno oskrbuje in vzdržuje. Ta koncesija pa ni bila nikdar mišljena kot nekakšna odkupnina za električno omrežje, ker je gornjo določbo občina le pogodbeno priznala svojo dolžnost, da skrbi za onemogle in sirote v Šiški. Sedanja občinska uprava pa se hoče na kaj čuden način izogniti tej dolžnosti, češ prebivalci Šiške bi se dobili hitralno za 1 milijon Din in sami skrbite za njo. S tem, da je sedanja občinska uprava črtala dvomilijonski prispevek in tudi obveznost za vzdrževanje zavetišča, nikakor ni zboljšala pogodbe v korist občine, zlasti če je obenem pristala na delno povišanje kupnine in na socialno krivično znižanje tokovine zadrugnikom na 1 Din, ker predstavlja, kakor že rečeno, za mestno elektrarno v 10 letih obremenitev v višini 3 milijonov Din, na drugi strani pa je izsilila bišveno okrnitev ugodnosti stanovanjskih najemnikov v Šiški, ki bodo plačevali tok po 2.90 Din le toliko časa, dokler se ne izselijo iz sedanjega stanovanja. Poudariti še moramo, da velja ugodnost cene 1 Din za električni tok le za 800 zadrugnikov, dočim izgubijo v prvotni pogodbi priznane ugodnosti konzumenti najemniki, ki jih je 1700.

V včerajšnjem »Slovenskem Narod« zavzemajo šišanski stanovanjski najemniki do celia pravilno stališče, ko vprašujejo funkcionarje zadruga, kdo jih je pooblastil, da spreminjajo pogodbo v škodo Šiške, kdo je vendar občni zbor zadruga leta 1934, še odobril prejšnjo pogodbo in je le pooblastil načelnstvo, da skuša doseči nekatere ugodnosti, ne pa da se ponovno pogaja na drugi bazi, ki pomeni poslabšanje za Šiško. Funkcionarji zadruga sami priznavajo, da Šiška izgubi dvomilijonski prispevek za zavetišče in obveznost vzdrževanja tega zavetišča od strani občine in pravijo, da so se temu odpovedali, češ da mestna občina Ljubljanska ni v takem finančnem stanju, da bi mogla prispevati 2 milijona in še vzdrževati zavetišče. Najemniki v Šiški se vprašujejo odkod

Borze

Devize

Curih. Beograd 7. Pariz 20.2475, London 15.32, Newyork 305.125, Bruselj 51.65, Milan 24.15, Madrid 41.95, Amsterdam 208.1750, Berlin 123.25, Dunaj 57.75, Stockholm 79, Oslo 77, København 68.40, Praga 12.69, Varšava 57.70, Budimpešta 60.50, Atene 2.90, Bukarešta 2.50.

PROTI PREKOMERNI DEBELITVI

uporabljajte neškodljive Slatinske tablete za shujšanje, katere izdeluje lekarna Mr. Bahovec v Ljubljani iz naravnih mineralnih soli in rastlinskih ekstraktov. Zahtevajte v lekarni samo prave neškodljive Slatinske tablete Mr. Bahovec. 50 tablet Din 24.—, 100 tablet Din 39.—, 200 tablet Din 69.—.

Reg. br. 238 11/1 1934.

Blagovna tržišča

BOMBAZ

+ Liverpool, 3. julija. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za julij 6.72 (6.77), za dec. 6.19 (6.25).

+ Newyork, 3. julija. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za julij 12.39 (12.41), za dec. 11.73 (11.70).

VINO.

+ Vinsko tržišče (4. t. m.) Oživiljenje zaposlenosti je vinsko kupčijo v dravski banovini meseca junija nekoliko zdmrnilo. Se bolj pa utegne vplivati na ugodnejši razmah kupčije nadaljnje poslabšanje vremena (razne ujme, dnevno deževje, toča, bolezní itd.), ki od dne do dne zmanjšuje upanje na pričakovano dobro letino. Če bo še v juliju tako vreme, potem bo kar pičila letošnja vinska trgatve. Enake razmere vladajo tudi v sosednjih banovinah, le iz Banata dobajajo še ugodna poročila, da bodoča letina prav dobro kaže in da je tam še več sto vagonov prav cenene vina po 1.20 do 1.80 in izpod 10% celo po 1 Din za liter. V dravski banovini so cene še vedno nekatere stalne in sicer po kvaliteti od 3 do 4 Din. finejša sortirana 12 do 13% odstotna vina pa od 5 do 6 Din liter franko bližnja nakladalna postaja.

ta velika uvidenost funkcionarjev za interese mestnih financ, ko je bilo prej vedno rečeno, da je treba v pogodbi izbiti kar se izbiti da. Če funkcionarji ne bi zavlačevali podpisane prejšnje pogodbe, bi imeli Šiškarji danes neokrnjene pravice stare pogodbe. Zato se vprašujejo, kdo je pooblastil načelnstvo zadruga, da stopa v nova pogajanja, če mestna občina sama teh pogajanj ni zahtevala in tudi ni izrazila nobene želje, da bi pogodbo spremenila zaradi slabega finančnega stanja. Šišanski najemniki so prepričani, da se hoče sedanja občinska uprava z novo pogodbo otresti dolžnosti, da bi skrbela za onemogle in sirote v Šiški, kar bi bila njena dolžnost ne glede na to, ali dobi od šišanske zadruga omrežje ali ne. Čudijo se, da se nadejajo še gospodje, ki se hvalijo, češ da bo občina mnogo prištedila, in pravijo, da bi bilo po teh nazorih smatrati za največjo zaslug, če bi občina sploh črtala vse izdatke za socialno skrbstvo.

Če hočemo presoditi kolikšna je izguba, ki jo v primeru s prejšnjo pogodbo utrpí Šiška, tedaj moramo poleg dvomilijonskega prispevka za zavetišče še upoštevati, da bi vzdrževanje velikega zavetišča za 3 milijone stalo na leto kakšnih 400.000 do 500.000 Din; če ta znesek kapitaliziramo, dobimo vsoto, ki doseže deset milijonov Din. Vse to so funkcionarji zadruga žrtvovali samo zato, da dobi oni milijon, ki je od kupnine za omrežje namenjen za zavetišče, Vincencijeve konferenca.

Docela neresnična je tudi trditve »Slovenca«, da bi po prejšnji pogodbi mestna občina lahko prevzela uslužbence zadruga takoj postavila na ceto, kajti v dodatku h pogodbi je bilo izrecno določeno, da se smejo od zadruga prevzeti uslužbenci, ki so pogodbeno nastavljeni, odpustiti le na podlagi disciplinarne preiskave in jim je ta dodatek dal tudi možnost, da dobijo pragmatično nastavitve.

Na petkovki seji mestnega sveta je bilo ponovno izneseno naziranje, češ, da kupec lahko sam razpolaga s kupnino, kakor se mu zdi primerno. Mislimo, da tako stališče ne more obveljati takrat, kadar mestna občina v pogodbi nudi prodajalcu ugodnosti, ki so namenjene vsemu prebivalstvu Šiške. Če pa že stojijo očitni gospodje na magistratu na tem stališču, zakaj se potem silijo v pogodbo določbo, da bo zavetišče oskrbovala Vincencijeve konferenca, saj bi smela o tem vprašanju sklepati edino zadruga sama. Tako pogodbeno določbo v resnici ne spada v pogodbo, stavili pa so jo v pogodbo zgolj zaradi tega, da ne bi morala pozneje občini zbor zadrugnikov skleniti kaj drugega, in da se zadrugniki že s pogodbo postavijo pred gotovo dejstvo.

Zanimivo bi bilo tudi vedeti, zakaj se veljavnost ugodnosti za zadrugnike ni omejevala na stare zadrugnike, kakor je bilo to v prejšnji pogodbi. V novi pogodbi bodi skozi 10 let dobivali tok skoraj zastojni tudi oni hišni posestniki, ki so morali šele zadnje dni vstopiti v zadrugo in nimajo prav nobenih zaslug za to, da se je zgradilo omrežje, ki ga kupuje mestna občina. Po prejšnji pogodbi so bile omejene ugodnosti tako pri zadrugnikih, kakor tudi pri najemnikih, le na one hiše, katerih lastniki so bili člani zadruga že 1. junija 1934. Kolikor smo informirani se je samo od začetka lanskega leta številu zadrugnikov pomnožilo za 81 kar daje slutiti, da so bili gotovi hišni posestniki

Velika odprodaja vsega poletnega blaga

20 % popust

A. ŽLENDER

 MANUFAKTURNA TRGOVINA
LJUBLJANA, Mestni trg 22.

Domače vesti

* Dar Nj. Vel. kraljice Marije otrokom nesrečnega Adamiča. Iz Skočjana pri Turjaku nam poročajo: Gotovo je še vsem čitateljem »Jutra« v spominu tragedija 37-letnega Jožeta Adamiča v Malih Lipljenah, ki ga je pri delu na polju ubila strela in ugrabilo osmim nepreskrbljenim otrokom skrbnega očeta. Stari so od 2 mesecev do 13 let. V hiši sami je zadnji čas vladala nesreča, izgubili so tudi dve mladi kravi. Zaviždal je obup. Sredi največje žalosti pa je prišla tolažba. Te dni je dobila Adamičeva vloga iz pisarne Nj. Vel. kraljice Marije za vsakega otroka po 100 Din nujne pomoči, skupaj 800 Din, kar je v veliki meri pripomoglo, da se je družina rešila iz najtežjega stanja. Adamičeva vloga je poslala Nj. Vel. kraljici Mariji pristno pisano zahvalo za izkazano materinsko ljubezen do otročičev, ki trpijo po nedolžnem zaradi udarcev usode.

* Spomenik Viteškemu kralju na Rakeku. Na Rakeku, v središču obmejnega notranjskega ozemlja, se je sestavil odbor za postavitev spomenika kralju Aleksandru Ued-nitelju. V odboru so zastopana dva društva in vsi stanovi v občini, tako da bo odkritje spomenika, ki je predvideno za oblednico kraljeve smrti 11. oktobra, enoten izraz spoštovanja in hvalečnosti vsega prebivalstva do nepozabnega pokojnika. Javljamo to vsej javnosti, predvsem vsem obmejnemu prebivalstvu, da nas s svojo naklonjenostjo in s svojo navzočnostjo pri odkritju spomenika podpre. — Odbor.

22 vrst vonjev

KOLINSKE VODE

1/4 litra samo Din 12.—

Drogerija KANC IVAN, Nebotičnik tel. št. 35-20

* Udeležencem kongresa jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev v Ljubljani je z odlokom generalnega ravnatelja državnih železnic dovoljen šestdnevni dopust od 8. do 15. julija, ki pa ne bo spadal v vsakoletni dopust. Med kongresom se bodo vršile razne sporne tekme železničarskih klubov, po končanem kongresu pa bodo izleteli v Planico, k Peričniku, Aljaževemu domu, Bohinjskemu jezeru in v Kamniško Bistrico.

* Mednarodni kongres za rastlinogojstvo se je vršil letos kot potujoči kongres na Nizozemskem (Wageningen, Amsterdam, Haag). Iz naše države sta sodelovala vseučiliški profesor dr. A. Tavčar iz Zagreba in dr. Drago Čosić, ravnatelj kmetijske poljarske postaje iz Beograda.

* Diplomirani je bil v Brnu za strojna inženjerja 24. junija g. Nestor Marn, sin g. prof. Josipa Marna v Ljubljani. Na farmaceutskem oddelku zagrebske univerze pa je bila diplomirana gđ. Majda Skaberne. Čestitamo!

Za sport in sončenje Crema universal „LA TOJA“

Velika doza Din 12.—, manjša doza Din 6.—

* Zdravnik dr. Ludvik Černej f. Iz Slovenske Bistrice so nam sporočili, da je umrl ondotni zdravnik g. dr. Ludvik Černej. Smrt ga je pokosila v najlepši moški dobi, ko se je šele bližal štiridesetemu letu. Mlad doktor je bil prvenec ugodnega vzgojitelja in mladinskega pisatelja; rodil se je v solčni Savinjski dolini. Gimnazijo je študiral v Celju, po vojnem trpljenju pa je študiral medicino v Zagrebu in naposled v Gradu, kjer je bil tudi promoviran v Slovenski Bistrici, kjer se je kmalu nato naselil, si je hitro pridobil ugled. Preko vseh strankarskih razlik je zmagal njegov lepi značaj. Bil je Luce izvrsten družabnik, dober tovariš, odkrit mož. Res velika škoda, da ga je ugonobila bolezen, ki je mu našla še daljšo dobo. Vsi, ki so Luceta poznali, mu bodo ohranili kar najlepši spomin. K večnemu počitku bo pokopan dne ob 18. Zalujočim družinam izrekamo iskreno sožalje!

* Smrt najstarejšega Zagorjane. Iz Zagorja nam poročajo: V četrtek smo pokopali 87-letnega Jerneja Dolinarja. Pokojnik je bil znan daleč na okoli in priljubljen pri vseh občanin. Poleg obrti je vršil tudi službo cerkovnika v splošno zadovoljstvo. Vedno čil in zdrav je prožnih korakov in z nepogrešljivo vtrdnostjo v ustih ubral pot na Kum, na Sv. Planino in na Sv. goro. Zadnje čase je bival pri svoji hčeri, trgovki na Dobrni. Kar nenadno je zbolel in si žele domov. Prepeljali so ga z avtom na praznik sv. Petra in Pavla in takoj drugi dan je v miru izdihnil. Ohranili ga bomo v lepem spominu, lahka naj mu bo ljubljana rodna gruda!

* Plezalni tečaj, ki je bil namenjen v Martuljku bo zaradi nepredvidenih ovir v dneh od 9. do 12. t. m. na Korošici v Savinjskih alpah pod istim pogojem. Tečajnikom bo poskrbljeno za brezplačno prenočišče in kuhanje lastne hrane. Tečaj je namenjen predvsem začetnikom, poučil naj bi jih v rabi vrvi in ostalih tehničnih sredstev, spoznavanju terena in premagovanju ovir. Usposobil naj bi tečajnike za podvzemanje samostojnih lažjih plezalnih tur. Prijave sprejema se do včerajšega 7. t. m. pisarno Osrednjega odbora v Ljubljani. Planinci, ki so se že prijavili za Martuljek naj izjavijo, ali pojdejo na Korošico.

Starši, dajte svojim otrokom solidno trgovsko izobrazbo. Dobijo jo na Enoletnem trgovskem tečaju »Hermesa«. — nem trgovcem tečaju »Hermesa«, Maribor, Štrinjskega trg 1. Nizka solnina. Za revne znižana. Zahtevajte prospekt.

* Iz ministrstva za gradbe. Inž. Petru Kresniku iz Ljubljane je odobreno izvrševanje javne inženjerske prakse na vsem področju kraljevine, specialno iz elektrostrujne stroke.

* Originalni ameriški turisti. V Banjaluku je prispela skupina ameriških turistov ki se vozijo z velikim avtobusom, v katerem so postelje. Velikanski avtobus ima v zadnjem delu urejeno restavracijo. Ameriški turisti na svojem potovanju se nikdar niso plačali prenočnin in tudi kuhajo si sami v svojem avtobusu. Iz Banjaluke, so nadaljevali pot v Sarajevo.

10 + 1 + 4 =

Din 15.—

Vas stane Lomberg film 6/9 8 posn. 26° Sch razvijte in 8 lepih kopij

Drogerija KANC IVAN,
NEBOTIČNIK.

* Senzacija s Haryjem Pielom. Iz Ptujja nam poročajo: V četrtek popoldne se je po Ptuj razširila vest, da je na potovanju iz Nemčije v Dalmacijo dospel v Ptuj avto filmskega igralca Harryja Piela. Še večje zanimanje je nastalo, ko se je slišalo, da se je avto v Halozah pri Zurnanovi trgovini ponesrečil. Ker je bila zelo huda nevihta, je šofer zavozil v jarek in se je avto precej poškodoval. Radovedneži, ki so hiteli na kraj nesreče, so res našli avto znamke »Horch« in še avto »Mercedes«, v katerem so sedeli režiserji in drugi spremljevalci filmskega igralca. Toda Harry Piel je potoval z aeroplanom direktno iz Nemčije v Jugoslavijo, svojim režiserjem pa je dal na pot lastno Videti je, da lutka to pot ni bila srečnosa. . . . Precej poškodovani avto so pripeljali v mehanično delavnico na Breg in drugi dan je ekspedicija lahko nadaljevala pot proti Šibeniku.

* Spor Harry Piela z našo carino. V Splitu so čakali na prihod znanega filmskega igralca Harry Piela. Člani njegove ekspedicije se že nekaj dni mudijo v Splitu, ker bodo posneli v splitski okolici zabavni film, v katerem bo Harry Piel igral glavno vlogo. V tem filmu razbijejo dva avtomobila in Harry Piel je hotel ta dva avtomobila pripeljati k nam. Mislili je, da ne bo treba plačati carine, ker bosta avtomobila uničena. Naše carinske oblasti pa so se zahtevale plačilo carine in dokler ta zadeva ne bo rešena, Harry Piel ne pride v Split.

* Avtobusna proga od Bruslja do Dubrovnika. Že nekaj dni se mudi v Banjaluki skupina predstavnikov nekega bruseljskega avtobusnega podjetja. Bavi se z načrtom direktne avtobusne zveze Bruselj—Zagreb—Banjaluka—Sarajevo—Dubrovnik. Belgijski podjetniki so izjavili, da bo avtobusna proga odprta še ta mesec, v začetku bo obratovala dvakrat ali trikrat na mesec.

* Železniška proga Priština—Peč, ki spaja Kosovo z Metohijo, bo v nedeljo 12. t. m. slovesno izročena prometu. Del te proge od Prištine do Kosovega polja, dolg 7 km, je bil že prej dovršen in izročen prometu, ostali del proge do Peča na razdaljo 82 km pa bo odprt 12. t. m. Pomen te železniške proge je velik ne samo za Metohijo, temveč tudi za druge južno-srbske pokrajine. Metohija je mnogo pridobila, ker bo po novi železnici lahko izvažala živino in svoje prideleke.

* Vremenske neizmere v Bosni in Dalmaciji. Neurja, ki so besnela v Hrvatski in Slavoniji, nadaljujejo svoja pustošenja zdaj po Bosni in Hercegovini. V Zvorniku so napravile veliko škodo poplave rečice Sopne, ki je med nalivom silno narasla. Voda je porušila vse mlince, ki so bili na reki. Tudi v okolici Zenice so hudourniki napravili veliko škodo. V okolici Dervente pa je toča oklestila vse prideleke. V Hercegovini je bila nevihta najhujša v konjčnem srezu. Dalmatinska Zagora ima tudi veliko škodo od neviht. V petek popoldne se je nad Šibenikom utrgal oblak in tudi najstarejši meščani ne pomnijo, da bi kdaj tako hudo lilo. Med nevihto je močno treskalo. Ulice so se izpremenile v struge hudournikov, in pri vseh to vodo nanosilo mnogo kamenja in prsti. Voda je zalila mnoge pritlične in kletne prostore. Ulice in ceste so močno poškodovane, največ kamenja in drobnja pa je voda nagrmadila pred hotelom »Krkac«. Močna toča je padala v Zlariju in okolici; ter napravila po vinogradih in nasadih dosti škode.

* Velik požar v Vojvodini. V Vrbasu je nastal ogenj v prostorih veletrgovine Fischer in Pison. Požar je zajel vso hišo in je gasilec šele po returnem napornem dehu uspelo, da so požar lokalizirali in rešili dve tovarni, ki sta blizu trgovskega poslojpa. V nevarnosti je bilo vse mesto, zakaj kakih 500 m od goreče hiše je veliko skladišče, v katerem je 10 vagonov benecina. Požar je povzročil za preko 2 milijona škodo, trdka pa je bila zavarovana samo za 1.300.000 Din.

* Stavka mesarjev. V Požarevcu so stopili v stavko vsi mesarji, ki nameravajo tako dolgo stavkati dokler ne bo preurejena občinska klavnica in dokler ne bo izmenjen občinski veterinar, ki je baje mesarjem na vso moč nagajal ter jih večkrat po krivici globil.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobno perilo v najlepšo izdelavo.

* Zveza za tujski promet v Sloveniji sporoča naslednje prometne vesti: Dovoljena je polovična vozina zdravnikom in njihovim družinam v kraljevini Jugoslaviji na državnih železnicah, ki bodo posetili Vseslovenski zdravniški kongres v Sofiji od 12. do 17. septembra. Popust velja od 8. do 30. septembra. Na kongres gasilcev v Zagrebu, ki 1. do 21. do 24. avgusta so dovoljeni sledeči popusti: 1. za člane gasilskih ustanov v kraljevini Jugoslaviji je dovoljen 75% popust za odhod in povratek od odhodne postaje do Zagreba. 2. za vse udeležence (nečlane gasilskih organizacij), je dovoljen 50% popust. Popust pod točko 1 in 2. velja za odhod od 19. do 24. avgusta in za povratek od 22. avgusta do 3. septembra. 3. Dovoljen je 50% oziroma 75% popust po železnici za vse izlete v kraljevini Jugoslaviji vsem onim, ki so se udeležili gasilskega kongresa ter imajo od njega tudi potrjeno legitimacijo. Ta popust velja do 3. septembra.

* Idricejani in prijatelji. K našemu večerajšnjemu sporočilu dodajamo, da se bodo izletniki ustavili na poti v Žiri na Visokem pri Poljanah, kjer se bodo poklonili na grobu slovenskega pisatelja Ivana Tavčarja s kratkim govorom in petjem žalostnice. Sveta in narodna dolžnost vseh rojakov je, da se izleta brez izjeme in gotovo udeležijo. Domača zemlja nas kliče, gostoljubne Žiri nas vabijo.

* Poročilo se danes g. Josip Košorok, učitelj na Blokah in gđ. Zora Vrtovec, učiteljica v Kostrevnici. V Celju pa se poročita v župni cerkvi g. Friderik Topolšek, veletrgovec v Slovenskih Konjicah, in gđ. Minka Strah, trgovka v Celju. Čestitamo!

* Vsa vojaška pojasnila o katerikoli zadevi dobite za malenkostno plačilo pri Peru Francu, kapetanu v p. Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložiti je za odgovor znamko za 3 Din.

Model No. 16/14.

 Ne najnovejši, pač
za radi elegantne
oblike in precizne
izdelave še vedno
najmodernejši tip
mize.

 50 x 80 cm — Din 142.
60 x 90 cm — Din 158.

REMEC — Co.,
DUPLICA — KAMNIK.

* Skala na progi. V četrtek okrog 15. se je v vili v Zasavju silna ploha. Tačas je vozil proti Ljubljani težak tovorni vlak, ki se mu je tik postaje Trbovlje domala pripetila nesreča. Med prednjim in uvoznim signalom postaje se je odtrgala v hribovju velika skala in priletela naravnost na progo. Padla je nekaj korakov pred lokomotivo, ki je skalo v naslednjih hipih že pregazila in zdrobila, ne da bi bilo treba vožnjo prekiniti. Lokomotivo so na Zidanem mostu pregledali. Utrpela je nekatere poškodbe spodaj, drugega hudega pa ni bilo.

Pelikan

* Od nalivov povzročena škoda v Zagrebu. Zagrebska mestna občina je precenila škodo, ki so jo nedavno na njenem področju povzročile poplave. Nad milijon dinarjev znaša škoda na samih ulicah, ki so razdrte ter zasute s kamenjem, peskom in blatom. Za popraviljanje in čiščenje ulic bo zaposlenih mnogo delavcev in bodo meze znašale okrog 310.000 Din. Delo bo trajalo približno mesec dni, četrta milijona pa bo stal material, ki ga bodo uporabili pri popraviljanju cest, trgov in parkov.

* Otvorjen je telefonski promet med Grosupljem in Dunajem. Pristopnina znaša 4.2 zl. franka. Prav tako so odprte telefonske zveze med Mariborom in Kirchbachom na Štajerskem in s Lovrencem na Pohorju in Judenburgom. Pristopnina znaša 2.70 zl. fr. za obe razdalji.

KRONICNO ZAGATENJE IN NJEGOVE SLABE POSLEDICE, POSEBNO MOTNJE V PREBAVI, se lahko odpravijo z davno preskušenim domačim sredstvom za čiščenje, z naravno

FRANZ - JOSEFOVO grenčico, ki se tudi po daljši uporabi odlično izkaže. Oni, ki so bolni na želodcu in črevesju, a pijejo

FRANZ - JOSEFOVO vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. B. br. 3047426.

* Enoletna privatna trgovska šola Kristoflov učni zavod, Ljubljana, Domobranska 15 že daje informacije in tudi vpisuje za prihodnje šolsko leto.

* Trdka »Tivara« se namerava preseliti iz Varaždina v Zagreb. Varaždinska mestna občina je predpisala trdki »Tivara« okrog 800.000 Din mestnih davkov. Trdka se je pritožila, mestni svet pa je pritožbo zavrnil. Zaradi tega se bo baje trdka iz Varaždina preselila v Zagreb in bo varaždinska mestna občina izgubila velike koristi od tega velepodjetja.

* Začelo se je spet pometanje! Sta. no. barvni cefir 8 Din, potiskani krep 9 Din. Stermocki, Celje.

Razsodite sami!

 Na levi okorna, ostro-
roba zmes navadne
zobne kreme, na desni
fina, skrbno zmleta zmes
Sargovega Kalodonta.

Ako pomislite, koliko morajo zdržati zobje s čiščenjem ne samo v enem letu, temveč v vsem življenju, tedaj ne boste več odlašali da uporabljate vedno Sargov Kalodont. Kajti pri Sargovem Kalodontu veste: izredno fina sestavina polira zobno sklenino zares prizanesljivo. Neštokrat preizkušeni sulforicinoleat, ki ga v naši državi vsebuje edino Sargov Kalodont, odpravi in prepreči nevarni zobni kamen, ki je vzrok tolikih velikih zobnih bolečin.

* Pozor! Poskusite enkrat novo ustno vodo Kalodont. Koncentrirana sestavina, zelo varčna v uporabi, razkužuje in ugodno osvežuje.

SARGOV

KALODONT

 PROTI
ZOBNEMU
KAMNU

D O M A Č I I Z D E L E K

* Avtomobilska izleta 11. do 13. na Veliki Klek (Grosseglockner), 25 do 30. t. m. Dožemiti in Milano. Informacije in prijave: Izletna pisarna Okorn, hotel Slon, Ljubljana. Izšla je ju. a številka ilustriranega družinskega meščnika »Žike«. Vsebine je naslednja: 1. Joža Lovrenčič: Na samotni poti. 2. Miran Jarc: Mati in dete. 3. Vinco Bitenc: Koklija. 4. Konstantin Fedin: Jež. 5. Albin Zalaznik: Z ognjem in mečem. 6. Chéze — dr. A. Debeljak: Povest o Starki in njenem Koscu. Sledi kotiček, ki zanima vsako ženo. Zdravniška posvetovalnica, kjer govori primarij dr. Dragaš o tem, kako ohranimo dojenčka poleti zdravega in »Gospodinjski kotiček«, ki prinaša nove recepte za vkuhanje sadja in zelenjave. List dobite brezplačno, če pošljete 3 kontrolne listke, ki jih najdete v polklogarskih zavlačih žitne kave Žike, na naslov: Pražarna Žika, Ljubljana-Vič.

* Darujte podporo društvu slepih v Ljubljani, Pod trančo 2-III.
* Eno srce — ena radenska
* Pri zaprtju molnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega Franc Jožefove grenčice.

Slovenke perejo z najboljšo trdo vodo v državi. Zakar rabijo naše gospodinje posebno milo,

trpentinovo milo, posebno za pranje v trdi vodi

Iz Ljubljane

u— K razviti prapora vojnih dobrovoljcev. Ob krasno uspešni svečanosti razvija dobrovoljskega prapora v Ljubljani so se pripeli poleg krasnega traku visokega Nj. Vel. kralja Petra II, in aktivnih oficirjev trakov nastopnih društev. V imenu mater padlih vojnih dobrovoljcev g. Batič Jožefa trak z napisom: Matere padlih v spomin mrtvim in izpodbudo živim, brig. general Popadič v ime naših aktivnih oficirjev ljubljanske garnizije, gasilska zajednica dravske banovine, Jadranska straža, Jugoslovanski nacionalistični akademski klub Edinstvo z napisom: Svoji vrnikom borcev za lepšo bodočnost Jugoslovenov, Klub koroških Slovencev z napisom: Za čast Gosposvete — Korošci, Karlo jugoslovenskih sester z napisom: Kladivaro Jugoslavije, Narodna obramba, organizacija jugoslovenskih nacionalistov Zagreb, Podobor četnikov — napis: Četniki — dobrovoljcem, podobor združenja rezervnih oficirjev, savez jugoslovenskih emigrantskih združenj v Jugoslaviji z napisom: Dobrovoljcem — čakajoča Julijka krajina 1916—1936, Sokolska župa Ljubljana — napis: Bratom dobrovoljcem, Splošno žensko društvo Ljubljana, napis: Dobruža 1916—1936, podobor Društva kneginje Zorke je podaril lavorjev venec s trakovim napisom: Hrabrim dobrovoljcem. Vsem darovalcem trakov se prireditelji — vojni dobrovoljci najtopleje zahvaljujejo.

Kurja očesa, trdo kožo in zarasle nohte Vam odstranimo brez bolečin, ter strokovnjaško zmasiramo noge v naši pekuri. Obiščite nas, pričujte se!

Nega nog Din 10.—

Ljubljana, Selenburgova 7.

u— Zahvala mater in žena vojnih dobrovoljcev Na Vidov dan zjutraj so se spominili vojni dobrovoljci v Ljubljani tudi svojih tovarišev, ki so pokopani pri Sv. Križu. V imenu organizacije sta prižgala gosp. Zagar Joco in Mikuž Drago na vseh grobovih po tri sveče v narodnih državnih barvah. Na vsak grob je bil položen tudi ličen lavorjev venec. Lep venec sta obesila tudi pri spominski plošči prvega v vojni na srbski strani padlega vojnega dobrovoljca Avgusta Jenka na Gosposvetski cesti. V imenu vseh mater in žena se zahvaljujem za pietetni čut, ko ste s tem svojim činom pokazali do svojih preminulih tovarišev in s tem tudi nas matere in žene pokojnih počastili. Srčno vam bodi hvala! — Eliza Gnezda.

Pred kosilom

spijte vedno kozarec

ROGAŠKE SLATINE

To Vam zboljša tek in pospešuje prebavo. Priporočite enako tudi Vašim odjemalcem!

u— Prosvetni oddelek mestnega poglavarstva (Gospiska ul. 15.) zaradi splošnega n. ženja uradnih prostorov 6. in 7. t. m. ne uraduje.

u— Vsem skrbnim mamicam je Radion posvetovalnica na Mestnem trgu 33, uredila sobico, kjer se bodo malčki pod nadzorstvom gospodinje igrali in malo posladkali, tudi dojenčki se bodo prav dobro počutili. To smo pripravili zato, da omogočimo tudi tišim mamicam obisk, katere nimajo

Zoečer pred žehto pa namakajte z

Radost peric

kje pustiti svojih malčkov. Večji otroci si bodo lahko ogledali kino, nato pa zopet med igranje. Med tem pa bodo mamicam iskro brez skrbi prisostvovala predavanja o pravilnem ravnanju s perilom, svilo in volno, kar je posebno važno prav radi nege otrok, saj je vsaki materi zdravje miljenčka najbolj pri srcu. Taka predavanja se vrše izjemno samo vsak četrtek točno ob 4. uri popoldne in le še do 23. t. m.

Dr. SREČKO PUHER

ne ordinira do 16. avgusta.

u— Da ustrežemo vsestranskim željam bomo v Radion posvetovalnici na Mestnem trgu 23. priredili ob 20. uri predavanje o pravilnem ravnanju s perilom, svilo in volno. Lahka glasha in tudi filmi skrbijo za zabavo. Vsakdo dobi malo darilce. Vsak četrtek pa se isto vrši še popoldne ob 16. Čez dan, to je od 8—12. in od 15.—19 pa se vrše poskusna pranja vseh najbolj občutljivih tkanin. Opere, posuši in zlika — to se vse brezplačno. Še kratek čas. Opozorjamo posebno one gospe, katere morda pomotoma niso prejele vabila, da so brez islih vsak čas dobrodošle.

u— Ortopedski zavod Atena, Šubičeva ul. Mladika, posluje tudi v šolskih počitnicah. V zavodu se zdravi z uspehom otroci in odrasli, ki so v rasti zaostali, z zakrivljenimi hrbtenicami, okroglimi hrbtom, izbočenim in udrtim prsnim košem itd. Telovadba se vrši pod vodstvom primarija dr. Minaša. Informacije in vpisovanje vsak delavnik popoldne od 9. do pol 12.

u— Opozorjamo učence srednjih in meščanskih šol, ki imajo ponavljalne izpite, na današnji oglas skupine srednješolskih profesorjev.

u— Računske stroje in blagajne Boris Simandl, Ljubljana, Kolodvorska ulica 11. tel. 24-37.

Cenjene interese te bomo skušali z nizkimi — konkurenčnimi cenami in točno postrežbo zadovoljiti.

Pohajkovanje po Londonu

Pismo iz Londona koncem maja in v začetku junija, — ko je belu »Mahmud« dobil derby, — ko je negu zabaval Londončane, — ko »Queen Mary« ni dobila sinjega traku, ki je pošteno stari J. H. Thomas izgubil ministrski stolček — in se je zgodilo še marsikaj drugega...

Odkar se je ljubi stari brod »Mrav« popotil v Rokavskem prelivu, imam z dopisi v »Jutro« čudno smolo. Plovem na lepem novem brodu »Dinari« in vse, kar imenujem sedaj svoje, je novo, ker leži staro na dnu morja. Tudi tovariši na ladji so novi, a meni se toži po starih mojih znanih in stvarih. Opisal sem katastrofo našega »Mrava« in njegovo zadnjo uro, oz. četrto ure — in to celo v vezani besedi. Odpodsal sem članek v pismu tik pred odhodom »Dinare« iz Dubrovnika v London. A pismo ni došlo do Ljubljane, kakor sem mogel ugotoviti šele pred kratkim. In tudi ta dopis sem nameraval odpisati že 10. junija iz Rotterdam. Dan prej smo odpluli iz Londona... Ali v Rotterdamu sem spoznal gospodično Gretchen v coklah (namreč: ona je bila v coklah) — in ena izmed mnogih posledic tega srečanja je tudi ta, da to pismo odposlajem šele danes pri odhodu iz Rotterdam. 27. junija in ga izročim značni pošti — vazušno pristanke, Beograd — ali bo prispelo na svoj cilj? In da boste videli, da resnično nisem kriv te zamude, vam takoj, ko prispem v Split, opišem zaedvo Gretchen v coklah.

Predvsem pa hočem pisati o Londonu v zadnjih dneh maja in v začetku junija. V ta čas pade eden najvažnejših datumov angleškega javnega življenja: 23. maj, dan konjskih dirk, londonskega derbija. Nesportniki, le ne ustrašite se! Ne bom govoril o desetih sekundah in sploh ne o strokovnih zadevah. Le splošno sliko derbija bi rad podal. Torej 23. maja ali prav za prav tudi dan prej in pozneje, se suče pogovor vseh Angležev samo okoli imen, pokolenja, biografij, šans in o moralnih in fizičnih kvalitetah dvaindvajsetih konj. Noč pred derbijem je vsak Anglež — ne samo Londončan — kalkuliral koliko in na katerega konja bo stavil. In naslednji dan je 22 konj v dveh minutah odločilo o 500 milijonih dinarjev — tolikšna je bila skupna vsota stav letošnjega derbija. Kaj naj še povem o njem? Da je najcenejše mesto — stojišče na travi pod veliko tribuno — veljalo dve guineji (550 Din) in da si lahko ogledal konje v ograjenem prostoru pred dirko — ali to je spet veljalo malenkost svojih 300 Din. Pred dirko mi je star strokovnjak, ki ima za seboj že 15 derbijev, svetoval, naj samo na belega konja ne stavim, kajti odkar se derby vrši, je zmagal bel konj samo dvakrat. K sreči sploh stavlil nisem. Zmagal je potem bel Mahmud indijskega maharadža Age Kana. Le to naj še povem, da je srečni Mahmud po dirki prejel od lepih Angležev več poljubov, kakor jih bom jaz v vsem življenju od vseh deklet po vsem lepem svetu. In maharadža pri tem tudi ni slabo odrezal.

O podrobnostih neguševega sprejema v Londonu ste gotovo že marsikaj čitali. Imenitno se je slišalo, ko se je negu z bal-konja abesinskega poslanstva zahvalil Angliji. Nihče ni vedel, za kaj se zahvaljuje in on sam najbrže tudi ne. Ali pa je bila to samo fina ironija imperatorja na cedilu? Naj bo, kakor hoče — samo da je imel London svoj dogodek — »hehe«, najboljšo rečeno. Kako tragično-groteskno je name delovala abesinska zastava na poslanstvu in na venco, ki ga je negu položil na grob neznanega vojaka! — Potem pa so se začeli vrstiti »five o'clock«, »garden party«, sprejemi in tako. In listi so pisali z velikimi črkami: »Imperator je bil tako šarmanten (— kaj pa je mogel drugega!) — a na drugi strani je bila tiskana z malimi črkami skromna notica, da negu želi vidjence pri kralju in sestanek z Edenom. Sploh je bilo toliko zanimivega po novinah: kako je princesa, hči neguševe, v Londonu prvič obklesala evropske toalete, kako so ji imenitno pritojale, kako ima srčkane oči in kako se smehlja (keep smiling)...

In takoj za tem prvo potovanje »Queen Mary«! Ponos angleškega naroda je razjarjal. Malo je bilo Angležev, ki niso nosili v gumbnici znaka »Queen Mary«, in ma-

lo je bilo deklet, ki ga niso imele na kapi ali na klobuku. Izložbe vse polne slik in številki o njeni ogromnosti, povsod pomeneč o njeni čudovitosti in čarih. Ko je odpotovala na prvo vožnjo v New York, so jo na obali pozdravljali stotisoči, a milijoni src so jo v duhu spremljali na poti. Kakor mrzel tuš je potem delovala vest, da je na polovici poti zaostala 80 morskih milj za francosko »Normandie« — zaradi megle in ker da zaradi novih strojev nočejo in ne morejo forsirati brzine. Tako je hitrostni sinji trak ostal do nadaljnjega Francozom.

Te dni je razburjala Angleže zadeva sira J. H. Thomasa, »starega Jyma«, ki je od lokomotivnega kurjača privzvil do ministrskega stolčka. Nekdanji kurjač, samouk, ulični otrok, je dolga leta vodil eno najvažnejših angleških ministrstev: za kolonije. Bil je eden najpopularnjših ministrov. Vsi so radi imeli »Old Jyma«, poštenjaka od nog do glave. Izpočetka nihče niti verjeti ni hotel, ko se je začelo govoriti in pisati, da je izdal za denar proračunske tajne, — njegov sin je imel prste vmes. Stari hrast je padel. In pri tej priložnosti je zapisal neki list, da so sinovi največja nevarnost vsakega ministra. No, pri nas že ne! Pri nas opravijo to drugačni batinjoli!... Pa še nečesa ne smem pozabiti! Zadnji dan pred odhodom iz Londona sem sprejemal čestitke — za našo teniško zmago nad Francijo. Morete si misliti, kako sem se počutil, ko sem zvečer čital v »Daily Maylu« z velikimi črkami: »Jugoslavija je vrgla Francijo iz Davis-cupa 3 : 2???« Da, trije vprašaji in še nekaj ključev je sledilo. To je bil zadosten povod, da smo jo mahnil v eno najfinjših londonskih restavracij na večerjo. Tu naj povem, da smo jedli — čujte in strmite! — »čevabčice in salade serbe« (paprika in paradizniki) in da so tla ena sama ogromna 10 cm debela preproga. Nikjer ni obešalnikov. Gospodje zmagajo svoje površnice in jih položijo na tla ob mizi. Garderobe se poslužujejo samo dame. Natakari napiše račun na uprav umetniško izdelan kartonček, plačajo pa pri izhodu na blagajni. Premišljujem, kako bi se to pri nas obneslo. Takoj drugi dan je bilo pa v Hyde parku

lušno. Tekma v plavanju v oblekah. Zmagal je neki gospod, baje Francoz, ki je imel neoporečen frak in na glavi visok cylinder. V nedeljo je bil »narodni dan miru« Na Trafalgaru ob Nelsonovem spomeniku so manifestirali komunisti, malo dalje v St. James parku pa fašisti. Zanimiva je bila komunistična povorka. Študente v vseučilišnih uniformah so nosile napise: »Nočemo vojnih ladij, marveč šole in bolnišnice.« »Največji sovražnik miru je oni, ki hoče mir doseči z oboroževanjem.«... Pod veliko sliko neguše napis: »Živela žrtve angleške imperialistične politike!« Seveda ni manjkalo karikatur: Hitler v beli zdravniški halji reže žida, Mussolini z zobmi trga Abesinca. Presenetilo me je ogromno število mladine in inteligentnih obrazov. Dokler se je sprevod pomikal, je stal ves promet in policaji so rediteljem pomagali utirati pot z rdečimi zastavami.

V izložbah neklih potovalnih pisarn sem videl srčkan reklamni plakat: Na kolodvor-skem peronu sedi ob kupu kovčgov lep pes z žalostno povešenimi uhlji in pod njim je napisano: »Prosim, vzemi tudi mene na potovanje!« Spodaj pa je bil prospekt, iz katerega si izvedel za ceno pasje vozne karte in to in ono, ter popis in slike pasjih hotelov po raznih mestih. Mar ni zavidan vredno »pasje življenje« na Angleškem? Ko sem že pri živilih, še o metuljih eno. Pri nedeljskem popoldanskem izprehodu v Greenwich-parku sem videl, kako metulji vsi zmedeni letajo po zraku. Takoj sem pogruntal, da niso mogli razločiti prave cvetke na travi od onih na letnih klobukih Londončan, ki nosijo menda po modni slavniki s celimi vrtnarijami potocih, zlatih in marjetic...

No, pa sem od konj preko kronanih glav, ministrov in komunistov prišel nazaj k psikom in metuljem. Naj bo zadosti za danes. Okoli 10. julija bomo spet doma, v Splitu. Potem, kakor rečeno, pošljem pisanje, ki bo govorilo o Holandiji Koromandiji in no, o Gretchen v coklah... Vsem želim ugodno kopanje in lepe počitnice, — sebi pa srečno pot skozi nesrečni Biskajski zaliv in da bi čim hitreje obšli vročo afriško obalo, potem pa z znanci in z mamko sedli k časi dalmatince. *Sergej Eppich.*

S pota v Belo Krajino

Metlika v zelenju na soncu

Pridi Gorenje
Z mrzle planine,
Vabi Dolenje
V gorke doline!

Po beli cesti mimo Goloveca brzimo, Vasi izginjajo naglo mimo nas, obrobne gore Ljubljanskega Barja pa se zakrivajo še za meglenimi zavesami.

Vreme se je kislilo drži, toda volja potnikov v izboljšanje zmaguje in Dolenjska se prikazuje čedalje jasnejša, v valovanju svojega mičnega gričevja, ljubkih ravnin in vabečih dolin. Vozimo se po ravni cesti, pa po klancih. In ozka dolina s cvetočimi polji in zelenimi šumami, sam široki svet, da nam sega pogled tja v dalje do ribniško-kočevskih hribov na eni in do zasavskih

gora na drugi strani.

In dalje, dalje mimo kmetskih in meščanskih domov. Za nami so že starodavna Vinjara gora, Stična z mogočnim samostanom belih menihov, prijazno Trebnje ob Temenici. V Kačji ridi pred Mirno pečjo smo, še trenutek, in pod nami je razprostrta širna Dolina gradov: od silnega starega Hmeljnika na strmem bregu nad nami do Pogane in Ruperčvrha v dolinskem zatišju, do Mehovega (v razvalinah) pod Gorjanci in Soteske pri Toplicah, od gradčija v Brsljnu niže ob cesti do Prežeka onkraj St. Jerneja. Na severovzhodu zaslanja dolino nizko hribovje z znano Trško goro, ki se na njem belijo prvi vinski hrami, na vznožju in dalje ob Krki pa sanjajo Stari grad, Baj-

nof Otok in Struga o davno minulih dneh. V južnem ozadju kipe v polkrogu ponosni Gorjanci (Trdinov vrh ali Sv. Jera 1181 m), proti jugozapadu pa se raztezajo v pestri razčlenjenosti Kočevski hribi (Rog 1100).

Nad mirno Krko zavozimo v dolensko metropolo. Po kratkem postanku jo režemo mimo Stemburjevega doma in Šukljevega gradčija (Kamen) skozi Kandijo. Ob pogledu na šmihelsko pokopališče se spominjamo, tu sniva večni sen Prešernova Primčeva Julija, pa smo že izven Šmihela, ki ga krasí lepa stavba nunskega samostana, in v Birčni vasi.

Po poljih in košenicah, ki jih celo v letošnjem letu ne krije prevelika rast, po gozdičih in brdih segajo naše oči, ko živignemo od godbi našega »avtobusnega orkestra« skozi naselje Laze (nekdanja šulferajnska šola) in dospemo skozi šumo v Rožni dol, kjer je tudi bila nekdanja nemška, pozneje Ciril-Metodova šola. Tu se pričenja črnomaljski srez, katerega ozemlje skupno z ozemljem metliškega sresa se nazivlje Bela Krajina po še deloma ohranjeni beli narodni noši ljudstva. V ozko dolino sili z ene strani Črnomaljska, z druge strani Semška gora, po njej vozi železnica, ki nas je že dosedaj spremljala od Novega mesta, da se skrrije v semški predor, dolg skoro dva km. Zaradi vrtnja predora s te strani je vladalo tu ob gradnji belokranjske železnice živahno vrvenje. Vrsta uradnih poslov mi vstaja pred očmi.

Še malo časa in na Kumpmetebu smo. S te višinske točke se nam odpira diven pogled v dolino na južni strani Gorjancev in Kočevskih hribov, posestrimo Dolini gradov onkraj gora.

Daleč proti Črnomlju, Bojancem in Vinici (rojni kraj pesnika Zupančiča) ter mimo Semča, Krpe (grad) do Suhorja in Metlike se nam pase pogled.

Tja do Hrvatije, kjer se vije srebrni Kolpe pas, in še delj čez hribe, tje do Kleka sega slike kras.

Vmes so pa travniki zeleni, bele cerkve iznad brd in gozdov, vasice mične sredi vrtov. Desno in levo prav do ceste segajo bujni vinogradi, pozdravljajoč s svojimi zidanicami daleč tja po Semški gori.

Veliko nas ni videlo leta Bele Krajine. Zato so belokranjski rojaki in vsi, ki smo služili tam doli, očarani. Vozilo drsi po strmini skozi Kot, nam pa hiti spomin v nekdane čase. Vse lepše je bilo to zemsko življenje. Polni idealov smo se zibali na krilih večno-lepe domišljije o dobrem, plemenitem in bodočem. Izgubil se je varljivi sen in utonil v razdejaju duhov in načel.

Vmes je izstopil del družbe, da vidi ostanke »Mitrovega svetišča« nad Rožancem, mi pa smo skoro v Mestni lozi in v Črnomlju. Po prijaznem pozdravu pred starim gradom črnomaljskih gospodov, sedaj uradno poslopje sreskega načelstva in hotel Lackner, se prične sestanek radi gospodarske in tujsko-prometne povzdige Bele Krajine, ki ga je sklicalo enako imenovano društvo iz Ljubljane in ki poteče ob navzočnosti domačih činiteljev, ki so pridno na delu, prav ugodno.

Nato vzbujamo spomine na obisku znancev in pogledu na črnomaljske zanimivosti.

Zanimiva je še lega tega starega mesta na polotoku, ki ga tvori Dobljčka in Lahinja. Nekaj posebnega je pogled z visokega obočnega mostu čez Dobljčko, ki sestavlja z nizko doli ob sotočju teh rečic ležečima mostovima slikovito črnomaljsko tro-mostovje. Celina se močno zoži tam, kjer stojiča že omenjeni stari grad, suhi most in komenda Nemškega viteškega reda (sreško sodišče in davčna uprava). Nastanek teh zgradb kakor mesta sploh sega v davnino. Na trgu stoji ta lična župna cerkev in šola, malo naprej mestna hiša.

Odhod! Naglo smo skozi bomo vso Vranovico v prašernem Gradcu, imenovanem po gradu, ki se nahaja na divnem kolenu Lahinje, ki priteče tu skozi. Podzemelj s hribom Kučer (razvaline stare trdnjave, blizu je Tuscolum našega gribeljskega rojaka dr. Zupančiča), Kolpa, ravnina, Gorjanci — Metlika.

Pozdrav in opoldanski odmor. Pa smo spet pri delu na sestanku z domačimi predstavniki, kako bi se dalo pomagati zapostavljeni belokranjski deželici v gospodarsko-kulturnem in tujsko-prometnem pogledu. Kakor v Črnomlju so zbrani razen sreskega načelnika, župana in narodnega poslanca še drugi zastopniki javnega življenja (sodišča, šole, cerkve). Tehtne besede se govorijo, debatira se in sklepa. Naj bi bilo obilo sadu!

Tudi lega Metlike na mali planoti in v bregu ob državni cesti Karlovec—Novo mesto je zanimiva. Daleč nazaj gre njen sloves. Grad, komenda, mestna hiša in drugo so stari pomniki. Do odhoda v Ljubljano je še časa, junijski dan nebeško lep, okolje vabljivo. Hajd k proslavi desetletnice Prostovoljne gasilske čete v Božakovem. Tam doli na brežini ob Kolpi leži ta idilični kraj in raz višini se ti pokazuje, ko se obrneš, ves polkrojni horizont Bele krajine gledan tukaj od nasprotni strani kakor s Kumpmatla in Kota.

Načelnik gasilske čete pozdravi vse navzoče in posebej nas Ljubljance. Odzdravim mu. V prijatni družbi.

Hitro, hitro mine čas.

Ah, ne bo ga več pri nas! Pred Hraničevico in Makarjevo hišo v Metliki živahno slovo in naše vozilo se spusti v tek po cestnih serpentinah in vzpetinah mimo Lokvice in Suhorja. Pod nami tone pokrajina v večnem miru in tajfistvenosti, niža se in niža, mi na smo že prispeli vrh Gorjancev, na Vahti smo. Veselo razpoloženje vlada med sopotniki, avto zavija nizdol proti Novemu mestu.

Bela Krajina vabi. Res, Gorenjska je veličanstvena in čarovita v svojih planinah in dolinah, a Dolenjska je mična in vabljiva v valovitosti svojega gričevja in podolja. Mnogo prirodnih lepote je tam, v njenih mestih in gradovih, pomnikih stare slave, veliko zanimivosti. Pa tudi modernih pridobitev ne manjka.

»Pridite tudi med nas na pogled in pomeneke, slišim se klic izza Gorjancev, končujoč v znani melodiji:

»Solnce gorke
Tukaj nam sije,
Trta ljubo
Gor se ovije,
Vince z goré
Greje srce...«

Dr. Fran Ogrin.

Nova tajna lepote: PRENOVITEV POČRNELIH ZOB.

Tisoče oseb je opustilo neučinkovito metodo čiščenja in prevzelo čiščenje s KOLYNOSOM. Zadostuje majhna količina Kolynosa na suhi ščetki. Takoj izginejo madeži, mikrobi, ki povzročajo kvarjenje, so takoj uničeni, a Vaši zobje se bleste kot biseri. Negujte svoje zobe s Kolynosom, in oni zadobe nov blek in naravno belino, ki polepšuje Vaš nasmeh.

KOLYNOS PASTA ZA ZOB

z belim jezikom, »čim dalje se življenje odmika, tem boljše...«

Imel sem občutek, kakor da ne umira toliko na jetiki, kakor na nekakšni težki duševni rani. Umrl je šestindvajset dni po svojem prihodu v sanatorij in blede umirajoč: »Fima... vse življenje... le tebe... tebe ljubim... jaz... večno... oh, Fimočka...«

Sedel sem ob njegovem vznožju na postelji, Dora pa je potrla stala tik njegove glave. Intela je in gladila s svojo široko dlanjo lase umirajočega. Pod pazduho je držala nekakšen zmečkan zavitek.

»Kaj to praviš?« me je vprašala in se ne mirno zravnila. »Kdo je ta Fima?«

»Na vsak način kako deklo ali žena, ki jo je ljubil in jo še ljubi.«

»On? To Fimo?« je vprašala Dora glasno in prestrašeno. »Saj ljubila vendar mene! Od onega trenutka, ko je prišel sem, je ljubil le mene...«

Poslušala je še malo časa blodnje dija-ka Filipova, končno pa je dvignila svetle obrvi, obrisala si s predpasnikom objokani obraz in mi vrgla zavitek na kolena, rekoč: »To je njegovo: hlače, srajca in čevlji.«

In je tiho odšla. Približno dvajset minut pozneje je prenehal dijak Filipov s svojimi blodnjami. Resno in nepremično je gledal na črni štrikot okna v beli steni, zdihoval je in hotel — tako se mi je videlo — nekaj povedati pa je padel vznak in njegovo usločeno mršavo telo se je mirno stegnilo.

Odšel sem, da bi poiskal Doro. Stala je na terasi in gledala v daljavo na nebo in morje, ki se v temi ni moglo videti. Obrnila je svoj široki obraz k meni, iznenadil me je sirovi izraz, ki sem ga zapazil na njenih potezih.

»Mrtev je, Dora, pridite in ga oblecite.«

»Nočem.«

Premikala je nogo sem ter tja, kakor bi menderala pijunek.

»Nočem, je ponavljala, »ne maram ga videti. Le pomislite, kakšen človek je to bil! Govoril mi je, da ljubi le mene in pri tem...«

»Pa ste vendar videli, da je umiral.«

»To pač, pa kaj potem? Seveda sem to videla, saj vendar nisem slepa. S svojim poslednjim denarjem sem mu kupila perilo... že takrat, ko je prišel k nam, sem vedela, da bo kmalu umrl. Vsi so smrti zapisani. In zakaj me je vprašal? Jaz, mi je rekel, nisem nikdar nobene ljubila. In zdajci... umri, toda ne varaj...«

Govorila je s tihim glasom, kakor da sploh ne ve, kaj pravi. Nenadoma je bolestno, zahteval, kakor da je izpila čašo nekakšne vroče pijače, ki je opahila njena usta.

»Pridite, Dora!«

»Pojdite, oblecite ga sami, če ste tako dober človek. Ne grem. Nočem. Mar mi je bil v zabavo?«

»Ne znam oblačiti mrličev...«

»Kaj me to briga! Zame je tujec.«

»Da, saj je vendar — umrl.«

»Vem, ne prigovarjajte mi, Ne maram ga videti. Ne smel bi me varati...«

In ni šla, da bi obklesala mrliča. Ostala je na terasi, In ko sem stal pri dijaku Filipu, sem zaslišal pritažen jok. Odhitel sem na teraso.

Vsak človek ima svoje težke, vroče solze — in take solze je zdaj pretakala Dora. Na tleh klečeča je tolkla z glavo ob ograjo, jokala in tarnala, med tem pa so ji vrele skoro neumljive in nenaravne besede: »Varana... ti moj... strašni... moj otroček... moj nepoznani otrok...«

Maksim Gorki:

Sestra Dora

Osem jetičnih ljudi — zelo samovoljnih ljudi: temperatura zraka se dve, tri stopinje, pa so čisto iz sebe od strahu in jeze.

Sestra Dora, neznanu katere narodnosti — včasih se izdaja za Estlandko, drugič spet za Korejko — je stregla v nekem sanatoriju na Krimu osem bolnih ljudi. Kadar je govorila rusko, je bilo to s tatarskim ali armenskim naglasom.

Visoko zrasla, močna, vitkih nog, se je gibala urno in ljubko, imela je dober, šen obraz, rdeče, mesnate in smehljajoče se ustnice ter velike, čudovito sive oči. Kadar je bila zamišljena, so postale njene, v praznoto uprte oči, motne ter njen pogled svinčeno težak in odrevenel.

Bila je nepismena in neumna, zlasti tedaj, če se je hotela kazati razumno. Bolniki so jo imenovali — četudi ne popolnoma primerno — »prismojena Dora«.

Toda debelušna Dora ni bila nič užaljena, smehljala se je še nadalje in stregla bolnikom kakor mati svojim otrokom. In kadarkoli so jetičniki poželjivo tipali njeno zdravo telo, polno življenja, s svojimi suhimi potnimi rokami, je mirno odtrgala prepotne, mršave roke umirajočih, rekoč: »Ne smete se raznežiti, razburjenje vam škoduje.«

Za njeno naklonjenost so se vztrajno borili trije moški: branjevec, neki poljin v neroden, čokat ribič, ki je bil vdovec. Vse jih je mikala Dorina čvrsta lepota, njena sila, neutrudnost in njen uravnotežen značaj. Vsak izmed njih bi imel rad to mirno, krotko človeško bitje za vse življenje za svojo tovariško. Toda njeno razmerje do moških je spominjalo na svobodnega

bogataša, ki dobro ve, kdaj in kako svoje premoženje najbolje zapravlja. Odklanjala je svoje snubače z enakim mirnim smehljajem, s kakršnim je sprejemala neskončno trmo bolnikov ter zavračala njihovo nadležno ljubezen.

Bilo ji je toplo celo take dneve, kadar je burja žvižgala za okni in je megla objela, mala v svoje snežnobele roke sanatorij, malo stavbo na hribu, kjer so v odeje in plašče zaviti bolniki kleli slabo vreme. Ponoči, ko nas je bila vse položila k počitku, je Dora ovila svojo glavo s črno ruto, zataknila rdečo rožo ter stopila ven na teraso, kjer je, pod mojim oknom klečč, pogled uprt proti nebu, do go časa molila in zdihovala.

»O, sveta mati Božja... Naš odrešenik! In tudi ti, sveti Nikolaj...«

Za poezijo ali liriko ni bila Dora niti najmanj navdušena. Cvetici ni marala, ker je zaradi njih v bolnišnici večkrat nastal prepir. Ko se je nekoč na jetiki umirajoča žena radovala na lepoti neba in zvezd, je Dora napravila konec njenemu navdušenju z nastopnimi besedami: »Nebo je jaje...«

Dospel je deveti pacient. S težavo in brez sape je stopal po stopnicah do terase ter rekel, opt na bergljo, Dori: »Jaz sem vri dečko, mar ne?«

To je rekel otožno, vendar nekako zabavno. Smehljajoč se, je ogledoval životno deklo.

»O, kako ste zdravi!«, je hropel hlastno hlapajoč.

»Kaj ne, Vi me boste ozdravili?«

»Seveda«, je odgovorila Dora, izgovarjajoč besedo z armenskim naglasom.

Njegov obraz je bil rumen, oči lokave kakor mačke, nos ukrivljen in pod njim črno blešči — brki — ironičen in zloben obraz.

Od tistega dne naprej je bila Dora tudi napram nam bolnikom nenavadno sprejemljiva. Pozabljala je naše prošnje, sobo je pospravljala le v naglici in površno, na pritožbe in ugovore je trdovratno molčala in njene sive oči so bile videti opojne. Kakor da je postala gluha in slepa, je strmela brez prestanka na teraso v ono smer, kjer je ležal težko sopeč in kašljajoč mladi dijak Filipov, podoben sovi. Kadar je utegnila le za trenutek, je takoj tekla k njemu in po sončnem zahodu je zginila v njegovo sobico, odkoder jo je bilo le težko priklicati.

Ležal je v zadnjih zdihovaljih. Umrl je na kaj nenavaden način: vsakogar je zasmehoval, šalil se je in poskušal žvižgati operetne melodije, kar pa mu je zabranil nekaj, zakrknjenega, da, celo čimničnega, toda vse je delal z nekim okusom.

»Kako Vam ugajajo te majhne budalosti, tovariš?«, me je vprašal, mežikajoč s svojimi majčimi očmi. »Kako Vam ugajajo vse to: dan, noč, rojstvo, ljubezen, znanost, smrt, kako? Zabavno, kaj? Zlasti zanimivo za šestindvajsetletnega človeka — zdaj govorim o sebi... Dora!«

Nekje se je oglašal žvenket posode in škripanje oprave. Pojavila se je Dora in čakala tiho in prestrašenih oči na želje, ki bi jih izrazil ta človek.

»Vi — moja dobra prijateljica, prinesite mi grozdje, pa hitro,« ji je ukazal, meni pa rekel: »Popolnoma neinteligenten, da, celo top stor.«

Bolnike je sovražil in zbadljivo zasmehoval slabe strani ljudi. Tudi njega ni nihče mogel trpeti. Z menoj se je spoprijateljil, ker je ljubil literaturo, in to naju je zelo zblizalo.

Literatura je ena izmed najlepših iznaitih človeka in delal in si hladil ustnice

GOSPODARSKA POLITIKA ZA MALEGA ČLOVEKA

Poročilo bivšega ministra dr. Slavka Šečerova na kongresu Jugoslovenske nacionalne stranke o potrebah našega gospodarstva

Na važnem in krasno uspelem kongresu JNS je v imenu stranskega vodstva govoril o potrebah in smernicah naše gospodarske politike priznani gospodarski strokovnjak bivši minister dr. Slavko Šečerov. V glavnem je izjavil:

Potreba načrtnega gospodarstva

Naša gospodarska politika mora kreniti na nova pota in poseči po novih metodah. Dobiti mora značaj načrtnega gospodarstva. Doseganje delo na področju agrarnega, trgovskega, carinskega in ostalega gospodarskega zakonodajstva v naši državi priča, da ni bilo dovolj sistema in ne dovolj razumevanja za osnovne gospodarske probleme. Četudi je to zakonodajno delo bilo velikega pomena za ustvarjanje enakih pogojev gospodarskega udejstvovanja vendar kaže osnovno pogoje, da se v njem ne vidi jasnih pravic, premišljen sistem. To velja v enaki meri za zakonodajstvo, ki je stalo pod vplivom parlamentarnih predstavnikov, kakor za ono, ki je bilo izvedeno izven parlamentarnega vpliva. Za primer naj navedem, da bi bilo moralo agrarno zakonodajstvo tvoriti malega kmeta lastnika ter ga usposobiti za življenje v resnici pa so nastali mali posestniki, po večini zakupci, ki so še danes brez zajamčenih bitnih pogojev za napredek. V trgovinskih pogodbah se enkrat zaščitijo industrija, drugi kmetijstvo, tretjič zopet samo ta ali ona posamezna panoga našega gospodarstva. Slučaj je tudi v drugih panogah gospodarske politike.

Skratini čas je, da v gospodarski politiki prenehamo s tavanjem in da si pridemo čimprej na jasno, kakšno obseležje naj ima naše narodno gospodarstvo in po kakem načrtu naj se stremi k doseči osnovnih ciljev naše gospodarske politike.

Vloga naše industrije

Naša gospodarska politika mora nositi obseležje kmetijske nacionalne in socialne politike. To obseležje mora biti merodajno za njeno vodstvo. Pri tem se moramo zavestno, da tvori tudi industrija nepogrešljiv del našega narodnega gospodarstva. Ona zaposluje naše prebivalstvo, ki se je poprej izseljevalo v tujino, kar mu je sedaj onemogočeno. Ona mora tudi predelovati naše agrarne in druge surovine. Stati mora v službi tehniškega napredka in narodne obrambe, tega najvišjega cilja naše narodne in državne zajednice. Ona mora končno razvijati in izpopolnjevati izkoriščanje vsega našega prirodnega bogastva.

A kljub svojemu velikemu pomenu za življenje našega naroda bo ostala industrija še za dajšo dobo manjši sektor v našem narodnem gospodarstvu. Naša gospodarska politika mora v prvi vrsti služiti povzdigi kmetijstva in zaščiti kmetijskih interesov. Ta naloga predstavlja vsaj za enkrat še večji, pomembnejši in osnovni del naše gospodarske politike, kajti največji del našega prebivalstva je in ostane vezan na selo in kmetijsko gospodarstvo. Naš cilj mora zato biti, da dvignemo materialno blagostanje in duhovno moč najštevilnejšega našega stanov, kajti samo s povzdigo kupne moči kmetijske prebivalstva si bomo mogli hitreje opomoči tudi drugi stanovni obrtniški, trgovski in ne v zadnji meri naša domača industrija.

Agrarna reforma

Predvsem moramo okrepiti in zaščititi kmetijsko posest pred propadom in to, v kolikor je potrebno tudi s posebnimi zakoni. Agrarna reforma je treba razširiti, če dodelimo zemljo vendar že enkrat izročiti v definitivno last agrarnim interesom in dobrovoljcem. Za polovico bo treba znižati sedanjo odkupno ceno za agrarno zemljo, ker je padla tudi cena kmetijskih proizvodov. Z notranjo sistematično izvedeno kolonizacijo je treba razširiti nacionalno posest v obsejnih predelih.

Razdelitev kmetov se ne sme več odlagati

Najnujnejši problem naše agrarne politike pa je razdelitev kmetov. Naša stranka mora v interesu nacionalne solidarnosti in iz zgornj navedenih razlogov osvojiti za reševanje tega problema naslednji dve načeli: 1. vprašanje kmetijskih delov se ima rešiti definitivno in brez odlašanja, 2. razdelitev kmetov se ne da izvesti brez žrtve celote, brez žrtve s strani upnikov in s strani dolžnikov.

Kmetijski menični kredit, ki je razširjen zlasti v nekaterih pokrajinah države se naj uredi radikalno in z znižanjem glavnice kmetijskega dolga, ker so prevelike obresti nepravilno in protizakonito povečale to glavnico tako da je kmet dones več dolga kakor je bil ob najetju posojila. Čeprav je dolgo doba plačeval obresti. Drugičen je položaj v onih pokrajinah, kjer je razvit zadružni kredit. Tam se problem ne da rešiti z odnošom glavnice, ker je kmet ne samo dolžnik, marveč tudi upnik. Zato se razdelitev ne da izvesti novost, po istem konitu marveč je treba razlikovati razne oblike kredita in za vsako določiti najboljšo rešitev. V vsakem primeru ne bo potrebna dolga žrtve upnika in dolžnika tudi žrtve države, ki mora zlasti organizirati in podpirati dolgoročni kmetijski in zadružni kredit.

Najboljša pot bi bila da se izvrši konverzija dobrega dela kmetijskih dolgov, bodi s pomočjo kake centralne zadružne ustanove, bodi s pomočjo posebnega zemljiškega zavoda. Konverzijo mora omogočiti država. Obresti za konvertirane dolgo-

ročne dolgove bi smele znašati največ 3 procenote, ker morajo biti v skladu z rentabilnostjo kmetijske proizvodnje.

Kmetijska razorožitev se ne da izvesti brez močnega sodelovanja Narodne banke. Banka mora v prvi vrsti izpolniti po zakonu ji naloženo obveznost in postaviti kmetijstvu na razpolago eno četrtino svojega portfelja. Kmetijskim kreditnim ustanovam mora omogočiti reeskont in lombard v večjem iznosu.

Nujni ukrepi za zaščito malega človeka

Sistematično moramo izgraditi organizacijo notranjega in zunanjih tržišč za plasiranje kmetijskih proizvodov. Z znižanjem prevoznih tarif naj se omogoči intenzivnejša notranja cirkulacija blaga. Državne železnice in vsa ostala prometna sredstva morajo služiti narodnemu gospodarstvu in ne morejo imeti za svoj cilj samo fiskalne interese.

Sredstva za kmetijsko proizvodnjo, ki so nujno potrebna za intenzivno obdelovanje zemlje ali za povzdigo živinoreje, morajo biti oproščena uvoznih carin, ker je pri današnjem stanju svoje kune moči naš kmet v nemožnosti, da si nabavi ta sredstva. Dalje se moramo zavzeti za načrtno ustvarjanje boljših pogojev za kmetijsko življenje v nerodovitnih predelih naše države. (Govornik je podrobno naštel dela, ki naj se v takih krajih izvršujejo, kakor ceste, vodovodi itd.) Ravno tako se moramo zavzeti za znižanje davčnih stopenj, ki morajo priti v sklad z zmanjšanimi stvarnimi dohodki davčnih obvezancev. Tudi z znižanjem monopolističnih cen, zlasti za sol in petrolej. Je treba olajšati kmetu njegovo življenje. V splošnem moramo po premišljenem načrtu ukreniti vse potrebno, da se čimbolj zmanjša razlika med cenami kmetijskih in industrijskih proizvodov v prvi vrsti s tem, da se dvigne cena kmetijskih pridelkov.

Naša gospodarska politika mora biti socialna. Ščititi mora malega človeka, trgovca in obrtnika. V interesu malega človeka je potrebno, da se določi eksistenčni minimum, ki bo prost davka. Enako je za delavstvo potrebno določiti minimalne mezde, pri čemer pa za osnovo ne smemo služiti najmanjše mezde v najneprivolnejših razmerah.

Sončne in senčne strani tujega kapitala

Nacionalno obseležje svoje gospodarske politike bomo dosegli, ako ji postavimo za cilj napredek domače delavnosti, zaščito domače delovne sile in favoriziranje domačega kapitala. Voditi je treba borbo zoper pretrane dobičke, neupravičene zahteve in zlasti zoper zlorabe, ki jih vrši v naši državi privilegirani tuji kapital. Vsi vemo in priznavamo, da lahko tuji kapital mnogo koristi državam s skromnim lastnim kapitalom. On daje potrebno investicijsko in obratno glavico. On lahko da tudi kapitalno osnovo za kreditne ustanove. Toda on lahko povzroči tudi veliko škodo in zelo neugodne posledice za gospodarstvo v dotičnih državah. Ako tuji kapital brezobzirno in neumiljeno izkorišča prirodna bogastva države, v kateri se je plasiral, potem tej državi in njenemu narodnemu gospodarstvu mnogo več škoduje kakor pa koristi. Velike obresti za inozemska posojila lahko zadolženo državo spravijo v odvisnost od tujine, zlasti pa jo osiromašijo. Nizke mezde, ki jih po navadi tuji kapital plačuje, pa umikajo delovno sposobnost in zdravje ljudstva.

Korupcijske afere v zvezi s tujim kapitalom

Poleg tega je tuji kapital lahko izvor raznovrstnih afer, ker je njegova težnja, da si zagotovi čim večji dobiček in da dobi za to razne ugodnosti in privilegije brez obzira na veljavne zakone. Često se dogaja, da tuji kapital izvala korupcije preko administracije in političnih ljudi, samo da pride do potrebnih privilegijev, ki niso v skladu z zakoni in ki jih domači kapital ne more dobiti. Zato vidimo, da je po vseh državah, kjer je v večji meri investiran tuji kapital, ravno on izvor precejšnjega dela korupcije, kar mu ni mar za dobrobit države, v kateri se udeležuje.

Od zedinjenja do danes smo imeli tudi pri nas razne afere, ki so vezane na delo tujega kapitala. Naj omenim samo afere Našičke in Krivaje v lesni industriji, na področju agrarne reforme Majlata in Čukalića, s zavarovalniškim posojilom Feniška itd. Brezobzirno izkoriščanje naših konjunktur po velikem kapitalu v električni industriji je pripomoglo svoj del k obubožanju meščanstva in kmetijske prebivalstva, zlasti velja to za Vojvodino.

Tuji velekapital upravlja s svojo neumiljeno konkurenco v veliki trgovini tisočih naših obrtnikov in trgovcev. Tisoč naših delavcev izgublja svoje zdravje in svojo delovno silo v rudnikih, svinca, bakra in premoga, ker ni poskrbljeno za nje za primer invalidnosti, onemoglosti ali obolelosti.

Ukrepi proti škodljivim stranem tujega kapitala

Naša gospodarska politika je bila nam tujemu kapitalu tako uslužna in ponižna da mu je dajala ugodnosti in privilegije, ki bi jih dotični kapital pod nobenimi pogoji ne mogel dobiti v svoji domovini. Mi moramo zaradi tega stremeti za tem, da omejimo tuji kapital na njegovo pravo vlogo v našem narodnem gospodarstvu in da posebno pobijamo zlorabe, ki se pojav-

ljajo. Potrebni so zlasti naslednji ukrepi:

1. Privilegiji, dati tujemu kapitalu, se morajo ukiniti, čim je pomekel njih prvi rok, in se ne smejo podaljšati, ako lahko isti posej izvršujejo domači ljudje z domačim kapitalom.

2. Novi privilegiji se smejo dajati in starim podaljševati samo v primeru, ako nudi tuji kapital jamstva, da bodo plodovi njegovega dela ostali v državi in da bodo v prvi vrsti koristili našemu narodnemu gospodarstvu.

3. Privilegiji se morajo ukiniti takoj, ako se tuji kapital zaloti pri zlorabah, ki škodujejo našemu narodnemu gospodarstvu ali rušijo ugled naše države.

4. Uvede naj se stroga kontrola nad karteli, tako da se bo onemogočilo vsako izkoriščanje konzumentov.

5. Davčna zakonodaja se mora spremeniti, pri čemer naj se progresivno obdavčijo zlasti veliki dohodki, ki so v glavnem v rokah tujcev.

6. Tuji kapital se mora posluževati izključno naših domačih delovnih moči, ki se morajo zaščititi z določljivjo minimalnih mezd.

7. Narodni poslanci in senatorji ne smejo biti člani podjetij, pri katerih je udeležen tuji kapital.

8. Čimprej je treba sprejeti zakon o kontroli nad zavarovalnicami.

Finančna in denarna politika

V finančni politiki moramo stremeti za dosego resničnega ravnotežja v državnem gospodarstvu. Javni kredit je treba dvigniti in utrditi z ureditvijo letičnih dolgov. Prihranki in državnih izdatkih naj se dosežejo z reorganizacijo in poenostavljenjem državne uprave, zlasti z odpravo dvotirnosti. S sistemiziranjem uradniških mest in z zagotovitvijo uradniških stalnosti in eksistenčne možnosti se bo dosegla večja plodnost uradniškega dela.

Referent je dalje govoril o finančni in gospodarski politiki sedanje vlade ter naštel mnogo konkretnih primerov. Nato je razpravljao o naši valutni politiki in svaril pred iluzijami, ki se ne dajo držati. Zlata

Pomanjkanje postelj in socialna služba v naših bolnišnicah

Ze zadnjič smo opozorili na članek prof. dr. Alojza Zalokarja »Pomanjkanje postelj in socialna služba v naših bolnišnicah«, ki ga je prinesla zadnja številka »Zdravniškega vestnika« in ki pripoveduje nekaj uvaževanja vrednih misli k reševanju našega osrednjega zdravstveno-socialnega vprašanja. Osnovne misli članka povzemamo v kratkem izvlečku:

Eno izmed možnosti, kako bi se dalo do- seči vsaj trenutno olajšanje težkega stanja po naših bolnišnicah, nam nudi takozvana socialna služba. Naš zakon o bolnišnicah govori o tem v paragrafu 18, ki se glasi: »Javna bolnišnica mora skrbeti ob sodelovanju javnih ustanov in zasebnih družb tudi za socialno pomoč neposrednih bolnikov, ko se odpuste iz bolnišnice. Natančnejše odredbe o teh določnostih predpiše minister za socialno politiko in narodno zdravje.« Ta paragraf v grobih obrisih podaja ono nalogo zdravstvenega skrbstva, ki je drugod znana in tudi že organizirana pod imenom socialna služba bolnišnic. Pri nas niso bili še izdani predpisi za izvrševanje te službe ali pomoči, a na podlagi tega določila bi se dala preprečiti marsikatera nehumanost in trdota, ki izvira iz pomanjkanja bolniških postelj.

Pri nas je o socialni službi prvi pisal dr. Sv. Stefanović v Srpskem arhivu že leta 1929. Kakor nam priča razvoj bolniške službe v inozemstvu, je taka služba v resnici koristna. Po smernicah, ki jih je sestavil nemški posvetovalni odbor za javne bolnišnice, je bistvo bolniške službe v naslednjem: Bolnik, ki se zdravi v bolnišnici, se čuti iztrganega iz običajnega življenja. Muči ga skrb zase in za družino, dobrotel- nih ustanov in različnih podpornih možno- stih ne pozna. Zdravniško in strelšniško osipje se zanima le za ona zdravstvena vprašanja, ki prihajajo neposredno v po- štev, ne pozna pa njegovih privatnih, go- spodarskih in socialnih razmer. Zaradi te- ga je zdravljenje enostransko in ostane sa- mo polovičarsko, ker se za dosego popol- nega ozdravljenja ne izrabi vse možnosti, ki leže izven bolnišnice. Zdravnik v bolni- šnici mora računati s poklenimi družinski- mi in gospodarskimi posebnostmi pacien- ta, lahko stavi pravilno diagnozo, da lahko odpravi vzroke bolezni in izrabi vse so- cialne momente v korist zdravljenja. Z upo- rabo socialnih momentov za dosego popol- nejšega zdravljenja se gospodarsko razbre- menje nega v bolnišnici. Najprej se znatno skrajša doba zdravljenja v zavodu in pre- prečijo se nepotrebni sprejemi. V socialni skrbni izven bolnišnice (odprta socialna skrb) ki mora biti v neposredni zvezi z zavodsko skrbjo, se najdejo načini, kako se bolniku ceneje, pa kljub temu njegove- mu stanu primerneje pomaga k ozdravitvi v domačih razmerah. Odprta socialna skrb je produktivnejša in pomaga štediti. Ona lahko poskrbi tudi za to, da se bolnik po odhodu iz bolnišnice ne zanemari in da ne ograža svojih domačih.

Bolniška socialna služba tvori torej zve- zo med bolnikom in njegovo družino ter ja- ča zvezo med zdravnikom in sestro na eni ter bolnikom in njegovo družino na drugi strani. Tako postavlja most med javnim

vrednost dinarja po zakonu z dne 11. maja 1931 je bila opuščena že v avgustu istega leta in že v januarju 1932 smo se s tem, da smo priznali prim v višini 28,5 odstot- kov stvarno oddvojili od zlate vrednosti. Notranjo vrednost dinarja vzdržujemo predvsem po zaslugi deviznih predpisov in stroge kontrole. Nadaljnje vodstvo naše denarne politike stoji pred vprašanjem, ali naj prilagodimo vrednost dinarja njegovi mednarodni kurzni vrednosti, ali pa naj ga čuvamo na njegovi sedanji notranji vrednos- ti, to je na višini cen, ki so danes v dr- žavi. Razvoj dogodkov v ostalem svetu go- vori za prvo rešitev. Tudi pri nas že opa- žamo, da se notranji nivo cen dviga in se polagoma približuje zunanji vrednosti di- narja. Kakor so to storile skoraj vse druge države, bo potrebno in koristno tudi za nas, da svoje cene prilagodimo pravi vred- nosti dinarja, kar bo močno poživilo vse naše gospodarstvo.

Pogoji za poživljenje našega gospodarstva

Glavna gospodarska naloga naše stranke mora sploh biti ta, da z vsemi sredstvi po- živimo narodno gospodarstvo. Narodna banka mora razširiti kredite, kakor je to potrebno v času razmaha poslovnega življe- nja in novega gospodarskega zaleta. Zniža- nje obrestne mere naj usposobi naše gospo- darstvo za konkurenco. Z ureditvijo kmet- kih dolgov in ukinitvijo izrednih zaščitnih ukrepov za denarne zavode se mora obno- viti normalna cirkulacija kredita. S pose- bnim zakonom o nadzorstvu nad denarnimi zavodi se morajo onemogočiti zlorabe in slabo gospodarstvo, obenem pa učvrstiti nacionalno denarnišvo in omogočiti hitre- še ustvarjanje nacionalnega kapitala. Raz- voj domače industrije naj se podpre z orga- niziranjem industrijskega kredita in even- tualnim osnovanjem industrijske banke.

Javna dela je treba postaviti na zdravo osnovo. Ona morajo služiti v pasivnih kra- jih tudi cilju, da se prehrana teh krajev ne izvršuje več v obliki miloščine, marveč v obliki zaslužka prebivalstva.

Gospodarski svet

Načrtno izvajanje in izpopolnjevanje na- šega gospodarstva, načrtna preorijentacija našega kmetijstva se ne moreta uspešno iz- vajati, ako se ne pripelje v življenje usta- nova, ki jo je Jugoslovenska nacionalna stranka že uzakonila, ki pa v praksi še ni izvedena. Za načrtno izvajanje naše go- spodarske politike je potreben Gospodarski svet in naša stranka se mora zavzeti z vse- mi močmi, da se ta važna institucija čim- prej realizira.

Učitelji defektne dece na poti po ČSR

Brno, 27. junija.

Dospeli smo v Brno. Na kolodvoru so nas pričakovali zastopniki zavodov za de- fektne otroke in ČJ-lige. Bili smo prijetno iznenadeni, ko nam je segel prvi v roke ro- jak univ. prof. g. Rostohar. Oficielni spre- jem je bil v čakalnici II. razreda. Tu smo se seznanili tudi s Slovenci, ki žive v Brnu. Bili smo teh naših slovenskih gospa prav zelo veseli. Po pozdravi in presretnem sprejemu smo se takoj odpeljali v Dom za pohablence, kjer smo imeli pripravljena prenočišča.

Prem je ena najlepših ustanov v Brnu. Zgrajen je bil leta 1932. Ustanova stoji na prekrasni legi. Hiše so urejene najmoder- nejše. Tla in stopnišča so pokrita z gum- jem. Bolniki leže v prostornih sobah, pri katerih so pokrite terase, da morejo ležati tudi na svežem zraku. Ustanova ima vsa- kršne pripomočke za odpravljanje telesnih napak. Tu se poslužujejo vseh naprav so- dobne medicine, da pacientu vrnejo, česar ga je oropala narava. Otroci imajo tu svo- jo šolo. Večina njih leži v posteljah in tako se tudi vrši pouk. V tej šoli deca popolno- ma nič ne zaostaja s svojimi. Obdela se običajno isto kakor na normalnih šolah. Je pa ta šola velikega pomena za otrokovo du- ševnost. Otrok, ki se mora lečiti v takem zavodu, bi uvidel, da ne more slediti zdra- vi deci, ker je ves bolan in nadložen. Tu pa kar naenkrat opaža, da tudi on nekaj zmore, čeprav so mu nudi pohabljeni. Saj se v tej šoli izučijo pisati in oravljati vsa dela tudi taki pohabljeni, ki jim manjkata obe roki. Uradnica brez desnice dela z levi- co vse tako spretno, da je v pisarni ena najboljših moči.

Najbolj nas je seveda zanimal odtok pohabljenih otrok. Med malimi pohabljen- ci je veliko tuberkuloznih obolenj in rahitide. Za zdravljenje predvsem uporabljajo son- čne kopeli. Zdravijo jih pa tudi ortopedično in kirurško. Veliko teh otrok, ki bi ostali vse življenje pohabljeni, v tekcu časa popol- noma ozdravi. Zavod ima posebno dvorano, kjer se vrtilji filmi in se uprizarjajo gleda- liške predstave. Krasno je urejeno igrališče za deca. Otroci imajo poleg gugalnic in skakalnic tudi svoj vrtiljak, ki ga sami poganjajo. Tu je najbolj živahno, v kino dvorani so nam vrtili poseben film, ki na- zorno prikazuje življenje v zavodu. Film si je v tej dvorani ogledalo že nad 80.000 lju- di. Ko sem gledal prekrasno ustanovo ter nam je direktor Chlup razkazoval dele v zavodu, sem nehoti pomislil na naše slo- veneke pohablence, ki se nimajo prilike zdraviti v taki ustanovi. Pomislil na mno- žico naših otrok, ki imajo ukrivljeno hrbt- nice, ter sedijo po naših šolah! Koliko do- brega se naredi v taki ustanovi vsemu slo- vensku, bi bilo res treba vedeti vsakemu človeku, ki ima lepo telo in zdrave ude. Vedeti pa tudi vsem tistim, ki morajo skr- beti za zdravje in napredek naroda. Film, ki je bil poslan že skoro v vse države v propagandne svrhe, pride tudi v našo ba- novino. Tudi običje jeseni našo državo sam direktor Chlup, da se seznani z našimi so- cialnimi ustanovami. Direktor zavoda je obljubil, da bo priredil v tem času v naši državi tudi nekaj predavanj o skrbi in zdravljenju pohablencev.

Odlično smo bili sprejeti v zavodu za slepe v Brnu. Zavod je zelo obsežen ter je v njem okoli 140 slepih. V zavodu izdelu- jejo tudi učila za slepe, kakor tudi šolske potrebščine. Ta zavod ima krasno godbo in sicer na lok in pihala. Dirigira bivši kapel- niš kraljeve garde v Beogradu. Lepo je ude- leženec nagovoril direktor zavoda g. Vej- melik. Gojenci so zapeli našo himno in več češkoslovaških narodnih pesmi. Za sprejem se je v vneženih besedah zahvalil inspektor Veljko Ramadanović. Nato smo si ogledali pomožno šolo in dečje zavetišče, ki je naj- modernejše, ampak takih zavetišč je na Mo- ravskem 80. Krons vsvaga je bil posest v la- boratoriju profesorja Rostoharja. Vsi udele- ženci so sledili njegovim izvajanjem s naj- večjim zanimanjem.

V Brnu smo se zadržali dva dni. Prire- jena nam je bila prijateljska večerja, na kateri smo se bratsko razgovorili. Vsem go- vornikom se je zahvalil g. Ramadanović, ki je poudaril, da jugoslovenska delegacija ni dopotovala na Češkoslovaško uradno, mar- več, da je to delegacijo napotil idealizem poštvovalnih članov združenja, ki se niso ustrašili ne daljave ne stroškov. Zadnji dan, preden smo odhiti proti Pragi, smo si v Brnu ogledali še moderno biralnico, da je tudi ta ustanova najmodernejša, ni posebej poudarjati. V tej lepi ustanovi je tudi pro- stor za poročene ostarele pare.

Ciganska sleparija

Marišbor, 3. julija

Ciganekni spretnosti in rafiniranosti je nasledio že mnogo ljudi, zlasti pa podežel- sko ljudstvo. Bojazen pred cigani je tudi upravičena, ker so na glasu, da vse kra- dejo in temeljito izkoriščajo lahkovernost ljudi z raznimi coprnjami. Edinstven pri- mer se je dogodil posestniku Antonu Lam- pretu v Brezlu pri Račah.

Preteklo soboto sta prišla k njemu dva cigana z lepim konjem in ga nagovarjala, da bi zamanjal zanj svojo kobilo. Po dalj-šem barantanju je na ponudbo pristal, ter jima izročil za konja svojo kobilo in še 300 dinarjev. Drugi dan sta prišla cigana ponovno k Lampretu trdeč, da imata v gozdu zakopanih 200.000 dinarjev, ki so ukradeni in si jih ne upata spraviti v pro- met, češ da so zakleti. Nagovarjala sta posestnika, naj ta denar »odkupi« za 10.000 Din. pozneje za 4000 Din. Posestnik se je po daljšem barantanju udel z zagotovilom, da ei bo dogovorjeno odkupnino 4000 Din izplačal, ker je tudi storil. Njegova žena je šla naslednje jutro v gozd, kjer sta jo cigana čakala. Na vprašanje, če je denar prinesla, ji je bil denar iz rok iztrgan na- kar sta se cigana začela mikati in sta izginila v gozd. Žena je uvidela, da je na- sledila in da bo prišla domov brez dogo- vorjenih 200.000 dinarjev. Mož je zdaj za- devo prijavil račkam orožnikom, ki na- vedujejo za prefriganimi cigani.

Pri hemoroidih (zlati žili), zapeki, vrtoglavoosti, povzročeni po za- gatenju, prinaša uporaba

FRANZ-JOSEFOVE

grenčice

prijetno olajšanje.

Oni, ki so se že srečali z doma- čim žiljem v eno skupnost.

Kraljestvo mode

Vse iz platna

Za poletje najbolj idealno tvorivo — platno, žanje letos takšne modne uspehe, kakor že dolgo ne. Platnene obleke so pač najbolj hladne, najbolj osvežujoče in zato ni nič čudnega, da je staro, preizkušeno platno zopet enkrat zmagovalo nad raznimi novimi poizkusi pralnih tkanin. Seveda pa se je medtem tudi platno samo prilagodilo današnjemu modnemu okusu in izpremenilo svojo prvotno podobo v razne modne variacije. Tako smo dobili vzorčasto platno, različne vrste grobo tkanega platna in celo svilnato platno za popoldanske in večerne obleke.

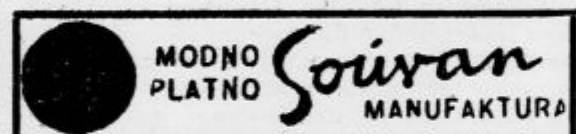
V porozno tkanem platnu najlažje pronašamo vročino sončnih žarkov, ki se jim izpostavljam na kopališču. Nič čudnega torej, če je večina novih oblek »za sončenje« iz tega prijetnega tvoriva. Najmanj občutljivo je seveda vzorčasto platno in je zato pač najbolj primerno za takšno obleko, ki v njej ležimo in sedimo na tleh in v pesku. Iz takšnega raznobarnega vzorčastega platna si zamiljamo tudi obleko za sončenje na naši skici. Obleka je spredaj zapeta z barvastimi gumbi, hrbet je izrezan, život pa je ob vratu pritrjen s položeno progjo, ki ji ovrtnik z reverji daje spredaj podoben konicastega vratnega izreza (1. skica zgornj).

Krilo iz grobo tkanega, naravnobarvnega platna se ob vsaki priliki izkaže kot posebno praktično. Nosimo ga po potrebi nad kopalko obleko, za izlete, za potovanja v poletni vročini ali za oprave v mestu, seveda vsakokrat v zvezi z odgovarjajočo bluzo. Posebno posrečena je kombinacija takšnega platnenega krila z bluzo in jopico iz vzorčastega platna. Reverje te ohlapne jopice in bluzin dečji ovrtnik napravimo iz platna v barvi vzorca ali pa iz platna, ki je rabilo za izdelavo krila (2. skica).

Tudi popoldne se lahko pokažete v lepi platneni obleki. V mislih imamo zlasti platno z raznobarnim, nežno niansiranim vzorcem raztresenih šopkov. Ta vzorec je imel mnogo uspeha na najnovejših svilenih imprimejih in učinkuje tudi na platnenem tvorivu prav elegantno. Štirikotni izrez takšne mladostne obleke, ki jo predločuje naša skica, obdaja na treh straneh enobarven ovrtnik, spredaj pa ga zaključuje šopek izrezanih cvetic v barvi vzorca obleke. Enak šopek nadomestuje zaponko na gladkem pasu. Sicer pa je vsa obleka gladko ukrojena, le podolgi rokavi so na rame-nih bogato nabrani (3. skica).

Bel poletni plašč je vedno eleganten in tudi praktičen, ker se poda k vsaki poletni obleki. Toda bel volnen plašč se kaj hitro umaže in ga je treba dati kemično čistiti. Toliko bolj praktični pa je plašč iz belega platna, ki ga enostavno doma operemo, kadar izgubi svojo snežno belino! Takšen plašč učinkuje še posebno elegantno in ko-rektno, če ga izdelamo v ravnem, strogo »klasičnem« kroju. Edina koncesija modni domišljiji so okrogli reverji s prešitim robom, ki se skladajo z okroglimi zaklopka-

mi na žepih in s prešitim robom dolgih, ravnih rokavov (srednja skica). Idealna noša za vitke in visoke postavbe je tričetrt dolga, zvončasta tunika. Tudi najnovejše tunike si zamiljajo moda iz finega platna v lepi modni barvi. Kaj pravite

k tuniki iz azurno modrega platna, ki jo nosite k črnemu ozkemu krilu in ki je zato tudi okrašena s črnim metuljčkom pod vratom in s črnimi gumbi? Vsekakor velike pozornosti vredna modna novost, ki ima še to prednost, da je poceni! (predzadnja skica).

Večerna obleka iz platna je nedvomno drzna zamisel, saj je platno že od nekdaj veljalo za bolj sportno tvorivo. Vsi pomisleki pa se umaknejo, če vidimo to, v svoji preprostosti rafinirano obleko, ki daje lepi postavi mnogo nepriljene mladostnosti. Spodaj močno razširjeno krilo te izključno poletne večerne obleke ima dva stranska dela, ki s premišljenimi šivi prehajata v konicast del na temnem životu. Hrbet je gol, preprosti izrez pa poudarja zdravo barvo od sonca porjavele polti obraza in ramen (zadnja skica).

Ruta za sončenje

V zvezi s »shorts« ali hlačnim krilom nismo pri sončenju slikovite rute za sončenje, ki odkriva ves hrbet in ramena. Tako obsejajo sončni žarki kar največje plošče najbolj enakomerno, kajti rute za sončenje ne poznajo naravnih, ki pušajo po tem nelepem svetle lise na ožgani koži. Narisali smo dva najnovejša vzorca takšnih rut. Obe rute zavežemo na tilnik s pentljo iz istega tvoriva. Prva je živobarvna

surove svilne in je ob vratu nabrana v pokončen volanček. Druga je iz temnomodrega platna, konicasti izrez je spredaj zadržan z živobarvno vezalko, ruta sama pa je vsa izvezena s pikami različne velikosti in v vseh mogočih barvah. Za vezanje rabi debela volna.

Zdravniška posvetovalnica

Hvaležen. 1. To so običajni pojavi, posledica opisanih sprememb. Vse dogajanje v organizmu se preusmeri, kar se izraža tudi v živčevju. Opasnosti ni. Skrbeti je treba za redno dnevno mehko stolic. Hrana bodi lahko prebavljiva brez ostrih primesi in naj vsebuje v tem času dovolj sadja. Dobro je izdatno gibanje na svežem zraku in mlačne kopeli ter hladno umivanje telesa zvečer pred nočnim počitkom. Poleg tega priporočamo Valerijano v obliki čaja ali v kapljicah večkrat dnevno; če bi bile motnje težje, kombinirano z bromom. 2. Redne tople kopeli Vam morejo le koristiti. Vodi dodajte še malo soli ali pa kisa. Po kopeli pa namažite prizadeta mesta najbolje z ribjim oljem. Dosledno!

Istra Omenjena zdravila ne preprečujejo samo napadov, čisto dovedejo do popolne ozdravitve. To ste mogli opaziti tudi iz dejstva, da so postali napadi čim dalje redkejši. Kvarnega vpliva od zdravil ni pričakovati, pač pa bi mogli pričakovati slabe posledice od čestih napadov. Torej morate biti v tem pogledu mirni. Govor se počasi razvija, kar je posledica preboljene bolezni. Razvija se mu pa, in to je dobro, čeprav počasneje. Z zdravili nadaljujte, morda s malo daljšimi presledki opazujte, kakšen bo uspeh. O priliki se oglasite.

Noga Krivda je brez dvoma v prevelikem naporu. Tople kopeli v ocedku hrastovega lubja ali obkladki z jodovo soljo bodo učinkovali dobro. Seveda le ob primernem počitku. Hudega ni, za bodečo pa si zapomnite, naj bodo izleti primerni starosti.

Črevesje. Z odvajalnimi čajem si menda niste črevesja pokvarili, preje obratno. »Gnoje« tudi ni gnoj, marveč mislite v tem sluz, ki je znak, da obstojajo kataralne spremembe v črevesju, kar je verjetno posledica dolgotrajne zapeke. Vzrok vsem opi sanim težavam je zlata žila, ki se Vam je pojavila zaradi zapeke. Zato je potrebno, da pazite na redno stolicu z odvajalnimi sredstvi. Ako je stolica v redu, jih ni treba jemati, dalje pazite na snago okoli danke, torej redno izpirajte danko s hladno vodo, nakar jo namažite z vazelinom. Hrana bodi čim enostavnejša brez ostrih začinb in dražilnih snovi. Če v svojem poklicu mnogo sedite, morate skrbeti tudi za izdatne spreho-

L. I. L. Po našem mnenju to ni astmatičen napad pri takem mladem otroku, marveč gre za trenutno nastopajočo krče glasilca. Jasnost more podati le opazovanje. Poskusite z apnenimi preparati, ki jih je mnogo na farmacevtskem trgu, poleg tega pa mnogo sadja. Če bi se ne izboljšalo, bo potem najbolje, da ga daste na opazovanje v bolnico ali pa na kliniko.

Goričan — Lj. Brez preiskave ni ničesar reči. Zato Vam na vsa vprašanja odgovarjamo, le to, da pojdite k zdravniku, če nimate denarnih sredstev, pa v bolnico.

Mater dolorosa. 1) Jalovost po splavu je možna, je pa posledica vnetljivih sprememb v notranjih spolovilih. 2) Organske narave verjetno ta defekt torej ni, če se ne da nič ugotoviti. Posvetujte se osebno z zdravnikom o tem, na tem mestu tega ne moremo storiti. 3) Ta ovira se bo brez dvoma dala odstraniti. Le nikar ne obupajte!

Gostilna v slonu

Neki gostilničar v Kaliforniji, ki dobro pozna okus svojih rojakov, je dobil dobro idejo, ki mu bo privlačjala goste. Zgraditi je dal ogromen kip slona, tako velik da je v njegovi notranjosti uredil lahko cel gostinski obrat. Prostori tega izvirnega restorana so moderno in smotno urejeni, na slonovem hrbtu je tudi poščad za goste. Sto dvajset stopenj mora prestopiti gost, da dospe do jedilne sobe na tej terasi. Stevalo posetnikov je baje od dne do dne večje, tako da postajajo že vsi prostori pretesni.

Aerodinamični vlaki

Iz Bologne je dospel v Rim prvi električni aerodinamični vlak, ki je imel tri vozove. Takšni vlaki, ki vozijo z brzino več nego 160 km na uro, bodo v večjem obsegu še letos kot »rapidni vlaki« postavljeni v promet.

Š A H

Danes se začne v Podjebrih veliki mednarodni šahovski turnir. Lista njegovih udeležencev se glasi: dr. Aljehin (Francija), Eliškases (Avstrija), P. Frydman (Poljska), Pirc (Jugoslavija), Richter (Nemčija), Ragozin (SSSR), Stahlberg (Švedska), L. Steiner (Madžarska), Thomas (Anglija); iz Češkoslovaške pa: Flohr, dr. Treybal, Menčíkova, Opočensky, Zinner, Foltys, dr. Fazekas. Nadaljnja dva udeleženca bo določil tromah med mojstri Reifštem, dr. Skaličko in Pelikanom. Ta izločilni meč je ravno v teku in bo končan šele tik pred turnirjem. Kot favorita v turnirju veljata bivši svetovni prvak dr. Aljehin in češkoslovaški prvak, vele mojster Flohr. Dr. Aljehin bo nastopil tokrat prvič po izgubi svetovnega prvenstva na večjem turnirju in bo gotovo dal vse moči iz sebe, da se v močni konkurenci uveljavi. Obenem bo zanj turnir v Podjebrih nekakšna generalna vaja za še močnejše zasedenega v Nottinghamu, ki začne še 14 dni pozneje. Flohrova udeležba v Podjebrih do zadnjega trenutka ni bila sigurna. Po nedavnem malem neuspehu v Moskvi je je zaželel eicer neumorni češkoslovaški prvak, ki igra res skoro neprestano na turnirjih, upravičeno počitka pred tako močno borbo v Nottinghamu. Komaj se ga je končno le posrečilo pridobiti za sodelovanje na domačem češkem turnirju. Po rezultatih zadnjega časa ima Flohr v Podjebrih menda še nekoliko boljše izgleda za zmago nego dr. Aljehin. Za ostale nagrade pridejo po večini v poštev drugi inozemski zastopniki na turnirju, morda razen Thomasa, ki je na pravkar končanem turnirju za prvenstvo Anglije slabo odrezal in očitno trenutno ni v formi. Najbolj zanima udeležba sovjetskega mojstra Ragozina, ki doslej še ni igral na nobeni večji prireditvi v inozemstvu. Ragozin je poleg Botvinnika danes najbrž najboljši sovjetski mojster. Na podlagi uspehov na obeh mednarodnih turnirjih v Moskvi, mu je treba tudi v Podjebrih dati odlične izgleda. Po papirni formi približno enake šanse v turnirju imamo Eliškases, P. Frydman, Stahlberg, L. Steiner in jaz. Homo novus na mednarodnih turnirjih je mladi nemški prvak Kurt Richter, ki ga pa Nemci zelo visoko cenijo. Med Čehi je treba, razen Flohra, staviti najvišje menda dr. Treybala in Opočenskoga, ki sta oba dobro znana po številnih uspehih na mojstrskih turnirjih. Pa tudi vsi ostali bodo težki nasprotniki.

Pevec in železniški čuvaj brez sreče

Iz grenke mladosti pisatelja Maksima Gorkega

Malokomu bo znano, da je imel Maksim Gorki nekoč lep glas, ki mu je obetal kajero opernega pevca.

V svoji mladosti se je bil Gorki tesen prijatelj Šaljapinov, ki je živel, kakor on, v borbah razmerah in si je na enak način skušal z vsemi mogočimi poldiki pomagati naprej. Nekega dne sta se zmenila, da napravita pevsko preizkušnjo, ker sta nameravala stopiti v neki zbor. Žirija je bila nad glasom Gorkega navdušena, Šaljavi je njegov glas osemila slabo. Toda z pevskim kariero Gorkega ni bilo nič.

Med drugim je bil nameščen tudi kot

Pol milijona za razveljavljeno zaroko

Navzile vsej previdnosti, ki jo je praktičar 22-letni mister Cadell, sin angleškega polkovnika, s tem, da svoji zaročenki tudi ob daljši odsotnosti ni pisal zaljubljene pisem, so ga sodniki sedaj obsodili na skoraj pol milijona dinarjev odškodnine. Razveljavil je namreč svojo zaroko z gđ. Kathleen Margaret Orr Thomasovo, hčer nekega stotnika. Sodnikom je na koncu priznal, da je storil to zavojo tega, ker se je pojavila neka druga ženska na njegovem obzorju. Svojo nezvestobo bo moral kaj drago plačati.

Kemalova hči — vojak

V znamenje, da je v današnji Turčiji ženskam odprti vsak poklic, je poslal Kemal Atatürk svojo pohérjenko Sabiho Hanumo v vojaško letalsko šolo v Ekişehirju. Prvi ženski letalski kadet v Turčiji postane po izpitih prvi ženski častnik turškega vojnega letalstva.

Gđ. Menčíkova, kakor znano, lahko vsakomur odvzame točko. Fokya, mladi prvak Moravske Ostrove, je dal že izredno lepo partijo. Zinner, prvak Brna, je odnesel na manjših mednarodnih turnirjih že visoke nagrade. Tudi bratislavski prvak dr. Fazekas je znan kot dober igralec. Da se morajo tako odlični mednarodni mojstri, kakor so Pelikan, prof. Reifš in dr. Skalička šele toriti za vstop v turnir, služi kot dokaz za visoko nivo turnirja. Vodka turnirja bo znani mojster podpolkovnik A. Pokorny. Igralni čas je določen od 8.30 do 12.30 popoldne in od 14.30 do 18.30 popoldne. Poleg mednarodnega mojstrskega se vrši istočasno v Podjebrih še nacionalni češkoslovaški mojstrski turnir s 14 udeleženci, nadalje glavni turnir, ki bo imel v več skupinah celo 50 udeležencev, in damski turnir. Vse te prireditve organizira češkoslovaška šahovska zveza, ki ima danes v Podjebrih tudi svoj občni zbor. Protektorat nad vsemi prireditvami je prevzel ministrski predsednik g. dr. Milan Hodža.

Za šahovsko olimpiado v Monakovem, ki bo od 16. avgusta do 3. septembra, se je tudi definitivno prijavila tudi Jugoslavija. Poleg nas in seveda Nemčije, sodelujejo še sledeče države: Avstrija, Brazilija, Bolgarija, Češkoslovaška, Daneka, Estonika, Finska, Francija, Island, Italija, Letiska, Litva, Madžarska, Norveška, Portugalska, Rumunija, Švedska in Španija. Najbrž se bosta javili še tudi Švica in Holandska. Naše moštvo še ni dokončno sestavljeno. Razen dr. Vidmarja, ki igra istočasno v Nottinghamu, bodo menda v njem predvsem vsi naši internacionalni mojstri: dr. Astaloš, König, Kostić, Pirc, dr. Trifunović in V. Vuković, nadalje najbrž Schreiber in Bröder; poleg teh še dve rezervi. Igra se namreč na 8 dekah, dovoljena pa sta vsakemu moštvu dva rezervna igralca.

Mednarodni turnir v Zandvoortu na Holandskem, ki se začne 17. t. m. in konča 2. avgusta ima predvidene sledeče udeležence: dr. Euwe, Becker, Bogoljubov, Fine, Grünfeld, Keres, Maroczy, Spielmann, dr. Tartakower, v. d. Bosch, Landau in še en holandski mojster.

Najboljši jugoslovanski problemski mojster g. Izidor Gross iz Karlovače slavi letos 70. letnico rojstva. Ob tej priliki je izdal prof. dr. Frelih v Karlovcu knjižico, ki vsebuje 150 najboljših jubilarovih problemov, nagrajenih na mnogih medn. probl. turnirjih. Knjižica stane samo 12 Din, pri večjih naročilih še s popustom. Naroča se pri avtorju Karlovač, Lisinskoga 8. Vaseja Pin

železniški čuvaj. Nekega večera je moral stražiti na postaji nakopičene vreče moke. Nastal je silen vihar, ki je dvignil nad vrečami razpeto plahto. Gorki je splezal na vreče, da bi plahto popravil, pa ga je sunek vetra tresel s takšno silo na tla, da je obležal nezavesten. Vso noč je ležal v nezavesti v ledenem mrazu. Tedaj si je nakopal obolenje v grlu, ki ga je za dolgo časa oropalo glasu. Ko je začel spet govoriti, se je bil njegov lepi tenor spremenil v hrupen bas. Ta se ni več spremenil. V neki svoji biografski povesti pripoveduje slavnj pisatelj, da mu je v njegovi žalostni mladosti samo petje pomagalo preko mnogih težav.

»Čemu nočete več služiti pri nas, saj vidite, da opravljam skoraj vsa hišna dela sama.«
»To je že res, ampak način, kako to delate, mi ni povšeči.«

(»Tidens Tegn«)

Janko Kat:

MOLOH

Socialno zgodovinski roman

36

Kmalu po pustu leta 1847. je rodila Marjetica sina. Zupnik je ustregel njeni želji in ga krstil po očetu za Juliusa. Kakor se je delala sicer trdno, je bilo vendar tudi v njej nekaj ljubezni podobnega do lepega tujca, ki je odšel brez slovesa. Dozdevalo se ji je, da ga vsak dan bolj ljubi, odkar ga ni bilo več v Preboldu.

Ko se je rodil otrok, je prenesla Marjetica vso ljubezen nanj in je dolge noči v polnu prisluškovala ali še diha. Materinstvo je največji misterij, ki ne pozna ne jeze ne maščevanja. Isto je danes kakor je bilo takrat, ko so se podili prvi človeški tropi za hrano brez boga, brez govornice in brez denarja...

XII.

Razen Marjetičinega sinka ni prineslo mrzlo leto 1847. nikakršnih posebnih dogodkov. Letina je bila tako slaba, da je kmetom še za sol primanjkovalo denarja. Da ni bilo tvorniških geltakov, bi bili ljudje sploh pozabili, kakšen je denar. A stiska se je jela tudi v tvornici pojavljati. Zato je bilo nočno delo ukinjeno in odpuščenih tri sto delavcev, ki so ostali doma ter složno z brati in sestrami stradali, čakaje boljših časov.

Pot med Dobravo in Peskrom se je to leto kar zrasla. Denar, ki si ga je bil Janez izposodil, da plača Šuštrunkovo menico, se mu je kmalu raz-

letel, vendar pa ga je spravilo do Božiča spet skupaj. Še nikoli ni šel Dobravec na kakšno pot tako težko, kakor takrat k Peskru, dasi je bilo tja komaj dober streljaj.

»Kaj naj rečem Markcu?« je mencaje pri vratih menil Janez.

»Kaj bi rekli?« je dvignila glavo iznad šivanja Marjetica, še bolj sveža, kakor je bila prej. »Da nisem kriva, da je tako prišlo. Sicer pa vem, da ne bo vprašal.«

»Če bi pa le?« je odvrnil bolj z zaupanjem kakor z vero oči in zavil za oglom.

»Ko bi le...« je zavzdihnilo dekle. Toda zmajalo je z glavo. »Saj ne more!«

Dobravec so pri Peskru prav hladno sprejeli. Kakor da je prišel k izpovedi, so se vsi, razen gospodarja Petra, porazgubili iz izbe. Roke so se tresle v zadregi Janezu, ko je odvezaval ruto z denarjem.

»Prestej, Peter!« je razgrnil Janez srebrnike po mizi. »Pa Bog ti povrni dobroto.«

»Eh, kaj bi tisto, saj smo sosedje,« je odvrnil Peter, preštevajoč denar, vesel, da ga spet vidi, ko je že obupal, da mu ga kdaj vrne sode. Dolgo je zlagal kovance na kupčke in jih prešteval, potem pa jih je odrinil na drugi vogal javorjeve mize in dejal:

»Prav! Ako boš še potreboval, le pridi.«

»Da bi bil prišel teden dni prej, ne bi bilo vsega tega,« je vzdihnil Janez.

»Česa?« se je navidezno zavzet nagnil k njemu Peter, ki je prav dobro vedel, kam meri sosed s svojimi besedami.

»No, vse sramote, ki je prišla čez našo hišo,« je pojasnil Janez in brskal smet z rožastega žametastega telovnika, na katerem je tekla svetla vrsta srebrnih gumbov. Svinjska procesija so jim rekli, brččas zato, ker so bili naperjeni kakor siskri pri praisi drug za drugim.

»Saj me prav za prav nič ne briga,« je poprijel za besedo Peter. »Kako pa je vendar bilo, ko vse mogoče govore jeziki.«

»Kako je bilo?« je ponovil za njim sosed. »Saj to je tisto. Na Sadnikovi ohceti smo se ga nabrali. In

on je izkoristil zase to slabost. A dekle neizkušeno, saj veš!

»A — a, se je začudil Peter, »da ni sama šla k njemu?«

»Kako sama? Ti gobci nemarni!« se je razsrdil Janez. »Saj sem bil jaz z njo, ko naju je povabil z Groblje nazaj grede k sebi na požirek.«

»Kaj si pa ti delal?« se je zavzel Peter. »Kaj nisi ničesar videl?«

»Upijanih me je pretkani žid,« je zaškrilpal z zobmi Janez. »Pa sem spal...«

»Bog pomagaj, ker nima gospoda nobene vesti, kadar gre za kmeta. Kakor da smo živina, njim v zabavo,« je klonil glavo Peter. Jezen je pristavil: »Pa bi ga v graščini tožil.«

Dobravec je zamahnil z roko:

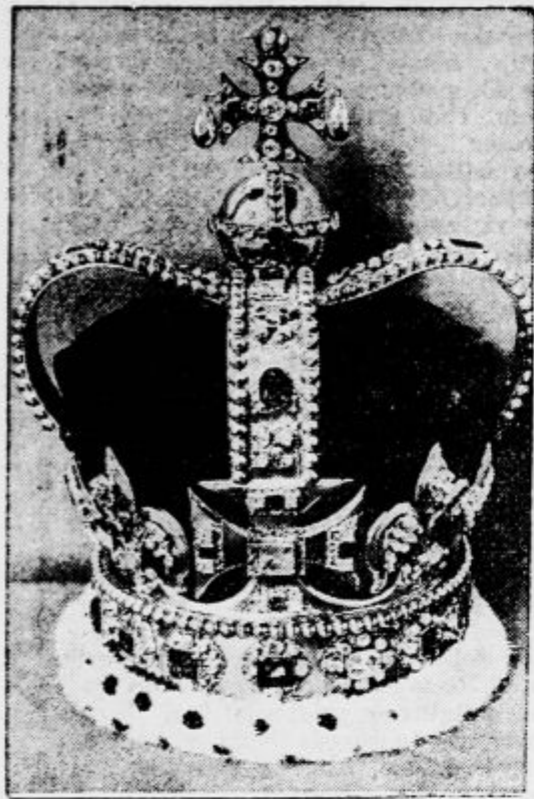
»Vrana vrani oči ne izkljuje. Kako pa dela mladi baron, kakor se čuje!«

»Nas imajo v precepu kakor gada. Toda tudi ta gad bo nekoč usekal,« je udaril ob mizo Peter, da so glasno zaženketali kovanci.

»Ne bo!« je odmajal Janez, ki sta mu bili vzeli pijačo in žalost ves pogum. »Že prej smo bili ponižni. Zdaj pa le glej, kako nosijo pohlevno klobuke v rokah pred gospodo. Saj sem ga tudi jaz nosil, je bolj zase pristavil.

ŠTEVILNA NAROČILA za napovedano knjižno izdajo romana »Moloh« so nam omogočila dvigniti naklado knjige. Zato javljamo štataljem »Jutra«, da smo znižali tudi ceno »Moloha« za 10.— Din. Kdor naroči Kačev roman naravnost pri »Zemljik, knjižni založbi v Ljubljani, Butarjeva 4-IL, dobi brošurano za 30.—, v celo platno vezanega pa za 40.— Din. Ne zamudite kradne prilike za nakup krasne domače knjige!

Krona Edvarda VIII.

Prilodnje leto v maju bodo kronali novega angleškega kralja. Na glavo mu bodo položili krono, ki so jo za to prilodnost popravili. Obred bo izvršil nadškof iz Canterburyja.

Televizijska gledališča

na angleških postajah — Novost za potnike

Na velikih londonskih postajah se bodo potniki, kakor vse kaže, še pred koncem leta v čakalnicah lahko zabavali s televizijskimi predvajenji.

Veliki železniški družbi, Southern in Great Western Railway Company, sta stopili z britsko brezlično družbo v pogajanja za osnove televizijskih gledališč na postajah. Spočetka bi bila ta gledališča zelo skromna, imela bi le pet vrst po osem sedežev. Prva vrsta bi bila od te-

Kačji kult - najstarejša vera

Vez med svetom živih in mrtvih — Znanilka nesmrtnosti — Uteleseno zlo v svetopisemskih zgodbah — Kača prinaša srečo in varstvo proti sovražnikom — Spremljevalka bogov in junakov

Nobene živali ne obdaja od pamtveka toliko mistike kakor kača. Ljudem se je videla od vselej skrivnostna in nevarna. Celo njeno podobo so smatrali za zločesto. Zdi se, da je bil kačji kult najstarejša vera sploh. Vpliv tega kulta je zaslediti še v mnogih obstoječih verah. Skoraj povsod velja za simbol vsega zla.

Kača je bila najodličnejša žival podzemlja, bila je nekakšna vez med svetom živih in svetom mrtvih. Zato jo vidimo upodobljeno na mnogih nagrobnikih staroveških sredozemskih ljudstev, posebno v Egiptu. Sklenjeno v krog, so jo uporabljali kot simbol večnosti na vratih grobnice. Da je postala kača takšen simbol, izvira bržkone od tega, ker so ljudje že zgodaj opazili, kako se levi, kako odlaga staro kožo in se pojavi potem z novo zunanjostjo na dan. To je podkrepilo misel o vstajenju po smrti in večnem življenju. Tako je kača ponekod kot znanilka nesmrtnosti uživala visoko spoštovanje.

Toda stari Egipčani, ki so jo najbolj spoštovali, so se istočasno tudi bali in jo sovražili, kajti v njej so videli tudi utelešenega Tifona, morilca Ozirisa. V nasprotju s Horom, božanstvom vzhajajočega sonca, je bil Tifon božanstvo tonečega sonca. Ostanek te vere, v kateri je kača veljala za boga zahajajočega sonca, se je ohranil v Egiptu še do današnjih dni, kajti tam ljudje pravijo, da ne more nobena kača umreti, preden sonce ne zaide, pa ji stori, kar ji hoče.

Kot predstavnicu zla smo jo spoznali iz svetopisemskih zgodb o Evinih skušnjavah v raju. Isti prizor nam kaže starobabilonski pečatni cilindri iz drugega tisočletja pred našim štetjem. Sveto pismo imenuje hudiča naravnost za »veliko kačo«. V germanski mitologiji naletimo na kačo Midgard, ki obdaja v velikem zvitku vso zemljo, in v Nilhelu, starogermanskem peklju, prebivajo prekleto duše v vodovju, ki je prepelno kač.

V starem Egiptu so se kače, kakor smo omenili, bali. Navzlic temu so tam verjeli, da prinaša srečo in varstvo zoper sovražnike, če jo pomirjaš z daritvami. Zato pa je nje podoba krasila krono faraonov, svečnice in svete omare. Stari Grki so jo popolnoma slekli njenega demonskega značaja in so videli v njej spremljevalko bogov in herojev. Tudi oni so jo upodabljali v svojih svetiliščih, posebno pa v zvezi s kipi bogov. Izpod štita slavnega Filipevega kipa Partenonske Atene dviga svojo ozko glavo kača. V akropolisnem muzeju vidimo skulpturo božanske trojice s kačjim telesom in kača je bila tudi sveta žival Asklepija, boga zdravilstva. Še danes velja kača za grb in znak zdravniške znanosti in umetnosti. Zdi se, da tu ni vplivala miselnja zveza s kačjim strupom, torej z umetnostjo mešanja strupov, temveč da je bil vzrok v tem, ker so ljudje kači pripisovali izredno dolgo življenje in jim je bila tako utelešenje zdravja in visoke starosti.

V ljudskem praznovanju ima kača še več. V starem Egiptu so se kače, kakor smo omenili, bali. Navzlic temu so tam verjeli, da prinaša srečo in varstvo zoper sovražnike, če jo pomirjaš z daritvami. Zato pa je nje podoba krasila krono faraonov, svečnice in svete omare. Stari Grki so jo popolnoma slekli njenega demonskega značaja in so videli v njej spremljevalko bogov in herojev. Tudi oni so jo upodabljali v svojih svetiliščih, posebno pa v zvezi s kipi bogov. Izpod štita slavnega Filipevega kipa Partenonske Atene dviga svojo ozko glavo kača. V akropolisnem muzeju vidimo skulpturo božanske trojice s kačjim telesom in kača je bila tudi sveta žival Asklepija, boga zdravilstva. Še danes velja kača za grb in znak zdravniške znanosti in umetnosti. Zdi se, da tu ni vplivala miselnja zveza s kačjim strupom, torej z umetnostjo mešanja strupov, temveč da je bil vzrok v tem, ker so ljudje kači pripisovali izredno dolgo življenje in jim je bila tako utelešenje zdravja in visoke starosti.

V ljudskem praznovanju ima kača še več.

Radenska
prirodna
mineralna voda

VSAKEMU
NI MOGOČE ITI V KOPALIŠČE
V EN DAN
MORE VSAK ZRTVOVATI DIN
100 — (20 DO 25 VELIKIH STE.
KLENIC) TER MESEČ DNI PL.
TI MESTO DRUGE VODE NASO
ZNAMENTNO

RADENSKO
Z RDECIMI SRCI.

Napoleonove ladje iščejo

Potapljaška odprava išče zaklade bitke pri Abukirju

V bližnjih dneh odide iz italijanske luke Speize ena največjih potapljaških ekspedicij na pot. Gre za to, da bi dvignili Napoleonovo brodovje, ki se je potopilo 1. avgusta 1798. pri Abukirju med pomorsko bitko z angleškim brodovjem pod vodstvom admirala Nelsona.

Dela, ki se pričnejo še ta mesec, bodo trajala po računih leto dni. Finansiranje tega podjetja je prevzela neka francoska družba, ki je dobila tudi dovoljenje zanj. Tehnično bo vodil dela italijanski inženjer Seminatti, med potapljači pa bodo Italijani in Egipčani. Zadnji posebno dobro poznajo toke in vodne razmere ob ustju Nila.

Potopljeno francosko brodovje leži v globini 25 do 30 m pod peskom in blatom. Globina torej ni velika, delo bo težko le zaradi peska in blata, po drugi strani pa bodo imeli delavci to prednost, da so vse

potopljene ladje precej blizu druga pri drugi.

Brodovje leži kakšnih 70 morskih milj od Aleksandrije v nilskem ustju in njegovo lego so že natančno ugotovili. Tu je Nelson potopil Napoleonove ladje, ki so Korzu rabile za prevoz njegove vojske v Egipt. Nelson ni mogel preprečiti Francozom, da bi dospeli na egiptsko tla, pač pa se je nad njihovim brodovjem maščeval potem, ko se je vračalo domov. Kakor menijo izvedenci, so bile ladje precej natovorne z zakladi, ki so se jih Francozi polastili v deželi faraonov. Gre za zlato, srebro in umetniške zaklade. Ni izključeno, da bodo arheologi po najdbah v teh ladjah zvedeli marsikaj novega iz življenja starih Egipčanov. Razen tega se zgodovinarji živo zanimajo za Napoleonova pisma in poročila o egiptskem pohodu, ki jih je gotovo s svojim brodovjem poslal v domovino.

Stroški za to ekspedicijo in delo so izredno visoki, upajo pa, da se bodo z velikim dobičkom poravnali s plenom dragocenih kovin in umetnin, ki ga bodo spravili na svetlo. Ladje so pod peskom in blatom, ki jih varuje, kolikor je bilo mogoče ugotoviti doslej, izvrstno ohranjene, čeprav so seveda iz lesa.

Ogoljufana državna mošnja

Obdavčeni mrtveci v Zedinjenih državah

V Ameriki zbujajo veliko pozornost seznam vseh oseb, ki jim je davčna oblast napovedala boj, ker nočejo plačati davkov ali pa jih plačujejo na goljufiv način. S posebno energijo nastopa oblast proti oboroževalnim industrijem, v prvi vrsti proti Družini Dupontov. Še ta družina so obsojile na plačilo 130.000 dolarjev.

Casniškemu kralju Hearstu očitajo, da je državo ogoljufal pri davkih za pol milijona dolarjev, njegovi dolgoletni življenjski družici, filmski igralci Marion Davis, o kateri je javnost sedaj zvedela, da se imenuje prav za prav Doursova, pa očitajo utajo 50.000

Stroški za to ekspedicijo in delo so izredno visoki, upajo pa, da se bodo z velikim dobičkom poravnali s plenom dragocenih kovin in umetnin, ki ga bodo spravili na svetlo. Ladje so pod peskom in blatom, ki jih varuje, kolikor je bilo mogoče ugotoviti doslej, izvrstno ohranjene, čeprav so seveda iz lesa.

Stroški za to ekspedicijo in delo so izredno visoki, upajo pa, da se bodo z velikim dobičkom poravnali s plenom dragocenih kovin in umetnin, ki ga bodo spravili na svetlo. Ladje so pod peskom in blatom, ki jih varuje, kolikor je bilo mogoče ugotoviti doslej, izvrstno ohranjene, čeprav so seveda iz lesa.

Stroški za to ekspedicijo in delo so izredno visoki, upajo pa, da se bodo z velikim dobičkom poravnali s plenom dragocenih kovin in umetnin, ki ga bodo spravili na svetlo. Ladje so pod peskom in blatom, ki jih varuje, kolikor je bilo mogoče ugotoviti doslej, izvrstno ohranjene, čeprav so seveda iz lesa.

Stroški za to ekspedicijo in delo so izredno visoki, upajo pa, da se bodo z velikim dobičkom poravnali s plenom dragocenih kovin in umetnin, ki ga bodo spravili na svetlo. Ladje so pod peskom in blatom, ki jih varuje, kolikor je bilo mogoče ugotoviti doslej, izvrstno ohranjene, čeprav so seveda iz lesa.

Stroški za to ekspedicijo in delo so izredno visoki, upajo pa, da se bodo z velikim dobičkom poravnali s plenom dragocenih kovin in umetnin, ki ga bodo spravili na svetlo. Ladje so pod peskom in blatom, ki jih varuje, kolikor je bilo mogoče ugotoviti doslej, izvrstno ohranjene, čeprav so seveda iz lesa.

liko ulogo. Prstan v podobi kače daje svojem nosilecu baje dolgo življenje in zdravje. Prstan v podobi dveh kač, ki obračata glavi druga proti drugi, obnavlja baje mir med sprtima prijateljskima. Vojska varuje okrog zapestja ovit kačji lev pred smrtjo in ranami, in če položiš na rane in bule kos kačje kože, bo to povzročilo baje naglo ozdravitev. Kačje glave so smatrali že v starem Rimu za talisman, ki prinaša posebno srečo. Podobe kač na hišah so njih stanovalce varovale kuge in drugih nalezljivih bolezni.

Tako vidimo, da ima kača v veri in življenju ljudstev skrivnostno dvojno ulogo. Ljudem je zločest demon, obenem pa tudi dobrohotno, zaščitno bitje, simbol drugega življenja, ki se je očistilo vseh grobopozemskega življenja.

Elektrika in hrana

Elektrostatična teorija raziskovalca Kellera

Ze dolgo si prizadevajo, da bi uganili tiste sile, ki upravljajo presnovo v tkivu in so pri tem odkrili, da delujejo tu v prvi vrsti fizikalne sile. Tako so spoznali kot važne činitelje sile osmoze, difuzije in onkotskega tlaka. Mnoge skrivnosti, ki so še ostale, pa razjasnjuje elektrostatična teorija nemškega raziskovalca Rudolfa Kellera.

Keller trdi, da obstoji med krvnimi kapilarkami in tkivnimi stanicami elektrostatična potencialna diferenca, torej električno polje, ki la diferenca vpliva na gibanje snovi, ki so razredčene v krvi in tkivnih sokih. To pojasnjuje po drugi strani, zakaj razne snovi delijo v tkivne in sokovne soli. Ku-

hinjsko sol dobimo n. pr. v prvi vrsti v krvi, fosfate in kalijeve soli pa posebno v tkivu. Po Kellerjevem mnenju je trdno ugotovljeno dejstvo, da človek ne nagiba k temu, da bi jemal tkivne in sokovne soli v primerni količini vase, temveč daje prednost sokovnim solem (pred vsem torej kuhinjski soli) v hrani. To vodi lahko posebno pri obolenjih, pri katerih se električne sile splošno znižajo do težkih motenj, kar utegne preplaviti tkivo s kuhinjsko soljo. Keller priporoča zato posebno v takšnih primerih dieto, ki vsebuje mnogo sadja in zelenjave s čimer se približuje pristnemu sirovu hrani.

Evropa izumira

Porazna populacijska bilanca angleškega publicista

Angleški publicist dr. Enid Charles razpravlja v nekem listu o evropskem populacijskem problemu in prihaja do naslednjega zaključka:

Zdi se, da so — razen Rusije — vse dežele Evrope, Severne Amerike in britskih dominionov dosegle stanje ali pa se mu naglo bližajo, ko bodo nesposobne, da bi število svojega prebivalstva ohranile vsaj

stacionarno. Mogoče je iti celo dalje. Lahko rečem, da doslej ne poznamo razloga, da bi se nazadovanje ustavilo baš na tej točki, ki jo je danes doseglo. Tem važneje je posvetiti temu problemu svojo pozornost, preden dosežemo znatno neugodnejšo bilanco. V tem primeru bi namreč nazadovanje rodovitnosti slo že tako daleč, da bi bilo nad vse težko potisniti razvoj naprej.

Žganje v dobrodelne svrhe

Nagrobnik v podobi steklenice za konjak

V Angoulemu na Francoskem se je vršila te dni javna dražba žganja, pri čemer je bil čisti dobiček namenjen dobrodelnim svrham. Žganja, ki imajo že dokajšnjo starost, izvirajo iz kleti pokojnega konjakeškega magnata Jeana Fougerata in so jih prodali po najvišjih ljubiteljskih cenah.

Ko je Fougerat pred dvema letoma umrl, je določil v svoji oporoki, naj se vsa njegova zaloga žganih pijač in likerjev, ki je vredna celo imetje, proda v dobrodelne namene. Za izvršitelja oporoke je določil an-

goulemsko občino. Fougerat je bil v mnogih ozirih pravi čudak. O tem govori tudi njegov nagrobnik. Določil je, naj ga izdelajo v obliki destilne posode za konjak. Ta spomenik, je dejal sam pred svojo smrtjo, naj bi bodoe rodove opozarjal, da ni bil samo neki Jean Fougerat velik mož, temveč da je tudi konjak sijajna pijača.

Levič se hrani z mlekom

Filmska igralka Leila Hymsova nudi svoji živi igrači steklenico z mlekom

„Hubertus“ milo,

RES DOMAČE, SLOVENSKO MILO!

A NEKDOTA

Največji prekomornik na svetu, angleška »Queen Mary« je prišla po čudnem naključju do svojega imena. Prezident družbe, ki je zgradila ladjo, se je javil pri pokojnem angleškem kralju Juriju V. v avdienci, da si izprosi kraljev pristanek za imenovanje novega morskega kolosa, ki so ga hoteli imenovati »Kraljica Viktorija«. Kralj Jurij V. je dovolil avdienco. Ravnatelj je pričel z besedami »Veličanstvo, naša družba bi rada imenovala novo ladjo z imenom najmodrejše, najljubše in največje angleške kraljice«. — »Dobro«, je odvrnil Jurij V. »sporočil bom Vaše želje kraljici Mary in upam, da bo vstregla Vaši želji«. Avdienca je bila s tem končana in iz »Kraljice Viktorije« je poslala »Queen Mary«.

VSAK DAN ENA

»Ali je to, kar se tukaj vidi, Mars, g. profesor?«
»Ne. To je Venera.«
»Res čudno, kako morete to razložiti na tako veliko daljavo!«
(»Tidens Tegn«)

Topovi na obali rajske Kalifornije

Tudi Kalifornija, dežela rajske lepote in miru, se pripravlja na vse mogoče eventualnosti. Njeno nabrežje, ki je doslej rabilo samo zabavi kopalec in kopalk, strjujejo s 35 cm topovi.

ZANE GREY:

BETTY ZANE

Zgodovinski roman iz ameriške revolucije

»Čudovito! Čudovito!« je z iskrenimi se očmi vzkliknil Izak. »Ni čudo, da vas Indijanci imenujejo »Letečega glavarija«.

»Da ni podpolkovnik skočil v gručo borovcev, ki raste kakih deset metrov pod vrhom, ga zdaj ne bi bilo več med živimi,« je rekel polkovnik Zane. »A to nikakor ne zmanjšuje veličine njegovega pogumnega dejanja. Saj ni utegnil izbrati najpripravljenjšega mesta za skok. Pograbil je pač edino upanje, ki se mu je še ponujalo — in uspel. Ta skok bo živel v spominu ljudi, dokler bo stala pečina kot spomenik McCullochove dirke za življenje.«

Alfred je z globokim zanimanjem poslušal polkovnikovo povest. Ko je bila končana, je molče obsedel na svojem stolu. Čeprav so mu žile hitreje utripale in se mu je duša širila v občudovanju in spoštovanju do junaka te prigode. In vso ostalo uro, ki jo je še posvetil obisku pri novih prijateljih, se je le malo udeleževal razgovora in se zadovoljeval s tem, da je opazoval izpremenljivo igro Betkinega obraza ter poslušal šale polkovnika Zane. Ko je vstal, da bi odšel domov, se je poslovil od gostitelja in izrekel željo, naj bi Izak, ki je bil med tem zaspal, kmalu okreval. Nato se je obrnil k vratom in v svoje začudenje opazil, da mu je bila Betty zastopila pot.

»Mr. Clarke.« Pomolila mu je ročico, ki je komaj opazno trepetala. »Rada bi izjavila — da — rada bi vam povedala, da so se moja čustva izpremenila. Žal mi je, da sem bila pri Lidiji tako prenapljena

in nevljudna. Mojemu bratu ste rešili življenje! Do smrti vam bom hvaležna.«

Alfredu je bilo neznansko težko klubovati temu rahlemu glasu in temnim očem, ki so se tako boječe, a vendar hrabro dvigale k njemu. Toda ranila ga je bila preglednost. Stopil je, kakor da ne bi videl prijazne roke, ki mu jo je molila naproti, in njegov glas je bil mrzel, ko je odvrnil:

»Zelo me veseli, da sem mogel pomagati, a zdaj se mi, da precejnujete, kar sem storil. Vaš brat gotovo ne bi utonil. Nič mi niste dolžni. Lahko noč.«

Betty je trenutek ali kaj negibno stala in strmela v vrata, skozi katera je bil izginil, preden je zapadla, da je nena ponudba prijateljstva vladujoča, a hladno odbita. Da, zavrnil jo je bil. Ponosni Elizabeth Zanova se je bilo zgodilo nekaj nemogočega. Ko jo je prva zadrega nekoliko minila, ji je šlo na prejšnji smeh, čeprav ta smeh ni bil popolnoma neprijeten; potem sta ji pa zagoreli na licu dve živordeči lisi, in hitro se ji je ozrla, ali ni tudi kdo izmed ostalih videl pripetljaja. Nihče ni bil pazil nanjo, in potolažena se je oddahnila. Oči so se ji zaiskrile, ko se je spomnila Clarkovega zaničljivega obraza, ki ga v svoji neumnosti ni bila takoli pravilno razbrala.

»Semkaj, Tige!« je zaklical polkovnik Zane. »Kaj je psu?«

Pes je bil poskočil, stekel k vratom in povohal v rezo nad pragom. Divje in grozeče je rojil in na prejšnji tiho zarenčal, nato pa dvakrat zaporedoma kratko zalajal. Družba v izbi je začela zunaj mehke, pridrušene korake v mokasinih. Naslednji hip so vrata odletela, in visoka postava je stopila v svetlobo.

»Wetzel!« je vzkliknil polkovnik Zane. Tihota je padla na družbico, in vse oči so se uprle v prišleca.

Ta je bil res vreden natančnega pogleda. Stopil je v sobo, prislonil dolgo puško h kamnu in podrl rokove k ognju. Od glave do nog je bil oblečen v re-

sasto in z biseri okrašeno irhovino, in njegova obleka je kazala sledove dolge, težavne poti. Bila je raztrgana, premočena in pokrita z blatom. Lewis Wetzel je bil moč krasne rasti, šest čevljev visok in raven kakor puščica. Njegova široka pleča in mišičasti, daji ne okorni udje so pričali o čudoviti moči in okretosti. Dolgi lasje, črni kakor vrane perje, so mu padali globoko na ramena. Nato se je obrnil, in luč je osvetlila čuden obraz, obraz, tako tih in hladen in strog, kakor da bi bil izklesan iz marmora. Njegove najbolj vidne posebnosti so bile nenavadna blehost in smolnatočrne oči, ostre kakor konica bodala.

»Če imate slabe novice, kar na dan z njimi,« je nestrno vzkliknil polkovnik Zane.

»Ni se za kaj vznemirjati,« je Wetzel odvrnil. Tihota se je nasmehnil, ko je videl Betkin prepadeni obraz. »Nikar se tako ne plašite, Betty. Rdečkastočrni so mnogo milje daleč oddaljeni in se pomikajo proti Kanadski naselbini.«

TRETJE POGLAVJE.

Mnogo mornih tednov je minilo po dogodkih zadnjega poglavja. Naselniki so posejali svoje žito, popravili pšenico in delali na poljih vso pomlad in vse poletje, ne da bi kdaj začuli bojni krik Indijancev, ki so se ga tolikrat bali. Polkovnik Zane, ki je bil služil v armadi lorda Dummoreja in dosegel polkovniško čast, je poletje obiskal Fort Pitt, nadejaje se, da bo mogel povečati svojo posadko. Njegovo prizadevanje je bilo zaman. Po neki se je vrnil v Fort Henry in privedel s seboj nekaj pionirjev, ki so se z rodbinami vred preselili v trdnjavo. Med temi pionirji je bil tudi pridigar, ki je ob delavnih delal na polju, ob nedeljah pa v zborovalnici označeval zbranin naselnikom evangelijski.

Alfred Clarke se je bil dokončno nastanil v trd-

njavi, kjer so ga prideli redni posadki. Njegove dolžnosti — takisto kakor dolžnosti ostalih devetih vojakov, zakaj toliko je bilo posadke — so bile lahke. Vsak dan po dve uri je moral stati na straži, tako da je imel več ko dovolj časa za seznanjanje z naselniki in njihovimi rodbinami.

Alfred in Izak sta bila iskrena prijatelja. Mnogo ur sta prebivala na bregu reke ob ribolovu in skupaj hodila po gozdih najbližje okolice, ker polkovnik Zane svojemu bratu ni hotel dovoliti, da bi se preveč oddaljeval od trdnjave. Alfred je postal v hiši polkovnika Zane reden gost. Betko je videval sleherni dan, ne da bi se bil razdal med njima zaresel. Kadar ju je naključje zvelo, sta bila drug proti drugemu zelo vladna, a Betty je navadno s kakršnim koli izgovorom zapustila sobo, da se je le mladi mož pokazal. Alfred je obžaloval svojo prenaplajeno jezo in bil rad ustanovil do Betke prijaznejše razmerje. Toda nikoli mu ni dala prilike za to. Ogibala se je na vse načine, čeprav je Alfred kaj naglo podlegel miku tega lepega dekliškega obraza, in čeprav je bilo postalo njegovo koprnenje, da bi bil bližje nje, nepremagljivo — njegov ponos se ni hotel ukloniti. Nekatero soboto zvečer ga je videlo zahajajoče solnce sedečega na polkovnikovem pragu in kadečega pipo ali igrajočega se z otroki. Bil je eden tistih redkih izvrstnih družabnikov, ki znaajo prijetno poslušati. Dasi se je smejal zgodbam polkovnika Zane in dasi se ni nikoli naveličal poročil o Izakovih doživljajih med Indijanci, je vendar zelo verjetno, da se ne bi bil nikoli tako pogosto okoriščal s polkovnikovim gostoljubjem, ako mu to ne bi bilo dajalo prilike, da je videval Betko; in če jo je smel le za hip ujeti v pogled, je zadovoljen odšel. Ob nedeljah je hodil v cerkvico k službi božji in poslušal Betkin ljubki glas, ko je pela na koru.

Radijska patrulja — Roman v slikah.

20.

Copyright »Panthéon« & »Jutro«.

□□□□□□□□

V teku zasliševanja je opisal čuvaj potek nočne prigode in podal opis vlomilcev.

Naposled se je spomnil prstnega odtiska, ki ga je pustil Ozvald na čaši.

□□□□□□□□

»Prvo sled imamo. Pat, odnesiva čašo, takoj v glavni stan, kjer jo je treba preiskati.«

Strokovnjak za preiskovanje prstnih odtiskov je dal kemikni prašek na čašo in pazljivo fotografiral njeno površino.

»Samo polovica odtiska. Treba ga bo temeljito pregledati. Poslali ga bomo v Washington.«

Sam in Pat sta šla na posvet k ravnatelju. »Ti tiči so odnesli s seboj za več kakor milijon v gotovini in vrednostnih papirjih. Predsednik banke je obljubil obilno nagrado za njihovo izsleditev in aretacijo.«

□□□□□□□□

Prva sled za neznanimi držnimi vlomilci je odkrita. Sicer je samo polovica prstnega odtiska, vendar sta se je Sam in Pat oklenila.

Vlomilci so odnesli nad milijon dolarjev.

□□□□□□□□

Sam in Pat sta začela v civilu preiskovati zagonečni vlom v Zavarovalno banko.

»Zlasti morava pokazati nočnemu čuvaju zbirko slik vlomilcev. Morda bo našel med njimi kako znano lice.«

»To bo najbolše.«

Čuvaj je zamen pregledoval slike vlomilcev.

»Nikogar ne spoznaš med njimi?«

»Pravim, pravim, da bi obiskala lastnika hiše s predorom.«

Sam je poslušal Patov nasvet. Šla sta v realitetno pisarno.

»Marica, vi ste tu?«

»Kot vidite.«

»Oje! Samo dotaknil sem se je, pa se je zlomila.«

»Saj sem ti že rekel, da si zgrešil poklic. Za rokoborca bi šel.«

»Oh, če bi vam padla v roke.«

Kaj povzroča spanje?

Izpraznjeni možgani — Utrujenost pozornosti.

Znanost danes ve, da ima spanje v možganih svoj poseben center, nu, vseh njegovih skrivnosti še davno niso razkrili.

Nekdo se menili, da nastaja spanje po nekih posebnih snoveh, ki se nabirajo v mišicah in povzročajo utrujenost. Če mišice dalj časa delajo, če opravljamo naporno telesno delo, občutimo po nekem času res potrebo po počitku. Ta občutek povzroča prejšnje omenjene snovi. Te pa nastajajo tudi po duševnem delu, saj smo po intenzivnem delu takšne vrste tudi trudni in nesposobni za nadaljnje delo. Spanje izloča te snovi iz telesa, kar opazimo že po neprijetnem zadahu premočenih spalnic.

To je bila starejša domneva. Po novejši domnevi pa nastane spanje zavoljo tega, ker se možgani izpraznijo krvi. Mossio je dokazal z živalskim poskusom pravilnost te domneve. A tudi na ljudeh se da doka-

zati. Če pritiskamo nekaj časa na vratno žilo odvodnico, nastane umetna možganska anemija, ki je zvezana z velikim nagnjenjem do spanja, to traja pa toliko časa, kolikor časa traja pritisk. Po neki drugi novejši domnevi, je utrujenost pozornosti vzrok za spanje. Če smo v dolgočasni družbi, če poslušamo trajno enakomeren šum ali ropot, se nas poloti neka utrujenost, začnemo zehati in lahko tudi popolnoma zaspimo.

Ta utrujenost pozornosti je gotovo glavni vzrok spanja, ki ga lahko imenujemo tudi počitek zavesti. Čim manj je v nekem človeku razvita zavest, tem lažje se utruji in tem več spi. Od tod pogosta zaspanost otrok in neciviliziranih ljudi. Gotovo pa je, da ima spanje več vzrokov, nepravilno bi bilo podkati mu en sam vzrok.

da je poslanec Ono Seigoro, ki je l. 1869. v zbornici predlagal odpravo harakirija, pri glasovanju propadel z 200 prolinih glasov. Samo 3 poslanci so bili za njegov predlog. Kmalu potem pa je vladar vendarle prepovedal prisilni harakiri. Prostovoljni način usmrtnice se je ohranil do današnjega dne. Spomini na viteško preteklost živijo še vedno v moderni Japonski. To se je pokazalo na posebno senzacionalen način ob smrti cesarja Mutsu-Hitoja. Kakor je bilo v stari Japonski skoraj običaj, da so se najbližji vazali kakšnega vojskovedje, če je ta padel v bitki, usmrtili s harakirijem, tako je tudi general Nogai, osvoboditelj trdnjave Portu Arturja, po sporočilu o smrti svojega cesarja izvršil samomor skupaj s svojo ženo. Če je veljal že živi Nogi za narodnega junaka, tedaj ni čudno, da je ljudstvo po njegovi prostovoljni smrti romalo in da se danes roma na njegov grob in ga časti kot poibozanstvo.

Japonec vidi v harakiriju dokaz največje volje, junaško in častno dejanje. To dejanje mu je tem večje, ker je harakiri izredno bolesten način smrti. V tej luči ga človek gleda na Japonskem pač še dolgo časa.

Radio

Točne sporede vseh domačih in inozemskih oddajnih postaj na kratkih, normalnih in dolgih valovih najdete v ilustrirani tedenski reviji za radio gledališče, film »Naš val«. Mesečna naročnina Din 12. Zahtevajte brezplačno in brezplačno na ogled en izvod. Uprava: Ljubljana, Knafševa ulica 5.

Nedelja, 5. julija

Ljubljana 8: Zbirka venčkov vsake vrste (plošče). — 8:45: Čas poročila, spored. — 9: Prenos iz cerkve v St. Vidu nad Ljubljano — 10:15: Koncert radijskega orkestra. — 11:30: Otvoritev obrtne razstave v St. Vidu — 12:10: Narodni pozivajo na olimpiado (prenos iz Berlina). — 12:30: Prenos promenadnega koncerta iz St. Vida. — 13:45: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 17: Kmetijsko predavanje: Imenjarstvo v Sloveniji (g. Dolinar). — 17:20: Koncert radijskega orkestra. — 18:30: Otroška ura: Nastop otrok (vodi gdč. Vencajzova). — 19:

Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura. — 19:50: Herold: Zampredigra (plošče). — 20: Za kruhom in za srečo! Zvočna igra iz življenja Slovenke na tujem. — 21: Koncert na dveh klavirjih. — 22: Vreme, čas, poročila, spored. — 22:20: Plesna glasba iz Park-hotela na Bledu.

Beograd 17: Koncert narodne glasbe. — 18: Plošče. — 20: Pester glasbeni večer. — 22:20: Lahka in plesna muzika. — Zagreb 15:45: Harmonika in tamburice. — 20:45: Orkestralni in pevski koncert. — 22:15: Lahka glasba. — Praga 19:05: Koncert vojaške godbe. — 20:10: Operni večer. — 22:30: Lahka glasba na ploščah. — Varšava 20:20: Zvočna igra. — 22:20: Koncert orkestra. — 23: Plesna muzika. — Dunaj 11:45: Simfonični koncert. — 15:40: Komorna glasba. — 17:55: Koncert orkestra in solistov. — 19:10: Nadaljevanje koncerta. — 20:05: Veseloigra »Slepi polnik«. — 22:20: Arie in pesmi. — 23:15: Plesna muzika. — Berlin 20: Večer na morskem obali. — 21: Koncert vojaške godbe. — 22:30: Prenos iz Münchena. — 24: Plesni orkester. — München 19: Koncert orkestra in solistov. — 20: Revija glasbenih instrumentov. — 22:30: Plesna muzika. — Stuttgart 19: Zbrane melodije velikih mojstrov. — 20: Zabaven večer. — Plošče. — 24: Nočni koncert iz Frankfurta. — 21:30: Koncert godalnega kvarteta. — 22:30:

Ponedeljek, 6. julija

Ljubljana 12: Plesni narodov (plošče). — 12:45: Poročila, vreme. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Koncert radio orkestra. — 14: Vreme, borza. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura. — 19:50: Nekaj narodnih na ploščah. — 20:10: Skofješko gospodarstvo (dr. Pavel Blaznik). — 20:30: Fantie na vasi, vnes harmonikar Kokalj. — 21:30: Koncert radio orkestra. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:20: Koncert radio orkestra.

Beograd 17:20: Pevski koncert. — 18:10: Narodna glasba. — 19:50: Koncert orkestra Narodnega gledališča. — 22:20: Lahka in plesna muzika. — Zagreb 20: Puceljjeva opera »La Bohème« na ploščah. — 22:20: Lahka glasba na ploščah. — Praga 19:05: Reportaža s Husove proslave. — 20: Zavrčelovi zvočni igri »Jan Hus« in »V Tabornu«. — 22:15: Lahka glasba na ploščah. — Varšava 20: Beethovenov večer. — 21: Koncert operne glasbe. — 22:15: Plesni orkester. — Dunaj 11:25: Kmečka glasba na ploščah. — 16:05: Znameniti pevci na ploščah. — 16:35: Moserjeva tokala in fuga za orgle v C-duru. — 17:40: Koncert na dveh

klavirjih. — 20: Reportaža iz alpskih letovišč. — 21: Orkestralni in pevski koncert. — 22:25: Nadaljevanje koncerta. — 23:30: Dunajski šramli. — Berlin 19:15: Klavirski koncert. — 20:10: Izbran program za »plavi ponedeljek«. — 22:30: Nočni koncert orkestra in solistov. — München 19: Drotne pe emice. — 20:10: Odlomki iz oper in zvočnih filmov. — 23: Odlomki iz Lortzingove opere »Orožar«. — Stuttgart 18: Pester glasbeni program. — 20:10: Stare melodije. — 21: Operna glasba. — 22:30: Zborovski petje. — 23: Koncert orkestra. — 24: Nočni koncert. — Rim 20:40: Pevski koncert. — 21:50: Pester program. — 22:30: Lahka in plesna muzika.

Torek, 7. julija

Ljubljana 12: Predigre na ploščah. — 12:45: Poročila, vreme. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Odmeki z ruskih poljan (plošče). — 14: Vreme, borza. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura. — 19:50: Zbor mandolin na ploščah. — 20:10: Pravno predavanje: O kmetijski zaščiti. I. del (g. sodnik Valentin Bidovec). — 20:30: Istrski narodni napravi (petje in glasba) — sodeluje g. prof. Saša Santel). — 21:15: Koncert radio orkestra. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:20: Koncert plesne glasbe (igra radio jazz).

Beograd 17:50: Skladbe za violino in brač. — 19:50: Pevski koncert. — 20:20: Zvočna igra. — 21: Biničkova opera »Na uranku«. — 22:20: Narodne pesmi. — Zagreb 20: Skladbe za čelo. — 20:30: Orkestralni in pevski koncert. — 21:30: Orkester. — 22:15: Lahka in plesna muzika. — Praga 19:19: Spevoigra. — 20: Koncert orkestra Češke filharmonije. — 21:15: Beethovenove komorne skladbe. — 22:15: Plošče. — Varšava 19: Koncert orkestra in solistov. — 20: Operni večer. — 22:45: Lahka glasba na ploščah. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 15:20: Otroški koncert. — 16:05: Iz zvočnih filmov. — 17:20: Klavirski koncert. — 17:40: Skladbe za čelo. — 19:30: Godala in tolkala. — 22:10: Koncert komorne glasbe. — 23:25: Nočni koncert orkestra. — Berlin 20:10: Orkestralni koncert. — 21: Glasba iz dobe rokoka. — 22:30: Nočni koncert iz Hamburga. — München 19: Lahka godba orkestra. — 20:10: Otvoritev oddajne postaje v Beyreuthu. — 21:10: Program za smeh. — 22:35: Klavirski trio. — 23: Nočni koncert. — Stuttgart 19: Glasba minulih dob. — 20:10: Pester večer. — 22:30: Pevski koncert. — 24: Nočni koncert iz Frankfurta. — Rim 20:40: Veseloigra in plesna muzika.

Japonski harakiri

Prostovoljno slovo od življenja v mikadovem carstvu

Japonec se prostovoljno loči od življenja tudi iz povodov, ki bi Evropea komaj gani. Na šolskem izletu so nekoga šolarja smrtno pozvali. Učitelj je nedolžen, a vendar si vzame življenje. Policija je nedolžnega študenta aretirala pri kakšni demonstraciji in ga pretepla, potem izpustila. Ko se mladi človek vrne domov, naznani oblasti pismo, kako so ravnali z njim in se usmrti.

Nekaj edinstvenega je japonski način samomora »harakiri« ali »seppuku«. V stari Japonski do l. 1868. je bil ta način samomora, prepranja trebuha, običajna oblika samomora v kasti vojščakov, samurajev. Če je pripadnik te kaste vitezov storil greh, ki se je kaznoval s smrtjo, ga niso predali krvniku, temveč je imel pravico, da si sam razpara trebuh. Natančno so določili dan in uro, ko se je moralo to izvršiti, določili so tudi uradnike, ki naj bi bili pri tem za pričo. Pozneje je prišlo v običaj, da je kakšen prijatelj obsojenca, ko je ta z bodalom, ki so mu ga izročili, izvršil svoje dejanje, prisilnemu samomorulec z mečem odsekal

glavo, da bi mu skrajšal trpljenje. Ta način smrti je veljal vedno za častno smrt.

Če je kakšnega moža zadela težka nesreča, n. pr. če je izgubil kakšnega prijatelja ali pa če se njegovo preprečanje ni strinjalo z ravnanjem kakšne vlade, je izvršil harakiri. Ko je morala japonska vlada l. 1896. pod pritiskom veselih ostaviti v vojni proti Kitajski zasedeno ozemlje Liaotunga, si je 40 japonskih vojščakov razparalo trebuh. Japonec sodi o samomoru popolnoma drugače nego Evropec. Zanj je samomor politični in pogumen čin. Često je ljudstvo politične morilce, ki so se po svojem dejanju sami usmrtili, častilo kot nekaj izrednega. Krasilo je njihove grobove in jim izkazovalo skoraj božanske časti. To je imelo za posledico, da je nastopila vlada in prepovedala posebno čaščenje in sijajne pogrebe mrtvih zločincev.

V stari Japonski so vsakega samuraja poučili o običajih harakirija. celo majhni dečki so se tega učili, da so bili za primer potrebe pripravljeni. Kako je sodilo ljudstvo o harakiriju, je najbolj razvidno iz tega,

Vrtne solničnike
IZDELUJE
BELA FETTMANN, ZAGREB
Masarykova 8.
Zahtevajte brezplačni ilustrirani cenik!
Prevezma tudi prevleke.

Sobo odda
Beseda 1 Din, davek 3 Din
za sifro ali davanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Opremljeno sobo
v vrtu, oddam boljšemu go-
spodu. Jugiševa cesta 12,
blizina Sv. Petra. 14790-26

Opremljeno sobo
s posebnim vodom, oddam
boljšemu gospodu. Verž-
bica 12/III. dno. Cesta na
Rožnik 47. 15400-23

2 gospoda učitelja
se želijo, sprejemam v ne-
posredni bližini Srednje
tehnice sile v prijazno sobo
in dobro domačo hrano. —
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra. 15402-23

2 opremljeni sobi
zračni in solni, s poseb-
nim vodom, oddam boljšemu
gospodu. Cesta na
Rožnik 47. 15402-23

Lepo sobo
s vodom iz stopenj, v sta-
novanju telefon, in kopa-
lica oddam. Verž-
bica 12/III. dno. Cesta na
Rožnik 47. 15402-23

Lepo sobo
s dvema posteljama, od-
dam boljšemu gospodu. —
Sv. Petra cesta, št. 43
dno. 15402-23

Solno sobo
s sepranim vodom, oddam
boljšemu gospodu. —
Novi trg št. 5/II,
levo. Od 8—10 in 1—3.
15402-23

Veliko prazno sobo
lepo, oddam. Naslov: Ljub-
ljana, Cesta 29. oktobra,
Rimska cesta št. 30/II. dno.
15402-23

Opremljeno sobico
s posebnim vodom, po-
peni oddam. Sv. Petra
cesta 11/II. 15402-23

2 mali
skromni sobici
zabojani s kuhinjo,
terasa s prho v centru
oddam. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 15402-23

Mirno sobo
nad Evropo oddam. Naslov
v vseh poslovalni-
cah Jutra. 15402-23

Dve gospodični
sprejemam na hrano in
stanovanje. — Naslov v
vseh poslovalnicah Ju-
tra. 15402-23

Prazno sobo
eventuelno s hrano ta-
koj oddam. Devinska 9
(Kolezija). 15444-23

Sobo
opremljeno balkonom, lepo
oddam. L. naštr-
vje pri cerkvi Sv. Petra.
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra. 15402-23

Sobo
separirano oddam tako 2
osebama, letom sobo za
eno osebo. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 15402-23

Sobo
s posebnim vodom, oddam.
Naslov v vseh posl.
Jutra. 15402-23

Sobo
s posebnim vodom, solni-
no in čisto, oddam. Kole-
zijska 17/II. 15402-23

Sobo
lepo opremljeno oddam po-
leg beograjske gimnazije,
Beograjska ul. nova bica.
15402-23

Lepo sobo
s posebnim vodom, perke-
tom, kopalnico, oddam sol-
no, ugodno mirni stanki s 15.
m. Naslov v vseh posl.
Jutra. 15402-23

Lepo sobo
oddam čez poštince ali
za stalno. Naslov v
vseh poslovalnicah Ju-
tra. 15370-23

Opremljeno sobo
solno in mirno oddam
2 osebam. Reber-
t. m. Naslov v vseh posl.
Jutra. 15375-23

Sobo
s posebnim vodom, 2
postelja, tako oddam.
Kladenska ul. 13. 15402-23

Dve opremljeni
solnični sobi
oddam na Sv. Petra
cesti 43. Vsaka soba ima
posebni voh. Kopalnica
na raspolago. 15404-23

Prazno solno sobo
oddam v sredini mesta, s
posebnim vodom. Mesčno
Din 250. Ogleda se Gre-
gorčičeva ulica 17/I. 15402-23

Malo solno sobo
(kabineta) oddam. Večna
pot 2. Področnik. 15377-23

Gospodičnam
ali zakonskemu paru od-
dam sobo s posebnim
vodom in sobico Kar-
lovska 20 dno. 15375-23

Sobo
lepo opremljeno, za eno
ali dve osebi, oddam. Na
veliki tudi čisto hrano.
Čankarjevo nabrežje 19/I.
15402-23

Dve vezani sobi
tik Tivolijski, oddam bol-
jšemu gospodu. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 15402-23

Lepo sobo
solno oddam s stopnic-
tako ali s 15. julijem bli-
zi gl. kolodvora. Naslov
v vseh posl. Jutra. 15398-23

2 ai 1 prazno sobo
parkirano, posebni voh,
oddam za sifro ali davanje
naslova. Ogled v
nedeljo dopoldne, ostale
dni od 15-17 ure. Prule So-
kolska 14. 15402-23

Prazno sobo
lepo, veliko, parkirano
s posebnim vodom oddam
tako na Aleksan-
drovo cesti. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 15501-23

Opremljeno sobo
s posebnim vodom oddam
boljšemu gospodu.
Dvošakova 3 ptt. dno. 15506-23

Sobo
lepo opremljeno, solno
čisto in s posebnim vho-
dom oddam na Resljev-
ci. 12/II. levo. 15572-23

Opremljeno sobo
lepo solno, s poseb-
nim vodom oddam. —
Hilrska ul. 29/I. dno. 15556-23

Lepo sobo
zelo lepo, separirano, par-
ket, elektrika, s eno ali
dvema posteljama, oddam
Stari trg 4/I. 15474-23

Opremljeno sobo
oddam. Nebotnik 8 nad.
15496-23

Gospoda (gospodč.)
sprejemam na mesečno sta-
novanje. Salendrova ul. 4
pitt. vrata šte. 4. 15521-23

Opremljeno sobo
s poseb. vodom oddam
boljšemu gospodu ali po-
stojno. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 15508-23

Opremljeno sobo
krasno, s verandno oddam
boljšemu gospodu. Naslov v vseh
posl. Jutra. 15517-23

Sobe iste
Beseda 1 Din, davek 3 Din
za sifro ali davanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Prazno sobo
strogo separirano, v pri-
tiljju, s 15. m. v okolišu ka-
varne Evrope. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Ves-
dan odsoten«. 15291-23a

Gorenjski
upokojenec
lepo pri samostojni, pre-
prosti upokojenki sobo s
okrob. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Dobra
društva«. 15452-23a

Prazno sobo
s strogo separiranim vho-
dom, silem za 15. julij, —
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra. 15416-23a

Glasbila
Beseda 1 Din, davek 3 Din
za sifro ali davanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Koncertni klavir
kratk, zelo dobro ohran-
jen, poceni naprodaj.
Veržbica 34. 15336-23

Gramofon
His Master's Voice popol-
noma nov poceni na-
prodaj. Ponudbe na ogl.
»Tudi knjižnice na ogl.
odd. Jutra. 15501-26

IVAN KACIN
Domžale
dobavlja provizorne PIA-
NINE, moderna konstruk-
cija od 9000 Din, tudi na
obroke, zelo ugodna ogleda.
Kla. Popravila, ugašanje
najcenejše. Naročila infor-
macije: Ljubljana, Komar-
ska ul. 26/II. 15449-26

BREZPLAČEN POUK V IZOBRAZBI
50%
120%
65%
ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN CENIK
MEINEL-HEROLD
IZOBRAZBA IZOBRAZBA IZOBRAZBA

Informacije
Beseda 1 Din, davek 3 Din
za sifro ali davanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Intervencije
v vseh zadevah, pri vseh
oblastih in ministrstvih,
izvaja hitro in uspešno.
Gospodarsko-pravna pisar-
na, Ljubljana, Sečembur-
ga 7/II. 15509-31

Vojaške informacije
za ureditve osebnih zadev
daje najhitreje: Informaci-
ski zavod, Ljubljana, Sečem-
burgova ul. 7/II. Za infor-
macije priloziti Din 12 v
znankah. 15509-31

BELA PENEČA SE PASTA
ZOPER ZOBNI KAMEN
½ cm na ščetko zadostuje.
Tuba za Din 9.— = 125 kratno
čiščenje zob. — Tuba za Din 15.—
= 225 kratno čiščenje zob.
Kdor pošlje izrežek tega oglasa tvrd.
D. Pechmajou & Cie. — Zemun,
dobi brezplačen vzorec.

Intimni ženski
koledar
(Knaus Ogrno) potrebu-
jejo zakonci za regula-
cijo spočetij. Str 180.
Din 20. Kati Voda Me-
dvedova 8; Učiteljska ti-
skarna; trafike: Tyrše-
va 53 nasproti »Roca-
nasproti Slamiča. 15600-31

Informacije, inkaso
hitro izvršuje: Informaci-
ski zavod, Ljubljana, Se-
čemburgova ul. 7/II. 15511-31

Letovišča
Beseda 1 Din, davek 3 Din
za sifro ali davanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Pri Splitu
tik morja, oddam komfort,
no, opremljeno dvosobno
stanovanje. — Informaci-
Openna klet, Ljubljana. 15395-33

Gorsko letovišče
Z I R I
Kdor želi dobrega zraka
tople naravne vode za pla-
vanje in kopanje, vrtinske
ga sonca in blagodejne sen-
ce smrekovih gozdov, naj
se potrdi na letovanje v
Žiri. Dobre prometne avto-
busne zveze. Celodnevna
osebna in soba 30 Din za
osebo. Zadržite prospekte.
Tjalskoprometni odsek žiri,
Dravska banovina. 13364-38

Pension Ozvald,
Zirovnica
nudi cenjenim gostom
udoben oddih za leto-
vanje. Izborna kuhinja.
čiste sobe, ter zmerne
cene. Zadržite prospekte.
14913-38

Letovišče in
kopalnice
Ivo Sorli, Gorenja vas nad
Skojfo Loko se pripravljajo.
170-38

Penzija 23 Din
dnevno
Prijetno kopanje v Kolpi.
Anton Murn, Metlika. 15343-38

Letoviščarjem
se priporoča v Skofji Loki
gostilna Rottenbueher (last-
na mezarja). Senfati vrt,
tajske sobe, celodnevni
pension Din 35.— Idealno
kopalnice v čisti in bistri
Sori. Kraani sprejehi v
najbližji okolici. 15420-38

Sobe
za letoviščarje oddam tik
kolodvora, v Zirovnici št.
64, Gorenjsko za takoj. 15431-38

Letovišče in
kopalnice
pri Lavčevih na Mirkah št.
2, pošta Vrhnika. Celodnev-
na provizorna oskrba Din
90.— 14903-38

Razno
Beseda 1 Din, davek 3 Din
za sifro ali davanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Lahka LETNA
OBLAČILA
buret, kaša
lister i.t.d.
v odlični izdelavi
si nabavite najce-
neje pri
PRESKERJU.
SV. PETRA C. 14.

Kdor pošlje
10 Din
v znamkah
dobi poštne prosto
lepo toaletno ogledalo
»Patente, katero je
izdelano z vložkom za
sliko ali fotografijo.
D. STUCIN,
tovarna ogledal,
Maribor.

DR. LUDVIK ČERNEJ
ZDRAVNIK V SLOVENSKI BISTRICI
Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo 5. julija ob 18. uri v Slovenski
Bistrici.
SLOVENSKA BISTRICA — MAKOLE — NEW YORK — LJUBLJANA
CELJE.

ŽALUJOČE RODBINE:
ČERNEJ, KUSS, ŠEGULA, JUHART.

Umrl je po dolgem trpljenju, previden s svetotajstvi za umirajoče,
naš dobri očka, sin, brat, stric, svak, zet in nečak, gospod

DR. LUDVIK ČERNEJ
ZDRAVNIK V SLOVENSKI BISTRICI

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo 5. julija ob 18. uri v Slovenski
Bistrici.

SLOVENSKA BISTRICA — MAKOLE — NEW YORK — LJUBLJANA
CELJE.

ŽALUJOČE RODBINE:
ČERNEJ, KUSS, ŠEGULA, JUHART.

Umrl je po dolgem trpljenju, previden s svetotajstvi za umirajoče,
naš dobri očka, sin, brat, stric, svak, zet in nečak, gospod

DR. LUDVIK ČERNEJ
ZDRAVNIK V SLOVENSKI BISTRICI

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo 5. julija ob 18. uri v Slovenski
Bistrici.

SLOVENSKA BISTRICA — MAKOLE — NEW YORK — LJUBLJANA
CELJE.

ŽALUJOČE RODBINE:
ČERNEJ, KUSS, ŠEGULA, JUHART.

Inteligentna
mladenka
skromna, ugodne rodbine
lepe poznanstva odkritost-
nega značajnega gospoda
najraje imajo ali sile-
no. Neanonimno pisni na
ogl. odd. Jutra pod »Re-
no 88«. 15446-24

Mea culpa
prosim oprostite mi, oga-
site se. 15520-24

Spremljevalko
za na Dunaj iščem. Po-
nudbe pod »Izletniki« na
ogl. odd. Jutra. 15612-24

Gospodična
simpatična, trgovsko in-
žinirna, čedne susanosti,
»promotenjem, vrednim
300.000 Din, želi znanja
s boljšim značajnim, dobro
situiranim inteligentom, —
starim do 35 let, ki pose-
duje motor ali avto, v
vrhu skupnih izletov in
trg. zvez. Dopise na ogl.
odd. Jutra pod »Slovenija
32«. 15606-24

Inteligent
simpatičen, neorečen, lepi
znanstva s dobrosrčno so-
tepiniko. Odgovor na ogl.
odd. Jutra pod »Prijetelji-
vo 40«. 15453-24

Ženitve
Samostojen obrtnik
v najboljših letih, bi rad
dobrodušno gospodinjico. —
Cenji, ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »St. 29-002«. 15533-25

Ljubko družico
lepe državni uradnik, —
Ponudbe pod »Tihša sre-
ča« na ogl. odd. Jutra. 15601-25

Starejši
upokojen oficir
lepe družice. Dopisi: 1000
Jutra, Celje. 15621-25

Gospod
38 let star, soli spozna-
ti gospodinjico od 20 do 30
let, naskakajo, lastnico
kavarne ali slično, s malo
doto. Ne reflektira na doto
nego samo na dobro arca.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »Reeno«. 15594-25

Izobražena
gospodična
s nekaj gotovine, se želi
poročiti s rosnim, boljšim
državnim ali privatnim
uradnikom, v sponzi od
30 do 40 let. Resne ponu-
be na ogl. odd. Jutra pod
»Zemljica«. 15516-25

Dopisi
Mlaži gospod
samostojen, želi znanja s
mlado, močno in lepo raz-
vito inteligentko. Prednosti
držniške. Dopise na ogl.
odd. Jutra pod sifro »Mlada
in močna«. 15577-34

Elektrorodjetje
FRANJO PERCINIC
LJUBLJANA
Gospodarska cesta 14.

Elektrorodjetje
FRANJO PERCINIC
LJUBLJANA
Gospodarska cesta 14.

Elektrorodjetje
FRANJO PERCINIC
LJUBLJANA
Gospodarska cesta 14.

Elektrorodjetje
FRANJO PERCINIC
LJUBLJANA
Gospodarska cesta 14.

Elektrorodjetje
FRANJO PERCINIC
LJUBLJANA
Gospodarska cesta 14.

Elektrorodjetje
FRANJO PERCINIC
LJUBLJANA
Gospodarska cesta 14.

Elektrorodjetje
FRANJO PERCINIC
LJUBLJANA
Gospodarska cesta 14.

Elektrorodjetje
FRANJO PERCINIC
LJUBLJANA
Gospodarska cesta 14.

Elektrorodjetje
FRANJO PERCINIC
LJUBLJANA
Gospodarska cesta 14.

Elektrorodjetje
FRANJO PERCINIC
LJUBLJANA
Gospodarska cesta 14.

Elektrorodjetje
FRANJO PERCINIC
LJUBLJANA
Gospodarska cesta 14.

Elektrorodjetje
FRANJO PERCINIC
LJUBLJANA
Gospodarska cesta 14.

Elektrorodjetje
FRANJO PERCINIC
LJUBLJANA
Gospodarska cesta 14.

Elektrorodjetje
FRANJO PERCINIC
LJUBLJANA
Gospodarska cesta 14.

Elektrorodjetje
FRANJO PERCINIC
LJUBLJANA
Gospodarska cesta 14.

OLIMPIJSKE IGRE
BERLIN 1936

Vstopnice od Din 18.— naprej.
60% popusta voznice v Nemčiji. Poceni marke za potovanja. Vse preskrbi
Pojasnila daje: Nemški prometni biro, Beograd.
KNEŽEV SPOMENIK 5.

JADRANSKA PLOVIDBA D.D. SUŠAK

Dnevna brza parobrodna zveza iz
Sušaka v Dalmacijo in obratno
z odhodom iz Sušaka ob 16. uri. Dnevne
redne parobrodne zveze v vseh smer-
reh in vse kopalnice in letoviške
kraje jugoslovenske obale. Prijetna
turistična potovanja v Dalmacijo,
nadalje v Dalmacijo in Grško vključ-
no vožnjo, hrano in posteljo po zmer-
nih cenah. Dvakrat tedensko brze
proge iz Benetk v Dalmacijo in
obratno. Redna parobrodna zveza za
potniki in tovarni promet iz Sušaka
Trsta in Benetk v Dalmacijo, Alba-
nijo in Grško. Prvo vrstni parniki —
dobra kuhinja in postrežba.
ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

Pojasnila daje direkcija na Sušaku, njene agencije, vsi uradi Putnika
in družbe Wagons-Lits-Cook

KSILOLITNI TLAK

ZA TRGOVSKE LOKALE, TOVARNE,
ŠOLE, HODNIKE, KOPALNICE, KU-
HINJE, I.T.D., KI JE BIL NAPRAV-
LJEN PRED 35 LETI JE ŠE DANES
KOT NOV * IZDELUJE GA

MATERIAL REG. DR.
Z O. Z.
LJUBLJANA, TYRŠEVA C. 36
TELEFON
27 - 16

Kdor oglašuje — ta napreduje!

ZAHVALA

V težkih trenutkih ob izgubi našega nenadomestljivega soproga,
očeta, tasta, gospoda

JAKOBA ZEMLJIČA

nam je bilo podanih toliko izrazov iskrenega sočutja in sožalja, da se nam
ni moči vsem in vsakemu posebej zahvaliti. Posebno se zahvaljujemo
vsem, ki so spremlili rajnega do tako preranega groba, č. duhovščini,
vsem zastopnikom organizacij in ustanov, šolski mladini, naročito pa
g. dr. St. Rapetu, ki se je na tako ganljiv način poslovil od pokojnika.
Iskreno se zahvaljujemo vsem govornikom za ganljive poslovljne besede
ob odprtem grobu, gg. pevcem za pretrpetujoče žalostinke in vsem, ki so
s cvetjem in vencji zagnili njegov prerani grob.
Vsem — najlepša hvala.
SL. RADINCI, dne 3. julija 1936.

Žalujoči rodbini
ZEMLJIČ — NOVAK.

Ogromno Znižanje Cen Bata

29
35

45305-2203

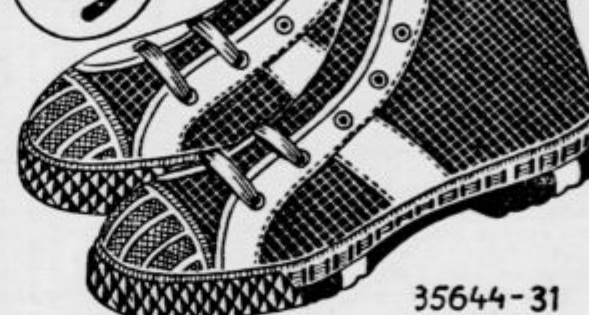
29
35

33425-2205

Močni, lahki za delo in štrpaci. Iz platna v beli, drap ali sivi barvi, z neraztrgljivim gumijastim podplatom. Hočemo omogočiti vsaki gospodinjici nabavo istih, zato smo jim znižali ceno od Din 35.— na Din 29.—

29
35

35644-31

Vel. št. 35-38. Za turiste, bicikliste, skaute, za vsako delo na polju in za živahne otroke je najmočnejša, najudobnejša in najsigurnejša naša »Sportka«, izdelana iz krepkega platna z gumijastim nazobčanim podplatom. Znižali smo ceno od Din 35.— na Din 29.—, da damo vsakomur možnost, da si jih nabavi. Otroške od št. 30-34, prej Din 29.—, stanejo sedaj samo Din 25.—. Moške od št. 39-47, prej Din 39.—, sedaj samo Din 35.—

Vel. št. 35-42. Obutev za vsako priložnost... Za delo na polju in doma, za pešhojo, za sport in igre, je ta platneni čevljev z neraztrgljivim gumijastim podplatom. Da omogočimo nabavo istih vsakomur, smo jim znižali cene od Din 25.— na Din 19.—. Otroški od št. 30-34 prej Din 19.—, sedaj samo Din 15.—. Moški od št. 43-47, prej Din 29.—, sedaj samo Din 25.—

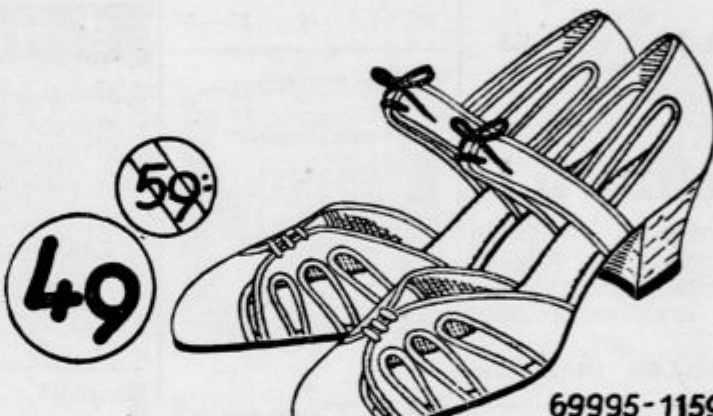
62895-9193

Najnovejši model. Čevljevki iz belega lanenega platna, modro kariran vzorec. Prej Din 49.—, sedaj samo Din 39.—

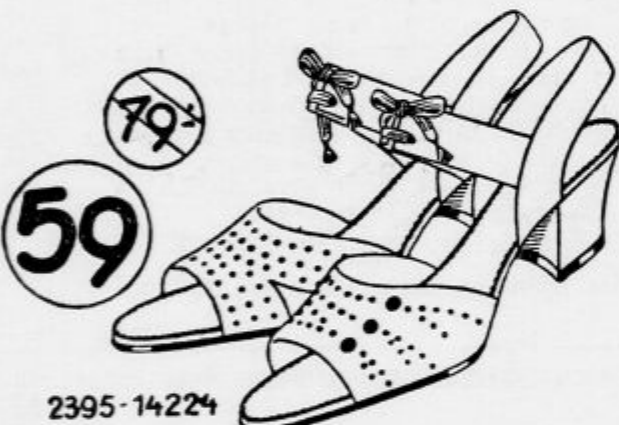
70995-9134

Najnovejši model. Čevljevki iz belega lanenega platna, modro kariran vzorec z ravno odsekanim vrhom podplata. Prej Din 59.—, sedaj samo Din 39.—

69995-1159

Za odpočitek nog, lahek, udoben in eleganten letni čevljev iz belega lanenega platna. Znižali smo jim ceno od Din 59.—, na Din 49.—

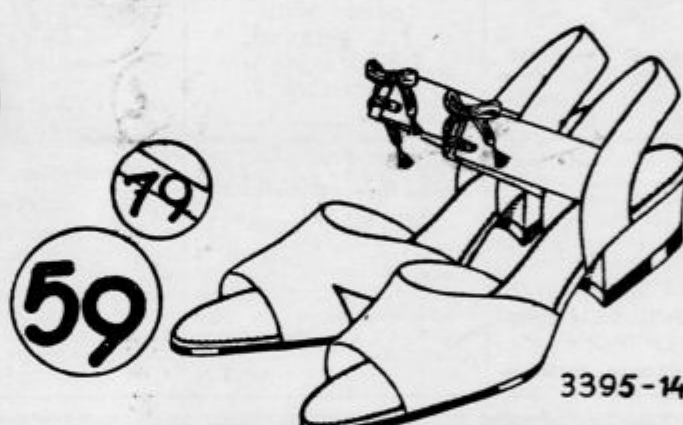
2395-14224

Model z Jadrana. Krasen čevljev iz belega nubuk usnja z usnjenim podplatom. Sedaj jih lahko kupite samo za Din 59.—, dočim so stali prej Din 79.—

5945-3133

Eleganten čevljev k letni obleki. Kombinacija semiša z lanenim platnom. Napravi nogo majhno in elegantno. Prej Din 69.—, sedaj stanejo samo Din 59.—

3395-14224

Model iz Nizze za elegantno damo. Prej Din 79.—, sedaj samo Din 59.—

1195-9552

Za družbo, popoldne in večer. Kombinacija lanenega panama in modrega semiša. Prej Din 79.—, stane sedaj samo Din 59.—

5905-3141

Eleganten čevljev za letno toaletto. Kombinacija rjavega semiša in drap meliranega lanenega platna, z visoko peto in usnjenim podplatom. Prej Din 69.—, stanejo sedaj samo Din 59.—

1405-16529

Za večer, za ples in promenado, lepi čevljevki iz belega nubuk usnja, kombinirani z lakom. Ceno smo jim znižali od Din 99.— na Din 79.—

Oni, ki doživi severne dni
in severne noči,
doživi čisto poseben svet.

Samo oni, ki osebno doživi, da se mu odkrije severni svet, samo ta ga spozna in razume, pri čemer si pridobi neizmerno bogastvo. Cesar ne morejo nuditi niti knjige, niti slike, niti pripovedovanja, to omogoča potovanje po severnih krajih s Hamburg-Amerika Linijo. Nedosežna iskustva so jamstvo za pravec potovanja njenih brodov. Preskrba Hapag-potnikov je vzorna. Udobno je potovanje z brodovi Hamburg-Amerika Linije.

PRVO POTOVANJE

Island — Spitzbergi — Norveška
z brodom M. S. »Millwaukee« od 15. julija do 7. avgusta ceno od RM 475.— navzgor.

POTOVANJE

Severni rt — Spitzbergi — Norveška
z brodom »St. Louis« od 17. julija — 4. avgusta ceno od RM 360.— navzgor.

DRUGO POTOVANJE

Island — Spitzbergi — Norveška
z brodom D. »Bellance« od 2. avgusta do 23. avgusta 1936. ceno od RM 440.— navzgor.

Potovanje po Vzhodnem morju — Norveška
z brodom M. S. »Millwaukee« od 9. avgusta do 25. avgusta, ceno od RM 320.— navzgor.

Hapag uresničuje svoj sen o potovanju po daljnem morju

HAMBURG-AMERIKA LINIJA

Vse informacije pri zastopstvu v Ljubljani
Tyrseva c. 1 b.

OGLAS:

Vsi si želimo konca nepovoljnega stanja na denarnem trgu in iz tega izvirajoče gospodarske krize! Priznanje, ki ga po celi državi uživa slovensko denarništvo, temelji zlasti na vzorni urejenosti naših hranilnic, na gospodarnosti in vztrajnosti slovenskih hranilcev, ki so svoje denarne zavode dvignili do takega ugleda in pripomogli domovini do blagostanja!

POMAGAJMO SI SAMI!

Vlagajmo svoje prihranke, vir blagostanja, v domači največji denarni zavod, to je

Mestna hranilnica ljubljanska
v Ljubljani.

Proda se hotel Nova pošta v Kranju

INFORMACIJE PRI LASTNIKU.

PERJE

Kežošje, purje, gosje, račje, navadno, s strojem čisteno in čehano.

Vzorec se pošilja brezplačno in franko.

Dobavlja se v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec

Telefon števil. 59, 60, 3, 4

CENE PERJA ZELO ZNIZANE, ZAHTEVAJTE CENICE IN VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLAČNO!

MEHANIKA

za pisalne stroje išče specialna mehanična delavnica za popravilo pisalnih strojev. Ponudbe na t. MATADOR, Zagreb, Ilica 5.

SENZACIONALNE NOVOSTI!

Vrtni sončniški počasi od Din 200.—

Sotori za sport in počitke

Patentne poljske poste, če v največji popolnosti

Edini izdelovalci „MASA“ izdelkov, tovarna pohištva, sotorov, vrtnega pohištva, itd.

„JUGOTEKSTIL“ — OSIJEK

ZAHVALA

V najtežjih urah so nam bila v uteho blaga srca. Vsem, ki ste lajšali trpljenje našega dobrega

ANTE GROMA

ga ob smrti kropili, prinesli cvetja, nam izrazili sožalje, ga spremljali, zapeli lepe odhodnice, se poslovali s toplimi besedami, ga počastili na katerikoli način, bodi tu izrečena naša najprisrčnejša zahvala.

Maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, 6. t. m. ob 7. uri pri sv. Jakobu.

LJUBLJANA, 4. julija 1936.

Maša Gromova

z družinami: MIRO in SREČKO GROM in ANTONIN VOSATKA.

Čudodelni lak

v vseh barvah za lakiranje pohištva, koles, avtomobilov, vozilov, štedilnikov, ograj in sploh vseh predmetov. Suši v 1 uri. Cena Din 12.— 1 škatla. Drugi emajlaci od Din 25.— naprej.

R. HAFNER — LJUBLJANA

CELOVSKA C. 61 — Tel. 35-65

2 stavbna polirja

izvežbana posebno za večja terenska dela, z najmanj 4 leti prakse

sprejme takoj za stalno

večje podjetje v dravski banovini. Ponudbe s prepisi spričeval in opisom dosedanjih prakse poslati na upravo lista pod »Polir«.

Razpis službe.

ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D. PODRUŽNICA — LJUBLJANA

razpisuje mesti

uradnika z bančno prakso in uradniškega pripravnika.

Prošnji je priložiti originalne ali poverjene prepise zadnjega šolskega spričevala, vseh dosedanjih službodajalcev in uradno dokazilo o jugoslovanskem državljanstvu.

Za mesto uradnika pridejo v poštev samo prosilci z večletno bančno prakso, za mesto uradniškega pripravnika samo absolventi Državne trgovske akademije ali Dvorazredne trgovske šole.

Nekolekovane prošnje opremljene z navedenimi dokazili naj se vložijo do 11. julija 1936. Pri Upravi Zanatske banke Kraljevine Jugoslavije A. D. podružnici v Ljubljani.

V LJUBLJANI, dne 4. julija 1936.

AUTO-LINCOLN-

LIMUZINO 125 HP

Voz povsem prvovrsten, eden najbolj elegantnih in najboljših v Zagrebu. Voz samo za gospodo. Vožen 7000 milj, nakupna cena novega voza Din 400.000. Z vgrajenim ventilatorjem za gretje in hlajenje, radioaparatom in električno sesalno. Na prodaj zelo ugodno. Vprašati pri: Internacionalne, spedicija, Zagreb, Bakačeva 1, telefon 50-21

GLASBILA
Schneider
priznana
so od
umetnikov

Kot NAJPODPOLNEJŠA in cenejša
KRALJEVNI DVORNI DOBAVITELJ
NAJVEČJA DOMAČA RAZPOŠILJALNA TVRDKA

F. SCHNEIDER
IZDELAVANJE GLASBIL IN GLASBENIH PRILEKOV
ZAGREB, Nikolićeva ul. 10. c

Violine... od Din 71.— navzgor
Kitare... -148.—
Mandoline... -98.—
Harmonike... -75.—

Havajske kitare,
kromatične
harmonike, trube,
saksofoni in t.d.
najceneje.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI
POUČNI CENIK